

СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Број 4

Год. LXIV

Четврток, 10 јануари 2008

Цена на овој број е 190 денари

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

СОДРЖИНА

	Стр.		Стр.
49. Закон за спречување на перење пари и други приноси од казниво дело и финансирање на тероризам.....	2	58. Решение за именување членови на Управниот одбор на Државниот студентски дом „Бранко Станоевиќ“ во Гостивар.....	43
50. Закон за изменување и дополнување на Законот за буџетите.....	23	59. Решение за разрешување од должноста член на Управниот одбор-претставник на основачот на ЈЗУ Здравствен дом – Охрид.....	44
51. Закон за изменување и дополнување на Царинскиот закон.....	36	60. Решение за разрешување од должноста член на Управниот одбор на ЈП за одржување и заштита на магистралните и регионалните патишта „Македонијапат“ - Скопје.....	44
52. Решение за именување членови на Управниот одбор-претставници на основачот на ЈЗУ Специјална болница за белодробни заболувања и туберкулоза - Лешок.....	42	61. Решение за разрешување и именување членови на Управниот одбор на Државниот студентски дом „Никола Карев“ – Охрид.....	44
53. Решение за разрешување од должноста претседател на Националната комисија за правата на децата во Република Македонија.....	42	62. Решение за разрешување и именување член на Управниот одбор на ЈП за водоснабдување „Студенчица“ – Скопје.....	44
54. Решение за именување претседател на Националната комисија за правата на децата во Република Македонија....	42	63. Решение за разрешување од должноста директор на Државниот комунален инспекторат.....	44
55. Решение за разрешување и именување членови на Управниот одбор на Центарот за стручно образование и обука - Скопје.....	43	64. Решение за именување директор на Бирото за судски вештачења.....	45
56. Решение за именување членови на Училишниот одбор на Државното средно училиште за применета уметност “Лазар Личеноски“ - Скопје - претставници на основачот.....	43	65. Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за начинот, постапката и програмата за полагање на испитот за добивање на сертификат за професионална компетентност на управителот или од него овластено лице одговорно за превоз, формата и содржината на уверението за положен испит и на сертификатот за професионална компетентност.....	45
57. Решение за именување членови на Училишниот одбор на Заводот за рехабилитација на деца со оштетен слух „Кочо Рацин“ – Битола.....	43		

	Стр.		Стр.
66. Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за начинот, постапката и програмата за полагање на испитот за добивање на сертификат за учество на возачите во меѓународниот патен сообраќај, формата и содржината на уверението за положен испит и на сертификатот.....	45	67. Одлука на Уставниот суд на Република Македонија, У.бр. 147/2007 од 26 декември 2007 година.....	46
		68. Одлука на Уставниот суд на Република Македонија, У.бр. 193/2007 од 26 декември 2007 година.....	48
		69. Список на вешти лица во Основниот суд Скопје I - Скопје.....	49
		Огласен дел	1-24

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА 49.

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА ПЕРЕЊЕ ПАРИ И ДРУГИ ПРИНОСИ ОД КАЗНИВО ДЕЛО И ФИНАНСИРАЊЕ НА ТЕРОРИЗАМ

Се прогласува Законот за спречување на перење пари и други приноси од казниво дело и финансирање на тероризам,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 3 јануари 2008 година.

Бр. 07-33/1
3 јануари 2008 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Љубиша Георгиевски, с.р.

ЗАКОН ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА ПЕРЕЊЕ ПАРИ И ДРУГИ ПРИНОСИ ОД КАЗНИВО ДЕЛО И ФИНАНСИРАЊЕ НА ТЕРОРИЗАМ

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се утврдуваат мерките и дејствијата за откривање и спречување на перење пари и други приноси од казниво дело и финансирање на тероризам.

Дефиниции

Член 2

Одделни изрази употребени во овој закон го имаат следново значење:

1. "Перење пари и други приноси од казниво дело" (во натамошниот текст: перење пари), се дејствијата предвидени со Кривичниот законик како кривично дело перење пари и други приноси од казниво дело (член 273 од Кривичниот законик), извршени од физички или правни лица;

2. "Финансирање на тероризам" е обезбедување или собирање на средства на кој било начин, директно или индиректно, незаконски и свесно, со намера тие да бидат употребени или со знаење дека тие ќе бидат искористени целосно или делумно заради преземање:

а) дејство предвидено како кривично дело терористичка организација (член 394-а), злосторство против човечноста (член 403-а), грабнување на воздухоплов или брод (член 302), загрозување на безбедноста на воздушен сообраќај (член 303), тероризам (член 313), меѓународен тероризам (член 419), земање заложници (член 421) сите од Кривичниот законик и други извршени од физички или правни лица или

б) секое друго дејство преземено со намера да се предизвика смрт или тешка телесна повреда на цивилно лице или на кое било друго лице кое не учествува активно во непријателствата во вооружен конфликт, кога целта на ваквото дејствување, според природата или контекстот е да се заплаши населението или да се принуди некоја влада или меѓународна организација да стори или да се откаже од сторување на некое дејствие;

3. "Принос од казниво дело" е секој имот или корист прибавена, непосредно или посредно, со извршување на казниво дело. Овој израз опфаќа и принос од казниво дело сторено во странство, под услов во времето кога е сторено да било предвидено како казниво дело и според законите на државата во која е сторено и според законите на Република Македонија;

4. "Имот" е сопственост од секаков вид, материјална или нематеријална, подвижна или неподвижна, телесна или бестелесна, други права врз предметите, побарувања, како и јавни исправи и други легални документи за сопственост, други права, побарувања и активности во пишан или во електронски облик;

5. "Финансиска институција" е правно или физичко лице кое извршува една или повеќе активности во врска со прибирање на депозити, одобрување кредити, издавање на електронски пари, издавање и администрирање на кредитни картички, менувачки работи, економско-финансиски консалтинг, финансиски лизинг, факторинг, форфетинг, работи на осигурување (вклучувајќи работи на посредување и застапување во осигурување), работи во врска со хартии од вредност, вршење на услуги брз трансфер на пари, управување со пензиски фондови и други финансиски активности утврдени со закон;

6. "Банка" е правно лице со седиште во Република Македонија која од гувернерот на Народната банка на Република Македонија добило дозвола за основање и работење. Под банка, во смисла на овој закон, се подразбира и секое друго правно лице кое врз основа на дозвола издадена од гувернерот на Народната банка на Република Македонија може да прибира депозити, вклучувајќи и филијала на банка од земја членка на Европската унија и филијала на странска банка, кои согласно со прописите вршат дејност во Република Македонија;

7. "Клиент" е секое правно или физичко лице кое во свое име и за своја сметка или во свое име и за туѓа сметка или во туѓо име и за туѓа сметка, врши работи поврзани со вложување, кредитирање, замена, трансфер и други трансакции со пари, или учествува во склучувањето на правни работи со кои се стекнува имот и други видови на располагање со пари или имот;

8. "Пари" се средства за плаќање во готово во апоени или електронски пари кои врз основа на закон се во оптек во Република Македонија или во странска држава;

9. "Електронски пари" се монетарна вредност забележана и чувана на магнетна картичка издадена од финансиска институција која се купува за еквивалентна вредност на апоени во готово и се користи како средство за плаќање и на други места;

10. "Краен сопственик" е физичко лице кое е краен сопственик или кое остварува контрола врз клиентот и/или физичко лице во чие име и за чија сметка се извршува трансакцијата или активноста, при што како краен сопственик во правните лица се смета:

а) физичко лице кое остварува директно или индиректно учество од најмалку 25% од вкупните акции или удели, односно од правата на глас на правното лице, вклучувајќи и поседување на акции на доносител и

б) физичко лице кое на кој било друг начин остварува контрола со управување на правното лице;

11. "Даватели на услуги за правни лица" се физички или правни лица кои даваат една од следниве услуги:

а) основање на правни лица,

б) дејствување или организирање друго лице да дејствува како орган на управување на правното лице, или слична позиција во односите со други правни лица,

в) обезбедување на регистрирана канцеларија, деловна адреса, кореспонденција или административна адреса или други слични услуги за правното лице и

г) дејствување или организирање друго лице да дејствува како соосновач или како номинален акционер за друго лице кое не е компанија која котира на берзата;

12. "Политички експонирани личности" се физички лица на кои им е или им била доверена на најмалку една година истакнатата јавна функција во Република Македонија или во странска држава (како што се: претседатели на држави и влади, министри и заменици министри, членови на парламент, врховни и уставни судии, амбасадори, високи воени функционери, високи функционери во претпријатија во државна сопственост и други) и членови на нивната фамилија (брачен другар, партнер кој е изедначен на брачен другар, децата и нивните брачни другари или партнери и нивните родители) или лица за кои се знае дека се блиско поврзани со нив (деловни партнери или содружници);

13. "Деловен однос" е деловен, професионален или комерцијален однос кој трае одредено време, воспоставен меѓу клиентот или крајниот корисник и субјектите од членот 5 на овој закон;

14. "Shell bank (банка школка)" е финансиска институција која во државата каде е регистрирана, нема деловни простории, вработени и органи на управување и која не е членка на финансиска групација или организација формирана согласно со законските прописи;

15. "Привремени мерки" се времена забрана за пренесување, уништување, заменување, располагање, движење на пари или имот, времено чување, замрзнување, привремена конфискација на пари или имот врз основа на налог издаден од страна на суд или друг надлежен орган во постапка определена со закон;

16. "Поврзани трансакции" се две или повеќе трансакции извршени во рок од 24 часа од извршувањето на првата трансакција од страна на ист клиент или меѓу исти клиенти или крајни корисници, врзани за ист вид финансиски активности и

17. "Готовински трансакции" се трансакции во готово во апоени.

II. УПРАВА ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА ПЕРЕЊЕ ПАРИ И ФИНАНСИРАЊЕ НА ТЕРОРИЗАМ

Член 3

(1) За прибирање, обработување, анализа, чување и доставување на податоците добиени од субјектите кои се обврзани за преземање мерки и дејствија за откривање и спречување на перење пари и финансирање на тероризам, се основа Управа за спречување на перење пари и финансирање на тероризам (во натамошниот текст: Управата), како орган во состав на Министерството за финансии со својство на правно лице.

(2) Управата ги има следниве надлежности:

- прибира, обработува, анализира, чува и доставува податоци добиени од субјектите врз основа на овој закон,

- прибавува финансиски, административни и други податоци и информации неопходни за извршување на своите надлежности,

- изготвува и поднесува извештај со нејзино мислење до надлежните органи секогаш кога постојат основи за сомневање за сторено кривично дело перење пари и финансирање на тероризам,

- издава писмен налог на субјектот со кој привремено ја задржува трансакцијата,

- поднесува барање за поднесување на предлог за определување на привремени мерки до надлежниот јавен обвинител,

- поднесува барање за покренување на прекршочна постапка пред надлежниот суд,

- соработува со субјектите од членот 5 на овој закон, Министерството за внатрешни работи, Финансиската полиција, Јавното обвинителство, Царинската управа, Народната банка на Република Македонија, Управата за јавни приходи, Државниот девизен инспекторат, Комисијата за хартии од вредност, Државната комисија за спречување на корупцијата и други државни органи, Агенција за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување, Агенција за супервизија на осигурување, како и со други институции и меѓународни тела за борба против перењето пари и против финансирањето на тероризмот,

- склучува договори за соработка и разменува податоци и информации со овластени тела на други држави и меѓународни организации кои се занимаваат со борба против перење пари и против финансирање на тероризам,

- врши надзор врз субјектите над примената на мерките и дејствијата определени со овој закон,

- покренува иницијативи за предлагање на закони и подзаконски акти што се однесуваат на спречување и откривање на перење пари и спречување на финансирање на тероризам и дава мислења за предлози на закони од значење за спречување на перење пари и спречување на финансирање на тероризам,

- им помага и учествува во професионалното усовршување на одговорните лица во субјектите од членот 5 на овој закон,

- утврдува листи на индикатори за анализа на ризикот и за препознавање на сомнителни трансакции во соработка со субјектите и органите кои вршат надзор врз нивното работење и

- врши и други работи определени со овој закон.

(3) Управата еднаш годишно доставува извештај за работите од својата надлежност со предлог на план за работа за следната година до министерот за финансии и до Владата на Република Македонија, а може да достави извештај и по барање на министерот за финансии и на Владата на Република Македонија.

(4) Средства за финансирање на Управата се обезбедуваат од Буџетот на Република Македонија и 10% од средствата остварени од извршена конфискација во корист на Република Македонија.

Член 4

(1) Со работата на Управата раководи директор што го именува Владата на Република Македонија за период од четири години, на предлог на министерот за финансии.

(2) Именувањето на директорот се врши врз основа на неговата стручност и компетентност.

(3) Мандатот на директорот престанува:

- по истек на четири години од денот кога е именуван,
- во случај на смрт,
- во случај на негова оставка,
- во случај на разрешување,
- во случај кога со правосилна пресуда е осуден за кривично дело на казна затвор во траење од најмалку шест месеца,
- кога од страна на судот му е изречена мерка забрана за вршење на дејност на раководно лице во институцијата и

- ако ја изгубил деловната способност.

(4) Директорот може да биде разрешен, поради:

- незаконито работење,
- нестручно или несовесно вршење на должноста на директор и изостанување на позитивни резултати во работата на Управата,
- во случај на долготрајна тешка болест која го спречува во извршувањето на своите обврски и
- по негово барање.

III. СУБЈЕКТИ

Член 5

Субјекти се лицата кои имаат обврска да ги преземаат мерките и дејствијата за спречување и откривање на перење пари и финансирање на тероризам предвидени со овој закон (во натамошниот текст: субјекти), и тоа:

1) финансиските институции и службените и одговорните лица во нив, вклучувајќи и:

- а) претставништва, подружници, филијали и делови на странски финансиски институции кои согласно со прописите вршат дејност во Република Македонија и
- б) претставништва, подружници, филијали и делови на финансиски институции со седиште во Република Македонија, кои согласно со прописите вршат дејност во друга земја;

2) правните и физичките лица кои ги вршат следниве активности:

- а) дејност на промет со недвижности,
- б) ревизија и сметководство,
- в) нотарски, адвокатски и други правни услуги што се однесуваат на: купопродажба на недвижности или фирми, тргување и управување со пари и хартии од вредност, отворање и располагање со банкарски сметки, сефови и други сметки, основање или учество во управувањето или работењето на правни лица, застапување на клиенти во финансиски трансакции и промет со недвижности,
- г) дејност на промет со акцизни стоки и
- д) други слични активности со кои се стекнува имот и други видови располагање;

3) друштво за приредување игри на среќа во играчница (казино);

4) даватели на услуги на правни лица и

5) здруженија на граѓани.

IV. МЕРКИ И ДЕЈСТВИЈА ЗА ОТКРИВАЊЕ И СПРЕЧУВАЊЕ НА ПЕРЕЊЕ ПАРИ И ФИНАНСИРАЊЕ НА ТЕРОРИЗАМ

Член 6

Мерки и дејствија за откривање и спречување на перење пари и финансирање на тероризам (во натамошниот текст: мерки и дејствија), кои ги преземаат субјектите се:

- анализа на своите клиенти,
- следење на одредени трансакции,
- собирање, чување и доставување на податоци за трансакциите и клиентите кои ги вршат и
- воведување на внатрешни програми за имплементација на мерките и дејствијата за спречување на перење пари и финансирање на тероризам (во натамошниот текст: програми).

Член 7

(1) Обврската за преземање на мерките и дејствијата предвидени со овој закон, останува и во случај кога субјектите се во постапка на стечај и ликвидација.

(2) Обврската од ставот (1) на овој член ја извршува стечајниот управник до завршување на стечајната постапка, односно ликвидатор до завршување на ликвидаторната постапка.

Анализа на клиентот

Член 8

Субјектите се должни да спроведуваат процедура на анализа на клиентот во следниве случаи:

- а) кога се воспоставува деловен однос;
- б) кога се извршуваат една или неколку поврзани трансакции во износ од 15.000 евра во денарска противвредност или повеќе;
- в) кога постои сомневање за перење пари или финансирање на тероризам, без оглед на каков било исклучок или износ на средства и
- г) кога постои сомневање за вистинитоста или адекватноста на претходно добиените податоци за идентитетот на клиентот.

Член 9

(1) Процедурата на анализа на клиентот од членот 8 на овој закон ги вклучува следниве активности:

- а) идентификација на клиентот и верификување на неговиот идентитет;
- б) идентификација на крајниот сопственик и ополномоштувачот и верификување на неговиот идентитет, сопственичка и управувачка структура;
- в) обезбедување на информации за целта и намерата на деловниот однос или трансакцијата и
- г) постојан мониторинг на деловниот однос, вклучувајќи детален преглед на трансакциите кои се преземаат во рамките на тој однос со цел да се потврди дека трансакциите се вршат во согласност намерата, деловниот и ризичниот профил и финансиската состојба на клиентот и ажурирање на податоците за клиентот.

(2) Субјектите ја применуваат секоја мерка предвидена во ставот (1) на овој член, но може да го определат нејзиниот обем во зависност од проценката на ризикот на клиентот, деловниот однос, производот или трансакцијата.

(3) Субјектите вршат анализа на ризикот на клиентот врз основа на индикатори кои ги изготвува Управата во соработка со субјектите и органите на надзор.

(4) Субјектите се должни да им ги направат достапни на Управата и органите на надзор документите за процена на ризикот од ставот (2) на овој член за да потврдат дека обемот на преземените мерки е во согласност со утврдениот ризик од перење пари и финансирање на тероризам.

Идентификација на клиентот и крајниот сопственик

Член 10

(1) Идентитетот на клиентот или крајниот сопственик кога е физичко лице се утврдува и верификува со поднесување на оригинален и важечки документ (лични исправи), кој има карактер на јавна исправа или за-

верен препис на таков документ кај нотар, кој содржи фотографија на лицето. Заверен препис кај нотар може да се употреби само кога клиентот дејствува во име на трето лице кое не е присутно.

(2) Од документот се утврдува име, презиме, дата и место на раѓање, место и адреса на живеалиште или пребивалиште, единствен матичен број и број на личната исправа, органот што ја издал и дата на важење на исправата.

(3) Идентитетот на клиентот или крајниот сопственик кога е странско физичко лице се утврдува врз основа на податоците наведени во неговата патна исправа во оригинал или заверен препис кај нотар.

(4) Ако од документот за идентификација не може да се утврди некој од податоците од ставот (2) на овој член, субјектот треба да побара друга јавна исправа од која ќе го утврди бараниот податок или да побара заверена изјава од клиентот за тој податок и неговата точност.

(5) Идентитетот на клиентот или крајниот сопственик кога е правно лице се утврдува со поднесување на оригинал или заверен препис кај нотар на регистрација од централен регистар.

(6) Од изводот на регистрацијата се утврдува седиштето и даночниот број на правното лице.

(7) Идентитетот на клиентот или крајниот сопственик кога е странско правно лице се утврдува врз основа на верификувана судска регистрација или регистрација од друг надлежен орган која не е постара од шест месеца.

(8) Во случај кога клиентот е лице кое не подлежи на судска регистрација или од друг надлежен орган за регистрација за странски правни лица, утврдувањето на идентитетот се врши со обезбедување на оригинал или заверен препис кај нотар од документот за негово основање донесен од органот на управување или упис на името, односно називот, адресата или седиштето и дејноста.

(9) Органот на управување, вработените и претставниците ополномоштени за влегување во деловен однос во име на трето лице ги приложуваат документите наведени во ставовите (1) и (5) од овој член, како и документите кои го потврдуваат идентитетот и адресата на ополномоштувачот.

(10) Од документите од ставовите (1), (3), (5), (7) и (8) на овој член, субјектите задолжително задржуваат копија.

(11) Во случаите во кои со овој закон е пропишана задолжителна идентификација на клиентите, во списите се внесуваат и податоците за извршената трансакцијата што се однесуваат на другите учесници во трансакцијата, нејзините цели, времето и местото на трансакцијата, износот, видот и начинот на трансакцијата и видот на средствата на плаќање, во зависност од процената на ризикот и други податоци во согласност со овој закон.

Член 11

(1) Идентификација на клиентот или на крајниот сопственик и верификување на неговиот идентитет, субјектите се должни да ја извршат пред да воспостават деловен однос или пред да ја извршат трансакцијата.

(2) По исклучок на ставот (1) од овој член верификувањето на идентитетот субјектите може да го завршат во текот на воспоставување на деловниот однос ако ова е потребно за да не се прекине нормалното водење на деловниот однос и кога постои помал ризик од перење пари и финансирање на тероризам.

(3) По исклучок на ставовите (1) и (2) од овој член во работите поврзани со осигурување на живот дозволено е верификувањето на идентитетот на клиентот и на крајниот сопственик на полисата да се изврши откако

деловниот однос е воспоставен. Во овој случај верификувањето на идентитетот треба да се изврши пред или за време на исплаќањето на полисата или пред или кога корисникот има намера да ги изврши правата кои произлегуваат од полисата.

(4) При вршење работи на осигурување на живот, друштвата за осигурување се должни да го идентификуваат и верификуваат идентитетот на клиентот во случаите каде што износот на поединечната или неколку рати на премијата која треба да се плати во период од една година надминува 1.000 евра во денарска противвредност или кога плаќањето на единствената премија го надминува износот од 2.500 евра во денарска противвредност.

Идентификација на ополномоштувачот

Член 12

(1) Доколку трансакцијата се врши во име и за сметка на трето лице, субјектите во случаите во кои законот пропишува таква обврска, се должни да го утврдат и верификуваат идентитетот на лицето коешто ја врши трансакцијата, како и на носителот на правата, односно странката во чие име и сметка дејствува клиентот (ополномоштувачот).

(2) Доколку не е сигурно дали клиентот дејствува во свое име и сметка или во име и сметка на трето лице, субјектот е должен да побара од него информација за утврдување на идентитетот на носителот на правата (ополномоштувачот) и полномошното, односно заверениот договор меѓу ополномоштувачот и ополномоштенникот.

Поедноставена анализа на клиентите

Член 13

(1) Субјектите не се должни да ги исполнуваат барањата за анализа од членовите 8 став (1) точки а), б) и г), 9 и 11 на овој закон, кога клиентот е банка:

- во Република Македонија која има дозвола за основање и работење издадена од гувернерот на Народната банка и има воспоставено адекватни мерки за спречување на перење пари и финансирање на тероризам,

- од земја членка на Европската унија која е основана и работи во согласност со правните прописи на Европската унија и

- од трети земји во кои прописите предвидуваат најмалку исти барања за преземање мерки за спречување на перење пари и финансирање на тероризам, како барањата утврдени со овој закон.

(2) Министерот за финансии ја утврдува листата на државите кои ги исполнуваат барањата за спречување на перење пари и финансирање на тероризам од ставот (1) алинеја 3 на овој член.

(3) Субјектите се должни да обезбедат соодветна документација врз основа на која ќе може да се потврди дека е дозволена примена на поедноставена анализа од ставот (1) на овој член, како и да ја направат достапна таа документација на Управата и органите на надзор.

(4) Субјектите не се должни да ги исполнуваат барањата за анализа од членовите 8 став (1) точки а), б) и г), 9 и 11 на овој закон, кога:

а) полисите за осигурување на живот кај кои што годишната премија не е поголема од 1.000 евра во денарска противвредност или поединечната премија не е поголема од 2.500 евра во денарска противвредност и

б) полисите за осигурување за пензија каде што нема услов за предавање и полисата не може да се употреби како залог.

Засилена анализа на клиентот**Член 14**

(1) Субјектите во случај кога постои повисок ризик од перење пари или финансирање на тероризам утврден врз основа на анализа на ризикот треба да применуваат засилена анализа на клиентот како дополнување на мерките определени во членовите 8, 9 и 10 од овој закон, а особено во случаите определени во ставовите (2), (3) и (4) на овој член.

(2) Кога клиентот не е физички присутен за целите на идентификација, субјектите треба да преземат една или повеќе од следниве мерки:

а) идентитетот на клиентот да го утврдат со дополнителни документи, податоци или информации;

б) да ги верификуваат обезбедените документи или да бараат нив да ги потврди друга финансиска институција од Република Македонија, од земја членка на Европската унија или од земја во која прописите предвидуваат најмалку исти барања за преземање мерки за спречување на перење пари и финансирање на тероризам, како барањата предвидени со овој закон и

в) првото плаќање да се изврши преку сметка на клиентот во банка во Република Македонија.

(3) Кога банките воспоставуваат коресподентски банкарски односи со банки за кои не е дозволена поедноставена анализа согласно со членот 13 од овој закон, се должни:

а) да приберат доволни податоци за коресподентната банка за потполно да ја утврдат нејзината дејност и да ја определат нејзината репутација и квалитетот на супервизијата;

б) да побараат информации и врз база на истите да го оценат системот на заштита од перење пари и финансирање на тероризам на коресподентната банка;

в) да обезбедат одобрение од управниот одбор за воспоставување на нов коресподентски однос;

г) прецизно да ги пропишат меѓусебните права и обврски и

д) да утврдат дали коресподентната банка го утврдува идентитетот и спроведува постојана анализа на клиентите, како и да обезбеди услови за добивање на потребните податоци од анализата на клиентот која ја врши коресподентската банка.

(4) Кога трансакцијата се врши преку полномошник, по утврдување на неговиот идентитет, полномошникот треба да даде изјава за видот, целите, крајниот корисник и другите учесници во трансакцијата.

(5) Кога субјектите вршат трансакции или стапуваат во деловен однос со политички експонирани личности, треба:

а) да вршат анализа за да утврдат дали клиентот е политички експонирана личност врз основа на процедури пропишани од страна на Управата во соработка со надзорните органи;

б) да обезбедат одобрение од раководните структури за воспоставување на деловен однос;

в) да преземат соодветни мерки за да го утврдат изворот на средствата кои се вклучени во трансакцијата или во деловниот однос и

г) спроведуваат постојана засилена контрола на деловниот однос.

Одбивање да се изврши или задржување на трансакцијата**Член 15**

(1) Ако клиентот, крајниот сопственик и ополномоштувачот не се идентификувани во случаите на задолжителна идентификација, субјектот е должен да го одбие извршувањето на трансакцијата или деловниот или друг однос или правната работа, или ако е во тек да ја задржи и веднаш писмено да ја извести Управата за задржувањето, односно одбивањето да се изврши трансакцијата.

(2) Со известувањето од ставот (1) на овој член субјектот доставува до Управата податоци за видот на трансакцијата, деловниот или друг однос или правната работа и сите други податоци и сознанија со кои располага, заради идентификација на клиентот, односно трансакцијата.

(3) Задржувањето може да трае се додека не биде идентификуван клиентот, односно трансакцијата, или не бидат одредени мерки предвидени за сомнителна трансакција утврдени во членовите 36, 37, 38 и 39 од овој закон.

Член 16

(1) Кога постојат основи на сомневање дека трансакцијата, клиентот или крајниот сопственик се поврзани со перење пари, покрај утврдувањето на идентитетот на клиентот, субјектот треба, доколку е можно да побара информации за текот на трансакцијата, нејзината цел, крајната дестинација на парите и за сите учесници во трансакцијата.

(2) Кога субјектот основите на сомневање од ставот (1) на овој член ги сознал пред извршување на трансакцијата веднаш ја известува Управата и ја задржува трансакцијата најдолго до 2 часа од известувањето на Управата.

(3) Кога субјектот основите на сомневање од ставот (1) на овој член ги сознал во текот на извршување на трансакцијата веднаш ја известува Управата и ја задржува трансакцијата најдолго до 4 часа од известувањето на Управата.

(4) Кога субјектот основите на сомневање од ставот (1) на овој член ги сознал по извршување на трансакцијата најдолго во рок од 24 часа ја известува Управата.

(5) Ако Управата не го извести субјектот за натамошните активности во роковите определени во ставовите (2) и (3) на овој член, субјектот ја извршува трансакцијата.

(6) Во роковите од ставовите (2), (3) и (4) на овој член, субјектот доставува до Управата писмен извештај кој ги содржи сите релевантни информации во врска со трансакцијата и идентитетот на клиентите и другите учесници во трансакцијата.

Член 17

(1) Кога постојат основи на сомневање дека трансакцијата или клиентот се поврзани со терористичка активност или дека парите или имотот што се предмет на трансакцијата се наменети за финансирање на тероризам, покрај утврдувањето на идентитетот на клиентот, субјектот треба, доколку е можно да побара информации за текот на трансакцијата, нејзината цел, крајната дестинација на парите и за сите учесници во трансакцијата.

(2) Субјектот во случаите од ставот (1) на овој член пред извршување на трансакцијата ја известува Управата, а писмен извештај кој ги содржи сите релевантни информации во врска со трансакцијата и идентитетот на клиентите и другите учесници во трансакцијата до Управата доставува најдоцна во рок од 24 часа од сознанието за сомнителноста на трансакцијата.

Член 18

(1) Основите на сомневање од членовите 16 и 17 на овој закон, субјектот ги утврдува врз основа на непосредни сознанија или од листата на индикатори за препознавање на сомнителни трансакции утврдени од Управата, субјектите и надзорните органи.

(2) Управата има обврска на годишно ниво да ги ажурира листите на индикатори од ставот (1) на овој член.

Царинска управа

Член 19

(1) Царинската управа задолжително го евидентира секое внесување и изнесување на готови пари или хартии од вредност преку царинската линија на Република Македонија, ако износот на парите или на хартиите од вредност на доносител го надминува со закон или друг пропис дозволеният максимум.

(2) При евидентирањето од ставот (1) на овој член Царинската управа задолжително прибира податоци за:

- идентитетот на лицето кое за себе или за друг врши внесување или изнесување на готови пари или хартии од вредност на доносител вклучувајќи податоци за името и презимето, датум и место на раѓање, број на патна исправа и националност,
- идентитетот на сопственикот на готови пари или хартии од вредност,
- идентитетот на крајниот сопственик,
- износот и валутата на готовите пари или хартии од вредност на доносител кој се внесува или изнесува преку царинската линија,
- изјава за потеклото на готовите пари или хартии од вредност потпишана од лицето кое врши внесување или изнесување на готови пари или хартии од вредност на доносител,
- намерата за внесувањето или изнесувањето на готовите пари или хартиите од вредност на доносител и
- местото и времето на преминување на царинската линија.

(3) Царинската управа задолжително по електронски пат или преку телекомуникационите средства (телефон, телефакс), а во случај кога тоа не е можно, со други пишани средства го пријавува до Управата внесувањето или изнесувањето на готови пари или хартии од вредност на доносител над 10.000 евра во денарска противвредност, најдоцна во рок од три работни дена, од евидентирањето.

(4) Царинската управа задолжително писмено го пријавува до Управата внесувањето или изнесувањето на готови пари или хартии од вредност на доносител без оглед на износот, секогаш кога постои основа за сомневање за перење пари или финансирање на тероризам најдоцна во рок од 24 часа од сознанието за сомнителноста на внесувањето или изнесувањето на готови пари или хартии од вредност.

Менувачки работи

Член 20

(1) Субјектите кои во рамките на своето занимање или професија вршат менувачки работи, покрај другите мерки пропишани со овој закон, се должни да го утврдат идентитетот на клиентот и пред секоја трансакција која вклучува сума поголема од 2.500 евра во денарска противвредност.

(2) Субјектите од ставот (1) на овој член се должни податоците определени во членот 10 од овој закон да ги забележуваат по хронолошки редослед во нумериран регистар потпишан од овластениот менувач на менувачницата.

Даватели на услуги брз трансфер на пари

Член 21

(1) Субјектите кои во рамките на своето занимање или професија вршат брз трансфер на пари, покрај другите мерки пропишани со овој закон, се должни да го утврдат идентитетот на клиентот, испраќачот и крајниот сопственик пред секоја трансакција поголема од 2.500 евра во денарска противвредност.

(2) Субјектите од ставот (1) на овој член од овој закон се должни податоците определени во членот 10 од овој закон да ги забележуваат по хронолошки редослед во нумериран регистар потпишан од одговорното лице на друштвото.

Приредувачи на игри на среќа во играчница (казино)

Член 22

(1) Приредувачи на игри на среќа во играчница (казино), покрај другите мерки пропишани со овој закон, се должни да го идентификуваат клиентот веднаш по влегувањето во казиното.

(2) Податоците од ставот (1) на овој член се водат во нумериран регистар потпишан од одговорно лице на приредувачот на играта на среќа во играчница (казино).

Брокерски куќи и банки со дозвола за работа со хартии од вредност

Член 23

(1) Брокерските куќи и банките со дозвола за работа со хартии од вредност, покрај другите мерки пропишани со овој закон, се должни да го идентификуваат клиентот, ополномоштувачот и крајниот корисник од тргувањето на хартии од вредност чиј вкупен износ е поголем од 15.000 евра во денарска противвредност.

(2) Податоците од ставот (1) на овој член се водат во нумериран регистар потпишан од одговорно лице на брокерските куќи и банките со дозвола за работа со хартии од вредност.

(3) Македонската берза за хартии од вредност и доставува на Управата дневни извештаи за склучени трансакции во рок од три работни дена.

(4) Министерот за финансии ја пропишува содржината на извештаите од ставот (3) на овој член.

Забрани

Член 24

(1) Се забранува вршење на готовински плаќања, односно исплата или примање на готови пари во износ од 15.000 евра или повеќе во денарска противвредност во вид на една или повеќе поврзани трансакции, што не е извршено преку банка.

(2) Субјектите што со закон се овластени за регистрација на хартии од вредност, друг имот или правни работи, или за пријавување или вршење на пренос на пари, хартии од вредност или друг имот, можат да извршат таква регистрација или пренос само ако клиентот поднесе доказ дека преносот на парите над износот од ставот (1) на овој член е извршен преку банка.

Член 25

(1) Се забранува финансиските институции да влегуваат или да го продолжат деловниот однос со Shell банките (банките школки) и да започнат или продолжат коресподентски деловен однос со банка за која знаат дека дозволува отворање и работење со сметки на Shell банките (банките школки).

(2) Се забранува банки школки на кој било начин да вршат финансиски активности во Република Македонија.

Член 26

Се забранува банките да отвораат и чуваат анонимни сметки.

Чување на податоци

Член 27

(1) Субјектите се должни податоците за идентитетот на клиентите и за трансакциите обезбедени врз основа на овој закон, да ги чуваат најмалку десет години по извршената трансакција, односно сметано од последната трансакција кога се работи за повеќе трансакции кои сочинуваат една целина или најмалку десет години од денот на престанокот на деловниот однос.

(2) Субјектите се должни податоците, на начинот на кој ги доставиле до Управата, да ги чуваат најмалку десет години од денот на доставувањето.

(3) Податоци за клиентот со кој е воспоставен подолготраен деловен однос, во смисла на овој закон се чуваат најмалку десет години од денот на престанокот на деловниот однос.

(4) Царинската управа е должна да ги чува сите податоци за внесување или изнесување на готови пари или хартии од вредност, преку царинската линија најмалку десет години од денот на извршениот пренос.

(5) Регистарот од членовите 20, 21, 22 и 23 на овој закон задолжително се чува најмалку десет години од последниот заведен податок.

(6) Во случај на престанок на постоењето на субјектот, обврската за чување на податоците во рокот определен во ставот (1) на овој член се пренесува врз правните наследници на субјектот.

(7) Ако нема правни наследници на правното лице, обврската за чување на податоците од ставот (1) на овој член се пренесува врз неговите основачи.

Доверливост на податоците

Член 28

(1) Податоците обезбедени врз основа на овој закон се доверливи и можат да се користат единствено за откривање и спречување на перење пари и финансирање на тероризам.

(2) Не се смета за одавање на деловна тајна доставувањето на податоците од ставот (1) на овој член на Управата и до органите на надзор или надлежните органи за спроведување на законите.

(3) Субјектите и нивните вработени не смеат да го известат клиентот или трето лице за доставувањето на податоците до Управата или за други мерки и дејствија преземени врз основа на овој закон.

(4) Забраната од ставот (3) на овој член се однесува и на случаите кога се доставуваат податоци до органите на надзор или надлежните органи за спроведување на законот.

(5) Вработените во субјектите кои имаат обврска да преземаат мерки и дејствија за откривање и спречување на перење пари, согласно со овој закон, не смеат да ги користат личните податоци од досијеата на клиентите за други цели, освен за спроведување на активностите наменети за откривање и спречување на перење пари и финансирање на тероризам.

V. ДОСТАВУВАЊЕ НА ПОДАТОЦИ ДО УПРАВАТА

Член 29

(1) Субјектите собрани податоци, информации и документи за извршените трансакции се должни да ги достават до Управата во следниве случаи:

а) кога постои сомневање дека клиентот, трансакцијата или крајниот сопственик се поврзани со перење пари или финансирање на тероризам;

б) во случај на готовинска трансакција во износ од 15.000 евра во денарска противвредност или повеќе и

в) во случај на неколку поврзани готовински трансакции во износ од 15.000 евра во денарска противвредност или повеќе.

(2) Субјектите за сомневањето од ставот (1) точка а) на овој член се должни веднаш да ја известат Управата, а податоците, информациите и документите се должни да ги достават до Управата најдоцна во рок од 24 часа од известувањето на Управата во форма на извештај.

(3) Доколку доставените податоци по оценка на Управата се недоволни, тоа може да побара и дополнителни информации. Доколку Управата итно бара дополнителни податоци субјектите се должни веднаш да го информираат и во рок од 4 часа да ги достават побараните податоци на начин определен во членот 31 од овој закон.

(4) Субјектите се должни во писмена форма да го известат надлежниот орган за надзор од членовите 46 и 47 на овој закон за доставување на извештајот од ставот (2) на овој член до Управата во рок од три дена од доставувањето на извештајот.

(5) Субјектите собрани податоци, информации и документи за извршените трансакции од ставот (1) точки б) и в) на овој член се должни да ги достават до Управата најдоцна во рок од три работни дена од извршената трансакција во форма на извештај.

Член 30

(1) Покрај субјектите кои ги преземаат мерките и дејствијата предвидени со овој закон, писмени извештаи во случај на сомнение за перење пари или финансирање на тероризам до Управата се должни да поднесат до Министерството за внатрешни работи, Финансиската полиција, Јавното обвинителство, Државната комисија за спречување на корупцијата, органите кои вршат надзор над примената на мерките и дејствијата од овој закон и другите органи на државната управа.

(2) Извештајот од ставот (1) на овој член треба да содржи податоци за лицето и дејствијата за кои постои сомневање дека се поврзани со перење пари или финансирање на тероризам и дали органот кој го доставил извештајот врз основа на законот започнал некоја постапка.

(3) Управата може периодично да бара информации за текот на постапката која ја покренал органот.

Член 31

(1) Извештаите за трансакциите од членот 29 на овој закон се доставуваат до Управата по електронски пат или преку телекомуникационите средства (телефон, телефакс), а во случај кога тоа не е можно, со други пишани средства.

(2) Извештаите доставени по телефон треба да бидат потврдени со телефакс, електронски или друг пишан документ најдоцна во рок од три дена од денот на нивното доставување.

(3) Управата не смее да го открие идентитетот на вработениот во субјектот кој го доставува извештајот, освен во случаите кога постои сомневање дека вработениот или субјектот извршил казниво дело перење пари или финансирање на тероризам, на писмено барање на надлежниот суд кога е неопходно да се утврдат факти во текот на кривичната постапка.

(4) Министерот за финансии ја пропишува содржината на извештаите од ставот (1) на овој член.

Известување по прием на податоци

Член 32

(1) Управата е должна без одлагање периодично, а најмалку два пати годишно да го известат субјектот и органите од членот 30 став (1) на овој закон за приемот и извршените проверки на податоците, доставени врз основа на членот 29 точка а) од овој закон.

(2) Управата редовно, а најмалку еднаш годишно ги известува субјектите за приемот на податоците доставени врз основа на членот 29 точки (б) и (в) од овој закон.

(3) Јавниот обвинител и другите државни органи се должни да ја известат Управата за секоја покрената постапка за кривично дело перење пари и финансирање на тероризам.

(4) Јавното обвинителство е должно да ја информира Управата за секоја поднесена кривична пријава против сторителите на кривични дела за кои е утврдена казна затвор од најмалку четири години и за кои постои сомневање дека се стекнале со имотна корист.

(5) Судовите до Управата се должни да ги доставуваат сите правосилни пресуди за кривични дела перење пари и финансирање на тероризмот заради статистичка обработка и анализа во рок од десет дена од правосилноста на пресудата.

Член 33

(1) Податоците и извештаите што ги прима, анализира и обработува Управата имаат својство на службена тајна и нејзините службеници не можат да ги искористат за други цели освен за целите утврдени со овој закон.

(2) Управата е должна да ги чува податоците или извештаите што се однесуваат на конкретна трансакција, односно клиент, најмалку десет години од нивниот прием и по истекот на овој период може да ги уништи.

Пристап и размена на информации

Член 34

(1) Заради извршување на своите надлежности, Управата може да бара податоци и документација од државните органи, финансиските институции или други правни или физички лица.

(2) Државните органи, финансиските институции или другите правни или физички лица од ставот (1) на овој член се должни во рок од десет работни дена од денот на приемот на барањето да и ги достават на Управата бараните податоци по електронски пат или преку телекомуникационите средства (телефон, телефакс), а во случај кога тоа не е можно, со други пишани средства.

(3) Одговорните лица од банките можат да разменуваат податоци и информации за клиенти за целите на спречување на перење пари или финансирање на тероризам меѓу себе преку Управата врз основа на мултилатерален протокол за соработка потпишан меѓу банките и Управата.

(4) Управата може по потреба да разменува информации со органите надлежни за спроведување на истрага за перење пари или финансирање на тероризам и органите на надзор, освен кога се работи за информации обезбедени од страна на овластени тела за борба против перењето пари и финансирањето на тероризмот на други држави, за што е потребна нивна претходна согласност.

Член 35

(1) Секогаш кога постојат основи на сомневање за сторено кривично дело перење пари или финансирање на тероризам, Управата веднаш изготвува и поднесува извештај до надлежните државни органи кои одлучуваат за натамошните дејствија.

(2) Извештајот од ставот (1) на овој член содржи податоци за лицето и дејствијата за кои постои сомневање дека се поврзани со перење пари или финансирање на тероризам.

Привремени мерки

Член 36

(1) При постоење на основано сомневање за кривично дело перење пари или финансирање на тероризам, Управата најдоцна во рок од 24 часа од сознанието

дека трансакцијата е пред започнување или е во тек поднесува до надлежниот јавен обвинител барање за поднесување предлог за определување на привремени мерки што се состојат во запирање на трансакцијата и привремена заплена на парите или имотот.

(2) Управата во рокот од ставот (1) на овој член без никакво одлагање доставува до субјектот писмен налог за привремено задржување на трансакцијата со кој го известува за поднесеното барање за поднесување предлог за определување на привремени мерки.

(3) Задржувањето на трансакцијата трае до донесувањето на судска одлука по предлогот, а најдолго 72 часа од задржувањето на трансакцијата.

Член 37

Барањето за поднесување предлог за определување на привремени мерки за запирање на трансакцијата и заплена на парите или имотот од членот 36 на овој закон, содржи податоци за кривичното дело за кое се бара привремената мерка, фактите и околностите кои ја оправдуваат потребата дека со привремената мерка ќе се постигнат целите за спречување или откривање на тешки кривични дела, податоци за физичкото или правното лица кои ја врши трансакцијата и за субјектот кај кого се врши трансакцијата и парите или имотот за кои Управата има сознание или основи на сомневање дека се имотна корист или предмет на делото перење пари и финансирање на тероризам.

Член 38

(1) Надлежниот јавен обвинител го разгледува барањето за поднесување предлог за определување на привремени мерки од членот 36 став (1) на овој закон и доколку утврди дека е основано, без никакво одлагање, а најдоцна во рок од 24 часа од приемот на барањето доставува предлог за определување на привремени мерки до истражниот судија на надлежниот основен суд.

(2) Ако надлежниот јавен обвинител утврди дека барањето за поднесување на предлог за определување на привремени мерки од членот 36 став (1) на овој закон е неосновано, е должен без одлагање да ја извести Управата дека барањето е одбиено. По приемот на известувањето од јавниот обвинител Управата без одлагање го известува субјектот дека трансакцијата може да продолжи.

Член 39

(1) Истражниот судија на надлежниот основен суд е должен во рок од 24 часа од приемот на предлогот од членот 38 став (1) на овој закон да донесе решение за примена на привремена мерка на запирање на трансакцијата и привремена заплена на парите и имотот или за одбивање на предлогот на јавниот обвинител решението да го достави до надлежниот јавен обвинител, субјектот и клиентот.

(2) Ако со одлуката се применети привремени мерки во истиот рок истражниот судија е должен решение да го достави до субјектот и клиентот.

(3) Надлежниот јавен обвинител е должен за донесената одлука на истражниот судија од ставот (1) на овој член веднаш да ја извести Управата.

(4) Против решението на истражниот судија од ставот (1) на овој член, надлежниот јавен обвинител и клиентот имаат право на жалба до кривичниот совет на надлежниот основен суд во рок од три дена од приемот на решението, која не го одлага извршувањето на решението.

Програми

Член 40

(1) Субјектите се должни да изготват програми со кои ќе се обезбеди:

а) централизација на податоците за идентитетот на клиентите, носителите на права, ополномоштените, овластените застапници и ополномоштувачите, како и на податоците за сомнителните трансакции;

б) именување на одговорно лице кое ќе се грижи за спроведувањето на програмата и за одредбите од овој закон за што се известува Управата. Доколку во субјектот се вработени повеќе од 50 лица истиот е должен во рамките на своето работење да формира посебен оддел кој ќе се грижи за спроведувањето на програмата и за одредбите од овој закон за што писмено се известува Управата. Во одделот треба бидат вработени најмалку три лица, а бројката на вработени во одделот треба да се зголеми пропорционално за по едно лице на секои 200 вработени. Со работењето на одделот треба да раководи одговорното лице;

в) план за постојана обука на одговорните лица и другите вработени од областа на спречување на перење пари и финансирање на тероризам;

г) инструменти за внатрешна проверка на спроведување на мерките и дејствија и

д) соработка со Управата.

(2) Субјектите се должни подготвените програми од ставот (1) на овој член најдоцна во рок од еден месец од влегувањето во сила на овој закон да ги достават на увид на Управата.

(3) Субјектите се должни најмалку еднаш годишно да ги ажурираат програмите и најдоцна во рок од еден месец од ажурирањето или ревидирањето да ги достават на увид на Управата.

(4) Субјектите се должни да формираат посебен оддел од ставот (1) точка б) на овој член во рок од три месеца од влегувањето во сила на овој закон.

(5) Банките се должни да стават во употреба или да го надоградат софтверот за автоматска обработка на податоците согласно со актот донесен од страна на министерот за финансии најдоцна во рок од 12 месеца од влегувањето во сила на овој закон.

(6) Карактеристиките на софтверот за автоматска обработка на податоците ќе ги пропише министерот за финансии.

Член 41

Обврските кои произлегуваат од овој закон не се однесуваат на адвокатите кога вршат функција на одбрана и застапување во судска постапка.

Изземање од одговорност за известување и задржување

Член 42

(1) Нема да се покрене постапка за утврдување на одговорност за одавање на деловна тајна против лицата или работодадниот орган и вработените во субјектите кои доставиле информации или извештаи во врска со сомнителни трансакции до Управата.

(2) Не може да се покрене постапка за граѓанска или кривична одговорност против службените или одговорните лица, работодадниот орган или вработените во субјектите кои доставиле информации или извештаи според одредбите од овој закон, дури и во случај кога постапката по дадените информации и извештаи не довела до утврдување на одговорност, односно осуда со правосилна пресуда.

(3) Не може да се покрене постапка за граѓанска или кривична одговорност против службените или одговорните лица, работодадниот орган и вработените во субјектите, заради настаната материјална или нематеријална штета како последица од задржување на трансакциите според одредбите на овој закон, освен ако со таквото задржување не се исполнети обележјата на некое кривично дело.

Деловна тајна

Член 43

Повикувањето на деловна тајна не може да се прифати како основа за одбивање да се достави информација според овој закон.

VI. МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА

Член 44

(1) Управата може да склучува договори за соработка со овластени тела на други држави, како и со меѓународни организации кои се занимаваат со борба против перење пари и финансирање на тероризам.

(2) Управата во рамките на меѓународната соработка може да бара податоци и податоците добиени врз основа на овој закон да ги достави по сопствена иницијатива или по нивно барање и под услов на реципроцитет до овластените тела и организации на други држави, како и до меѓународни организации кои се занимаваат со спречување на перење пари и финансирање на тероризам.

(3) Барањето за размена на податоци од телата и организациите од ставот (2) на овој член треба да биде образложено со соодветните познати факти кои укажуваат на перење пари или финансирање на тероризам и целта за која ќе се користат бараните податоци и информации.

(4) Управата е должна по добиеното барање од ставот (3) на овој член да ги обезбеди сите соодветни податоци и информации во согласност со надлежностите определени со овој закон.

(5) Управата може да го одбие барањето за размена на податоци од ставот (2) на овој член доколку тоа е спротивно на овој закон или ќе го попречи водењето на истрагата на друг надлежен државен орган или кривичната постапка против лицето за кое се бараат податоци. Управата е должна да ги образложи причините поради кои го одбило барањето.

(6) Управата е должна податоците и информациите обезбедени од страна на овластени тела на други држави да ги користи за целите утврдени со овој закон и под условите кои ги определил органот кој ги доставил.

(7) Управата може информациите и податоците од овластени тела на други држави да ги разменува со органите надлежни за спроведување на истрага, откако ќе обезбеди нивна претходна согласност.

(8) Податоците и информациите обезбедени врз основа на овој член имаат својство на службена тајна.

(9) Управата може да побара информација од овластените тела на други држави за тоа како се искористени податоците кои ги доставило согласно со овој член.

Член 45

(1) Одредбите на членовите 36, 37, 38 и 39 од овој закон ќе се применуваат кога надлежен орган за спречување на перење пари и финансирање на тероризам на друга држава ќе побара одбивање или одлагање на трансакцијата.

(2) Барањето од ставот (1) на овој член треба да биде образложено и да се однесува за трансакција поврзана со перење пари и одбивањето или одлагањето би се реализирало доколку трансакцијата е предмет на домашен извештај за сомнителна трансакција.

VII. НАДЗОР

Член 46

(1) Надзорот над примената на мерките и дејствијата утврдени со овој закон го вршат:

- Народната банка на Република Македонија врз банките, штедилниците, менувачниците и давателите на услуги брз трансфер на пари,

- Агенцијата за супервизија на осигурување врз друштвата за осигурување, осигурителните брокерски друштва, друштвата за застапување во осигурување, осигурителни брокери, застапници во осигурувањето и Националното биро за осигурување,

- Комисијата за хартии од вредност врз берзата, брокерските друштва и инвестиционите фондови,

- Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување врз друштвата за управување со пензиските фондови и

- Управата за јавни приходи врз другите финансиски институции, трговските друштва што приредуваат игри на среќа и други правни и физички лица, носители на таквите мерки и дејствија.

(2) Во соработка со органите од ставот (1) на овој член или самостојно Управата врши надзор над примената на мерките и дејствијата определени со овој закон врз субјектите.

(3) Министерот за финансии ја пропишува постапката за вршење на надзор која ја спроведува Управата.

(4) Органите од ставовите (1) и (2) на овој член можат да пропишат начин и постапка за адекватно воспоставување и примена на програмите за спречување на перење пари за субјектите за чиј надзор се одговорни.

Член 47

(1) Коморите на адвокатите и коморите на нотариите, односно другите професионални здруженија на ревизорите, сметководителите и другите лица кои самостојно вршат правни и финансиски работи, во рамките на своите надлежности формираат комисиии за вршење на надзор над примената на одредбите од овој закон врз работењето на нивните членови.

(2) Членовите на комисиите од ставот (1) на овој член се именуваат со мандат од четири години без право на повторен избор.

(3) За именувањето и составот на комисиите, коморите односно здруженијата ја известуваат Управата.

Член 48

(1) Органите и институциите од член 46 и комисиите од членот 47 на овој закон се должни да ја известат Управата за поднесеното барање за покренување на прекршочна постапка за сторен прекршок од членовите 49, 50, 51 и 52 на овој закон од страна на субјектите над кои вршат надзор, за поведените постапки за порамнување и за исходот од овие постапки.

(2) Управата може да поднесе образложено барање до органите и институциите од членот 46 и комисиите од членот 47 на овој закон, за вршење на надзор над одделни субјекти, по кое тие се должни да постапат и за резултатите од извршената контрола да ја известат Управата.

(3) Органите и институциите од членот 46 и комисиите од членот 47 на овој закон се должни без одлагање периодично, а најмалку два пати годишно да ја известат Управата за извршениот надзор над субјектите и за наодите од извршениот надзор.

VIII. ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ

Член 49

(1) Глоба во износ од 4.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правното лице, ако:

- не спроведе процедура на анализа на клиентот (членови 8, 9 и 10),

- не спроведува засилена анализа на клиентот (член 14),

- не ја одбие или задржи трансакцијата, не го одбие деловниот однос или правната работа (член 15),

- не побара информации за трансакцијата, не достави писмен извештај или не достави извештај во определениот рок (член 16),

- не ја известат Управата за трансакцијата или клиентот поврзани со терористичка активност и финансирање на тероризам или не достави извештај (член 17),

- исплати или прими готови пари во износ од 15.000 евра или повеќе во денарска противвредност во вид на една или неколку поврзани трансакции што не е извршена преку банка (член 24),

- влегуваат или продолжуваат деловен однос со Shell банка (член 25),

- отворат или чуваат анонимни сметки (член 26),

- податоците обезбедени врз основа на овој закон не ги чува најмалку десет години по извршената трансакција, односно по престанокот на деловниот однос, односно извршениот пренос (член 27 став (1)),

- податоците, на начинот на кој ги доставило до Управата, а обезбедени врз основа на овој закон, не ги чува најмалку десет години од денот на доставувањето (член 27 став (2)),

- регистарот не го чува најмалку десет години од последниот заведен податок (член 27 став (5)),

- податоците обезбедени врз основа на овој закон се користат спротивно од намената утврдена со законот (член 28),

- го известат клиентот или трето лице за доставување на податоци до Управата или за други мерки и дејствија преземени врз основа на овој закон (член 28 став (3)),

- го известат клиентот или трето лице за доставување на податоци до органите за надзор или надлежните органи за спроведување на законот (член 28 став (4)),

- не поднесат извештај до Управата за извршени трансакции или не го поднесат во определениот рок (член 29),

- не достават дополнителни податоци и информации или не ги достават во определениот рок (член 29 став (3)),

- не го известат надлежниот орган за надзор од членовите 46 и 47 согласно со членот 29 став (4) од овој закон,

- не достават извештај во форма и начин определени со членот 31 од овој закон,

- не достават дополнителни информации и во определениот рок (член 34),

- изврши трансакција спротивно на налогот на Управата или привремените мерки одредени од судот (членови од 36 до 39),

- не изготват програми за заштита од перење пари (член 40),

- не ги ажурираат програмите или доставуваат до Управата согласно со членот 40 став (3) од овој закон,

- не постават или не го надоградат софтверот за автоматска обработка на податоците според правилникот пропишан од страна на министерот за финансии (член 40 став (4)) и

- одбива да достави информација согласно со членот 43 од овој закон.

(2) Глоба во износ од 1.200 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок и на одговорното лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

Член 50

(1) Глоба во износ од 4.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правното лице, ако:

- при утврдување на идентитетот на клиентот не постапи согласно со членот 11 од овој закон,

- не го утврди идентитетот на клиентот согласно со членот 13 од овој закон,

- не го утврди идентитетот на клиентот при менувачко работење, во износ поголем од износот определен со овој закон или не го идентификува клиентот веднаш по влегувањето во казиното (членови 20 и 22),

- не го утврди идентитетот на клиентот пред секоја трансакција поголема од 2.500 евра во денарска противвредност (член 21),

- не водат нумериран регистар согласно со членовите 20, 21, 22 и 23 од овој закон и

- не го идентификуваат клиентот, ополномоштувачот и крајниот корисник од тргувањето на хартии од вредност чиј вкупен износ е поголем од 15.000 евра во денарска противвредност (член 23 став (1)).

(2) Глоба во износ од 1.200 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

Член 51

(1) Глоба во износ од 600 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на физичкото лице, ако во рамките на своето работење:

- не спроведе процедура на анализа на клиентот (членови 8, 9 и 10),

- не спроведува засилена анализа на клиентот (член 14),

- не ја одбие или задржи трансакцијата, не го одбие деловниот однос или правната работа (член 15),

- не побара информации за трансакцијата, не достави писмен извештај или не достави извештај во определениот рок (член 16),

- не ја извести Управата за трансакцијата или клиентот поврзани со терористичка активност и финансирање на тероризам или не достави извештај (член 17),

- не побара доказ за извршена трансакција преку банка (член 24),

- не го утврди идентитетот на клиентот при менувачко работење, во износ поголем од износот определен со овој закон или не го идентификува клиентот веднаш по влегувањето во казиното (членови 20 и 22),

- не го утврди идентитетот на клиентот пред секоја трансакција поголема од 2.500 евра во денарска противвредност (член 21),

- податоците обезбедени врз основа на овој закон не ги сочува онолку време колку што е определено со овој закон (член 27),

- податоците обезбедени врз основа на овој закон ги користи спротивно од намената утврдена со законот (член 28),

- собраните податоци, информации и документи за извршените трансакции не ги достави до Управата и во определениот рок (член 29) и

- изврши трансакција спротивно на налогот на Управата или привремените мерки одредени од судот (членови од 36 до 39).

(2) За прекршокот од ставот (1) на овој член покрај глоба може да се изрече и прекршочна санкција забрана на вршење на професија, дејност или должност во траење од една до четири години.

Член 52

Глоба во износ од 1.200 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на овластено службено лице или лица кои вршат овластувања од јавен интерес, ако:

- писмено не го пријави внесувањето или изнесувањето на готови пари или хартии од вредност на доносител над 10.000 евра во денарска противвредност и во рок од три работни дена (член 19),

- писмено не го пријави внесувањето или изнесувањето на готови пари или хартии од вредност на доносител без оглед на износот, секогаш кога постои основа за сомневање за перење пари или финансирање на тероризам и во определениот рок (член 19),

- не ги чува сите податоци за внесување или изнесување на готови пари или хартии од вредност, преку царинската линија најмалку десет години од денот на извршениот пренос,

- податоците обезбедени врз основа на овој закон се користат спротивно на членот 28 став (1) од овој закон,

- не поднесат писмени извештаи до Управата (член 30),

- не ја известат Управата за секоја покрената постапка (член 32),

- не ги достават сите правосилни пресуди за кривични дела перење пари и финансирање на тероризмот заради статистичка обработка и анализа или не ги достават во определениот рок од десет дена од правосилноста на пресудата,

- не ги достават бараните податоци во определениот рок од десет работни дена од денот на приемот на барањето,

- не известат за поднесеното барање за покренување на прекршочна постапка за сторен прекршок од членот 48 на овој закон од страна на субјектите над кои вршат надзор,

- не постапат по барањето на Управата за вршење на контрола согласно со членот 48 од овој закон и

- не ја известат Управата за извршениот надзор и за наодите од извршениот надзор согласно со членот 48 од овој закон.

Порамнување

Член 53

(1) За прекршоците од членовите 49, 50, 51 и 52 на овој закон органите и институциите од членот 46 и комисиите од членот 47 на овој закон се должни на сторителот на прекршокот да му предложат постапка за порамнување пред да поднесат барање за прекршочна постапка.

(2) Кога сторителот на прекршокот е согласен за поведување на постапка за порамнување, органот и институцијата од членот 46 и комисијата од членот 47 на овој закон составува записник во кој се забележуваат битните елементи на прекршокот, времето, местото и начинот на сторување на прекршокот, описот на дејствието на прекршокот и лицата кои се вклучени.

(3) Во записникот се утврдува начинот на кој ќе се надминат последиците од сторување на прекршокот.

(4) Органот и институцијата од членот 46 и комисијата од членот 47 на овој закон може во постапка на порамнување на сторителот на прекршокот да му дадат платен налог.

(5) Доколку сторителот го прими платниот налог, е должен истиот да го потпише. Примањето на платниот налог се запишува во записникот.

(6) Органот и институцијата од членот 46 и комисијата од членот 47 на овој закон е должен да води евиденција за покренатите постапки за порамнување и за нивниот исход.

Член 54

За прекршоците пропишани во членовите 49, 50, 51 и 52 од овој закон одлучува надлежниот суд во постапка пропишана со закон.

IX. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 55

Коморите, односно професионалните здруженија од членот 47 на овој закон се должни да ги формираат комисиите од членот 47 на овој закон најдоцна во рок од 90 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 56

Листите на индикатори за анализа на ризикот од членот 9 став (3) на овој закон и за препознавање на сомнителни трансакции од членот 18 на овој закон, Управата во соработка со субјектите и органите кои вршат надзор врз нивното работење ќе ги утврди најдоцна во рок од 18 месеца од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 57

Со денот на влегувањето во сила на овој закон, Дирекцијата за спречување на перење пари продолжува да работи како Управа за спречување на перење пари и финансирање на тероризам.

Член 58

Директорот на Дирекцијата за спречување на перење пари продолжува да ја врши функцијата директор на Управата за спречување на перење пари и финансирање на тероризам до истекот на мандатот за кој е именуван.

Член 59

Со денот на влегувањето во сила на овој закон работните, опремата, инвентарот, архивата, документацијата, средствата за работа и другите средства од Дирекцијата за спречување на перење пари ги презема Управата за спречување на перење пари и финансирање на тероризам.

Член 60

Со денот на влегувањето во сила на овој закон, престанува да важи Законот за спречување на перење пари и други приноси од казниво дело ("Службен весник на Република Македонија" број 46/2004).

Член 61

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

L I G J

PËR NDALIMIN E LARJES SË PARAVE DHE TË PËRFITIMEVE TË TJERA NGA VEPRATA TË NDËSHKUESHME DHE NGA FINANCIMI I TERRORIZMIT

I. DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1

Me këtë ligj përcaktohen masat dhe veprimet për zbulimin dhe ndalimin e larjes së parave dhe të përfitimeve të tjera nga vepra të ndëshkueshme dhe financimi i terrorizmit.

Përkufizime

Neni 2

Nocione të caktuara të përdorura në këtë ligj e kanë kuptim si në vijim:

1. "Larja e parave dhe e përfitimeve nga vepra të ndëshkueshme" (në vijim të tekstit: larje e parave) janë veprimet të parashikuara nga Kodi Penal si vepër penale larje e parave dhe e përfitimeve të tjera nga vepra të ndëshkueshme (neni 273 Kodi penal), të kryera nga persona fizik ose juridik.

2. "Financimi i terrorizmit" është sigurimi ose grumbullimi i mjeteve në çfarëdo lloj mënyre, drejtpërdrejt ose tërthorazi, në mënyrë të paligjshme dhe me vetëdije, me qëllim që ato të përdoren ose me dije se ato do të përdoren tërësisht ose pjesërisht për ndërmarrjen e:

a) veprimet të parashikuara si vepër penale organizatë terroriste (neni 394 –a), krim kundër njerëzimit (neni 403 –a), rrëmbim i avionit ose anijes (neni 302), rrezikim i sigurisë së komunikacionit ajror (neni 303), terrorizëm (neni 313), terrorizëm ndërkombëtar (neni 419), marrja pengje (neni 421) të gjitha nga Kodo penal dhe të tjera të kryera nga persona fizikë ose juridikë, ose

b) çdo veprim tjetër me qëllim që të shkaktohet vdekje ose lëndim i rëndë trupor personit civil ose të çdo personi tjetër që në mënyrë aktive nuk merr pjesë në armiqësitë në konflikt të armatosur, kur qëllimi i një veprimi të tillë, sipas natyrës ose kontekstit, është të frikësohet popullata ose të detyrohet ndonjë qeveri ose organizatë ndërkombëtare të bëjë ose të heq dorë nga bërja e ndonjë veprimi.

3. "Përfitim nga vepra e ndëshkueshme" është çdo pronë ose përfitim i realizuar drejtpërdrejt ose tërthorazi, me kryerjen e veprës së ndëshkueshme. Ky nocion përfshin edhe përfitim nga vepra të ndëshkueshme të bërë edhe jashtë shtetit, me kusht që në kohën kur është bërë të ketë qenë e parashikuara si vepër e ndëshkueshme edhe sipas ligjeve të shtetit në të cilin është bërë, edhe sipas ligjeve të Republikës së Maqedonisë.

4. "Pronë" është prona e çfarëdo lloji, materiale ose jo materiale, e lëvizshme ose e pa lëvizshme, trupore ose jo trupore, të drejta të tjera mbi sendet, kërkesa, si dhe dokumente publike dhe dokumente të tjera legale për pronësi, të drejta të tjera, kërkesa ose aktive në formë të shkruar ose elektronike.

5. "Institucion financiar" është person fizik ose juridik i cili kryen një ose më shumë aktivitete në lidhje me grumbullimin e depozitimeve, miratimin e kredive, lëshimin e parave elektronike, lëshimin dhe administrimin e kartave të kreditit, punë këmbimore, konsalting ekonomik – financiar, lizing financiar, faktoring, forfeting, punë të sigurimeve (përfshirë edhe punët e ndërmjetësimit dhe përfaqësimit në sigurimin), punë në lidhje me letrat me vlerë, shërbime lidhur me transferimin e shpejtë të parave, menaxhimi me fondet e pensionit dhe aktivitete të tjera financiare të caktuara me ligj.

6. "Bankë" është person juridik me seli në Republikën e Maqedonisë i cili nga guvernatori i Bankës Popullore të Republikës së Maqedonisë ka marrë leje për themelimin dhe punë. Në bankë, në kuptimin e këtij ligji, nënkuptohet edhe çdo person tjetër juridik i cili në sajë të lejes së lëshuar nga guvernatori i Bankës Popullore të Maqedonisë mund të grumbullojë depozite, përfshirë edhe filialin e bankës së vendit anëtar të Bashkimit Evropian dhe filialin e bankës së huaj, të cilat në përputhje me dispozitat ushtrojnë veprimtari në Republikën e Maqedonisë.

7. "Klient" është çdo person juridik ose fizik i cili në emër dhe për llogari të tij ose në emër të tij dhe për llogari të huaj ose në emër të huaj dhe për llogari të huaj, kryen punë të ndërlidhura me depozitim, kreditim, këmbimin, transferimin dhe transaksione tjera me para, ose merr pjesë në kontraktimin e punëve juridike me të cilat fitohet pronë ose lloje tjera të disponimit me para ose pronë.

8. "Para" janë mjete për pagesë të gatshme në apoene ose para elektronike, që në bazë të ligjit, janë në qarkullim në Republikën e Maqedonisë ose në shtet të huaj.

9. "Para elektronike" janë vlerë monetare e shënuar dhe e ruajtur në kartë magnetike lëshuar nga institucioni financiar e cila blihet për një vlerë ekuivalente të apoeneve të gatshme dhe përdoret si mjet për pagesë edhe në vende tjera.

10. "Pronar përfundimtar" është personi fizik i cili është pronari përfundimtar ose që realizon kontroll mbi klientin dhe/ose personin fizik në emër të të cilit dhe për llogarinë e të cilit bëhet transaksioni ose aktiviteti, ku si pronar përfundimtar mes personave juridikë konsiderohet:

a) person fizik i cili realizon pjesëmarrje të drejtpërdrejtë ose të tërthortë me të paktën 25% të aksionet ose kuotave të përgjithshme, përkatësisht të të drejtave të votës të personit juridik, përfshirë edhe posedimin e aksioneve të prurësit.

b) person fizik i cili në çfarëdo lloj mënyre tjetër realizon kontroll të menaxhimit të personit juridik.

11. "Dhënës të shërbimeve për persona juridik" janë persona fizikë ose juridikë të cilët ofrojnë një nga shërbimet e mëposhtme:

a) themelim i personave juridikë;

b) veprim ose organizim i një personi tjetër që të veprojë si organ i menaxhimit të personit juridik, ose pozitë e ngjashme në raportet me persona të tjerë juridikë;

c) sigurimi i zyrës së regjistruar, adresës afariste, korrespondencën ose adresën administrative ose shërbime tjera të ngjashme për personin juridik;

ç) veprimi ose organizimi që një person tjetër të veprojë si kothemelues ose si aksionar nominal për person tjetër që nuk është kompani që ka vlerë në bursë.

12. "Persona të ekspozuar politikisht" janë persona fizikë të cilëve u është ose ju ka qenë besuar për të paktën një vit funksion i shquar publik në Republikën e Maqedonisë ose në shtet të huaj, (siç janë kryetarë të shteteve dhe qeverive, ministra dhe zëvendës ministra, anëtarë të parlamentit, gjykatës suprem dhe kushtetues, ambasadorë, funksionarë të lartë ushtarakë, funksionarë të lartë në ndërmarrje me pronëse ose të tjera) dhe anëtarë të familjeve të tyre (bashkëshort, partner i cili është i barazuar me bashkëshort, fëmijët dhe bashkëshortët ose partnerët e tyre dhe prindërit e tyre) ose persona për të cilët dihet se janë të lidhur afër me ata (partnerë afaristë ose bashkëpjesëtarë).

13. "Raport afarist" është raport afarist, profesional ose komercial që zgjat për një kohë të caktuar, e vendosur midis klientit ose përdoruesit përfundimtar dhe subjekteve nga neni 5 të këtij ligji.

14. "Shell bank (banka guackë)" është institucion financiar i cili në shtetin ku është i regjistruar, nuk ka ambiente pune, të punësuar dhe organe të drejtimit dhe e cila nuk është anëtare e ndonjë grupacioni financiar ose organizate të formuar në bazë të rregullave ligjore.

15. "Masa të përkohshme" janë ndalim i përkohshme për transmetim, asgjësim, zëvendësim, disponim, lëvizje të parave ose pronës, ruajtje e përkohshme, ngrirje, konfiskim i përkohshëm i parave ose pronës në bazë të urdhërit të lëshuar nga gjykatë ose organ tjetër kompetent të caktuar me ligj.

16. "Transaksione të ndërlidhura" janë dy ose më shumë transaksione të kryera brenda 24 orëve nga transaksioni i parë nga klient i njëjtë ose midis klientëve të njëjtë ose përdoruesëve përfundimtarë, të lidhur për të njëtin lloj të aktiviteteve financiare.

17. "Transaksione me para në dorë" janë transaksione me para në dorë ose apoene.

II. DREJTORIA PËR NDALIMIN E LARJES SË PARAVE DHE TË FINANCIMIT TË TERRORIZMIT

Neni 3

(1) Për grumbullimin, përpunimin, analizën, ruajtjen dhe dërgimin e të dhënave që janë marrë nga subjektet që janë të obliguara për ndërmarrjen e masave dhe veprimeve për zbulimin dhe ndalimin e larjes së parave dhe financimin e terrorizmit, themelohet Drejtoria për ndalimin e larjes së parave dhe të financimit të terrorizmit (në vijim të tekstit: Drejtoria), si organ në kuadër të Ministrisë së financave në cilësinë e personit juridik.

(2) Drejtoria ka këto kompetenca:

- grumbullon, përpunon, analizon, ruan dhe dërgon të dhëna që janë marrë nga subjektet në bazë të këtij ligji;

- furnizon të dhëna financiare, administrative e të dhëna të tjera dhe informacione të nevojshme për ushtrimin e kompetencave të saj;

- përgatit dhe dorëzon raport me mendim të saj pranë organeve kompetente gjithmonë kur ekziston dyshim për ndonjë vepër të kryer penale larje e parave dhe financim të terrorizmit;

- i lëshon urdhër me shkrim subjektit me të cilin përkohësisht ndalon transaksionin;

- bën kërkesë për parashtrim propozimi për përcaktimin e masave të përkohshme para prokurorit publik kompetent;

- bën kërkesë për ngritjen e procedurës së kundërvajtjes para gjykatës kompetente;

- bashkëpunon me subjektet nga neni 5 i këtij ligji, Ministrinë e punëve të brendshme, Policinë Financiare, Prokurorinë Publike, Drejtorinë e Doganave, Bankën Popullore të Republikës së Maqedonisë, Drejtorinë e të hyrave publike, Inspektoratin Shtetëror të Valutave, Komisionin për letra me vlerë, Komisionin Shtetëror për ndalimin e korrupsionit dhe organe të tjera shtetërore, Agjensionin për supervizion të sigurimit pensional të financuar në mënyrë kapitale, Agjensionin për supervizion të sigurimeve, si dhe me institucione të tjera e trupa ndërkombëtare për luftë kundër larjes së parave dhe kundër financimit të terrorizmit;

- nënshkruan marrëveshje për bashkëpunim dhe shkëmben të dhëna dhe informacione me trupa të autorizuar të shteteve të tjera dhe organizatave ndërkombëtare të cilat merren me luftën kundër larjes së parave dhe kundër financimit të terrorizmit;

- ushtron mbikëqyrje mbi subjekte për zbatimin e masave dhe veprimeve të përcaktuara me këtë ligj;

- ndërmerr iniciativa për propozimin e ligjeve dhe akteve nënligjore që kanë të bëjnë me ndalimin dhe zbulimin e larjes së parave dhe ndalimin e financimit të terrorizmit dhe jep mendime për propozime të ligjeve me rëndësi për ndalimin e larjes së parave dhe ndalimin e financimit të terrorizmit;

- u ndihmon dhe merr pjesë në përfeksionimin profesional të personave përgjegjës në subjektet nga neni 5 i këtij ligji;

- përcakton listën e indikatorëve për analizim të rrezikut dhe për të dalluar transaksionet e dyshimta në bashkëpunim me subjektet dhe organet të cilat ushtrojnë mbikëqyrje mbi punën e tyre dhe

- kryen edhe punë tjera të përcaktuara me këtë ligj.

(3) Drejtoria një herë në vit i dorëzon raport ministrit të financave dhe Qeverisë së Republikës së Maqedonisë për punët nga kompetencat e saja me propozim planin për punën e vitit të ardhshëm, por mund të dorëzojë raport edhe me kërkesë të ministrit të financave dhe Qeverisë së Republikës së Maqedonisë;

(4) Mjetet për financimin e Drejtorisë sigurohen nga Buxheti i Republikës së Maqedonisë dhe 10% nga mjetet financiare të realizuara nga konfiskim i bërë në dobi të Republikës së Maqedonisë.

Neni 4

(1) Me punën e Drejtorisë udhëheq drejtor të cilin e emëron Qeveria e Republikës së Maqedonisë për një periudhë katërvjeçare, me propozim të ministrit të financave.

(2) Emërimi i drejtorit bëhet në bazë të profesionalitetit dhe kompetencës së tij.

(3) Mandati i drejtorit përfundon:

- pas përfundimit të katër viteve nga dita kur është emëruar;

- në rast vdekje;

- në rast të dorëheqjes së tij

- në rast të shkarkimit;

- në rast kur me aktgjykim të plotfuqishëm është dënua për vepër penale me dënim me burg në kohëzgjatje prej së paku gjashtë muaj;

- kur nga ana e gjykatës i është vendosur masa e ndalimit të ushtrimit të veprimtarisë personit drejtues të institucionit dhe

- nëse ka humbur aftësinë për punë.

(4) Drejtori mund të shkarkohet për shkak të:

- punës së paligjshme

- ushtrimit jo profesional ose pa ndërgjegje të detyrës së drejtorit dhe mungesës së rezultateve pozitive në punën e Drejtorisë;
- në rast të sëmundjes rëndë për një kohë të gjatë e cila e pengon në përmbushjen e detyrimeve të tij dhe
- me kërkesë të tij.

III. SUBJEKTE

Neni 5

Subjekte janë persona të cilat kanë obligim t'i ndërmarrin masat dhe veprimet për ndalimin dhe zbulimin e larjes së parave dhe financimin e terrorizmit të parashikuar me këtë ligj (në vijim të tekstit: subjekte), e këto janë:

- 1) Institucionet financiare dhe nëpunësit e personat përgjegjës në to, përfshirë edhe:
  - a) përfaqësi, degë, filiale dhe pjesë të institucioneve të huaja financiare të cilët në përputhje me rregullat ushtrojnë veprimtari në Republikën e Maqedonisë ,
  - b) përfaqësi, degë, filiale dhe pjesë të institucioneve financiare me seli në Republikën e Maqedonisë, të cilët në përputhje me rregullat ushtrojnë veprimtari në një shtet tjetër.
- 2) Personat juridikë dhe fizikë të cilët i kryejnë këto aktivitet:
  - a) veprimtari të qarkullimit me pasuri të palëkundshme;
  - b) revizion dhe kontabilitet;
  - c) shërbime noterie, avokature dhe shërbime të tjera juridike që kanë të bëjnë me: shitblerje të pasurive të palëkundshme ose firmave, tregti dhe menaxhim me para dhe letra me vlerë, hapje dhe disponim me llogari bankare, kasaforta dhe llogari të tjera, themelim ose pjesëmarrje në menaxhimin ose punën e personave juridikë, përfaqësim të klientëve në transaksione financiare dhe qarkullim me pasuri të palëkundshme;
  - ç) veprimtari të qarkullimit me mallra me akcizë;
  - d) aktivitete të tjera të ngjashme me të cilat përfitohet pronë dhe lloje tjera të disponimit;
- 3) shoqëri për organizimin e lojërave të fatit në shtëpi fati (kazino);
- 4) dhënës të shërbimeve për persona juridikë dhe
- 5) shoqata të qytetarëve.

IV. MASA DHE VEPRIME PËR ZBULIMIN DHE NDALIMIN E LARJES SË PARAVE DHE FINANCIMIT TË TERRORIZMIT

Neni 6

Masat dhe veprimet për zbulimin dhe ndalimin e larjes së parave dhe të financimit të terrorizmit (në vijim të tekstit: masa dhe veprime), të cilat i ndërmarrin subjektet janë:

- analizë e klientëve të tyre;
- përcjellja e disa transaksioneve të caktuara;
- grumbullimi, ruajtja dhe dërgimi i të dhënave për transaksionet dhe klientët që i kryejnë ato dhe
- aplikimi i programeve të brendshme për implementimin e masave dhe veprimeve për ndalimin e larjes së parave dhe të financimit të terrorizmit (në vijim të tekstit: programe).

Neni 7

(1) Obligimi i ndërmarrjes së masave dhe veprimeve të parashikuara me këtë ligj, mbetet edhe në rastin kur subjektet janë në procedurë falimentimi dhe likuidimi.

(2) Obligimin nga paragrafi 1 i këtij neni e realizon administratori i falimentimit deri në përfundimin e procedurës së falimentimit, përkatësisht likuidatori deri në përfundimin e procedurës së likuidimit.

Analiza e klientit

Neni 8

Subjektet janë të obliguar të zbatojnë procedura të analizës së klientit në rastet në vijim:

- a) kur vendosen raporte afariste;
- b) kur realizohen një ose disa transaksione të ndërlidhura në shumë prej 15.000 euro në kundërvlerë në denarë ose më shumë;
- c) kur ekziston dyshimi për larjen e parave ose financimit të terrorizmit, pa dallim të asnjë përjashtimi ose shume të mjeteve;
- ç) kur ekziston dyshimi për vërtetësinë ose përputhshmërinë e të dhënave të marra paraprakisht për identitetin e klientit.

Neni 9

(1) Procedura e analizës së klientit nga neni 8 i këtij ligji përfshin këto aktivitete:

- a) identifikimi i klientit dhe verifikimi i identitetit të tij;
- b) identifikimi i pronarit përfundimtar dhe dhënësit të autorizimit dhe verifikimi i identitetit të tij, strukturës pronësore dhe drejtuese;
- c) sigurimi i informacioneve lidhur me qëllimin dhe intencën e raporteve afariste ose transaksionit dhe;
- ç) monitoring i vazhdueshëm i raporteve afariste, përfshirë edhe kontrollin e detajuar të transaksioneve që ndërmerren në kuadër të këtij raporti që të konfirmohet se transaksionet realizohen në përputhje me intencën, profilin e biznesit dhe atë të rrezikut dhe gjendjes financiare të klientit e azhornimit të të dhënave të klientit.

(2) Subjektet zbatojnë çdo masë të parashikuar nga paragrafi 1 i këtij neni, por mund të përcaktojnë vëllimin e saj në varësi të vlerësimit të rrezikut të klientit, raporteve afariste, produktit ose transaksionit.

(3) Subjektet bëjnë analizë të rrezikut të klientit në bazë të indikatorëve që i përgatit Drejtoria në bashkëpunim me subjektet dhe organet e mbikëqyrjes.

(4) Subjektet janë të obliguar t'i mundësojnë qasjen Drejtorisë dhe organeve të mbikëqyrjes mbi dokumentet për vlerësim të rrezikut nga paragrafi 2 i këtij neni që të vërtetojnë se vëllimi i masave të ndërmarra është në përputhje me rrezikun e vërtetuar nga larja e parave dhe nga financimi i terrorizmit.

Identifikimi i klientit dhe pronarit përfundimtar

Neni 10

(1) Identiteti i klientit ose pronarit përfundimtar kur është person fizik përcaktohet dhe verifikohet me anë të dokumentit origjinal dhe të vlefshëm (dokumenta personale), i cili ka karakter të dokumentit publik ose kopie e verifikuar e një dokumentit të tillë te noteri, që përmban fotografi të personit. Kopja e verifikuar te noteri mund të përdoret vetëm kur klienti vepron në emër të personit të tretë që nuk është i pranishëm.

(2) Nga dokumenti verifikohet emri, mbiemri, data dhe vendi i lindjes, vendi dhe adresa e banimit ose vendi i qëndrimit, numri i amzës dhe numri i dokumentit personal, organi që e ka lëshuar dhe data e vlefshmërisë së dokumentit.

(3) Identiteti i klientit ose i pronarit përfundimtar kur ai është person i huaj fizik, verifikohet në bazë të të dhënave që gjenden në dokumentin e tij të udhëtimit në origjinal ose kopie e vërtetuar te noteri.

(4) Nëse nga dokumenti për identifikim nuk mund të verifikohet ndonjë nga të dhënat nga paragrafi 2 i këtij neni, subjekti duhet të kërkojë dokument tjetër publik nga i cili do të verifikojë të dhënën e kërkuar ose do të kërkojë deklaratë të vërtetuar nga klienti për këtë të dhënë dhe saktësinë e saj.

(5) Identiteti i klientit ose pronarit përfundimtar kur është person juridik verifikohet me anë dokumentit të regjistrimit nga regjistri qëndrot në origjinal ose kopie e vërtetuar te noteri.

(6) Nga dokumeti i regjistrimit verifikohet selia dhe numri tatimor i personit juridik.

(7) Identiteti i klientit ose i pronarit përfundimtar kur është person i huaj juridik verifikohet në bazë të dokumentit të regjistrimit gjyqësor të vërtetuar ose nga dokument regjistrimi nga ndonjë organ tjetër kompetent që nuk është më i vjetër se gjashtë muaj.

(8) Në rastin kur klienti është person i cili nuk i nënshtrohet regjistrimit gjyqësor ose regjistrimit në organin tjetër kompetent për regjistrimin e personave të huaj juridikë, verifikimi i identitetit bëhet me anë të dokumentit të themelimit të tij në origjinal ose kopie e vërtetuar te noteri të aprovuar nga organi drejtues ose me anë të regjistrimit të emrit, përkatësisht emërtimit, adresës ose selisë dhe veprimtarisë.

(9) Organi drejtues, të punësuarit dhe përfaqësuesit e autorizuar për vendosje të raporteve afariste në emër të personit të tretë, parashtrajnë dokumentet e përmendura në paragrafët 1 dhe 5 të këtij neni, si dhe dokumentet që vërtetojnë identitetin dhe adresën e autorizuesit.

(10) Nga dokumentet nga paragrafi 1, 3, 5, 7 dhe 8 të këtij neni, subjektet detyrimisht mbajnë kopje.

(11) Në rastet që me këtë ligj është përcaktuar identifikim i obligueshëm i klientit, në akte shënohen edhe të dhënat për transaksionin e realizuara që kanë të bëjnë me pjesëmarrësit tjerë në transaksion, qëllimet e tij, koha dhe vendi i transaksionit, shumata, lloji dhe mënyra e transaksionit dhe lloji i mjeteve të pagesës, në varësi të vlerësimit të rrezikut dhe të dhëna të tjera në përputhje me këtë ligj.

Neni 11

(1) Identifikimin e klientit ose të pronarit përfundimtar dhe verifikimin e identitetit të tij, subjektet janë të obliguar ta bëjnë para se të vendosin raporteve afariste ose para se të bëhet transaksioni.

(2) Me përjashtim të paragrafit 1 të këtij neni verifikimin e identitetit subjektet mund ta bëjnë gjatë vendosjes së raporteve afariste nëse kjo është e nevojshme që të mos ndërpritet procedimi normal i raporteve afariste dhe kur ekziston rrezik më i vogël nga larja e parave dhe financimit të terrorizmit.

(3) Me përjashtim të paragrafit 1 dhe 2 të këtij neni në çështjet lidhur me sigurimin e jetës lejohet që verifikimi i identitetit të klientit dhe pronarit përfundimtar të policës të bëhet pas vendosjes së raporteve afariste. Në këtë rast verifikimi i identitetit duhet të bëhet para ose gjatë kohës së pagesës së policës ose para ose kur shfrytëzuesi ka intencë t'i zbatojë të drejtat që rrjedhin nga polica.

(4) Gjatë realizimit të punëve lidhur me sigurimin e jetës, shoqëritë e sigurimit janë të obliguara të identifikojnë dhe verifikojnë identitetin e klientit në rastet kur shumata e një ose disa kësteve të premisë e cila duhet të paguhet në periudhë prej një viti tejkalon 1.000 EURO në kundërvlerë në denarë ose kur pagesa e premisë unike e tejkalon shumën prej 2.500 EURO në kundërvlerë në denarë.

Identifikimi i autorizuesit

Neni 12

(1) Nëse transaksioni bëhet në emër dhe për llogari të personit të tretë, subjektet, në rastet ku ligji përcakton një obligim të tillë, janë të obliguar ta vërtetojnë dhe verifikojnë identitetin e personit i cili do ta bëjë transaksionin, si dhe të mbartësit të drejtave, përkatësisht palën në emër dhe për llogari të së cilës vepron klienti (autorizuesi).

(2) Nëse nuk është e sigurtë nëse klienti vepron në emër dhe llogari të vet ose në emër dhe llogari të personit të tretë, subjekti është i obliguar të kërkojë nga ai informacion për vërtetimin e identitetit të mbartësit të drejtave (autorizuesit) dhe autorizimin përkatësisht marrëveshjen e verifikuar midis autorizuesit dhe të autorizuarit.

Analiza e thjeshtësuar e klientëve

Neni 13

(1) Subjektet nuk janë të obliguar t'i përmbushin kërkesat për analizë nga neni 8 paragrafi 1 pikat a), b), dhe c), neni 9 dhe neni 11 i këtij ligji, kur klienti është:

- bankë në Republikën e Maqedonisë e cila ka leje për themelim dhe punë të lëshuar nga guvernatori i Bankës Popullore dhe ka vendosur masa përkatëse për ndalimin e larjes së parave dhe financimin e terrorizmit;

- bankë nga vend anëtar i Bashkimit Evropian e cila është themeluar dhe funksionon në përputhje me rregullat e Bashkimit Evropian dhe;

- bankë nga vende të treta ku rregullat parashikojnë të paktën kërkesa të njëjta për marrjen e masave për ndalimin e larjes së parave dhe financimin e terrorizmit, si kërkesat e përcaktuara me këtë ligj.

(2) Ministri i financave e përcakton listën e shteteve të cilat i përmbushin kërkesat për ndalimin e larjes së parave dhe financimin e terrorizmit nga paragrafi 1 kryeradha 3 e këtij neni.

(3) Subjektet janë të obliguara të sigurojnë dokumentacion përkatës në bazë të të cilit do të mund të vërtetohet nëse lejohet zbatimi i analizës së thjeshtësuar nga paragrafi 1 i këtij neni, si dhe ta vejnë në dispozicion të Drejtorisë dhe të organeve të mbikëqyrjes atë dokumentacion.

(4) Subjektet nuk janë të obliguar t'i përmbushin kërkesat për analizë nga neni 8 paragrafi 1 dhe pikat a), b) dhe c), neni 9 dhe neni 11 i këtij ligji, kur:

a) policat e sigurimit të jetës ku premia vjetore nuk është më e madhe se 1000 Euro ose premia e veçantë nuk është më e madhe se 2500 Euro në kundërvlerë me denarë, dhe

b) policat e sigurimit për pension ku nuk ka kusht për dorëzimin e policës dhe polica nuk mund të përdoret si hipotekë.

Analizë e përforcuar e klientit

Neni 14

(1) Subjektet, në rastin kur ekziston rrezik më i lartë nga larja e parave ose financimi i terrorizmit vërtetuar në bazë të analizës së rrezikut, duhet të aplikojnë analizë të përforcuar të klientit si përplotësim i masave të përcaktuara në nenet 8, 9, dhe 10 të këtij ligji, e posaçërisht në rastet e përcaktuara në paragrafët 2, 3 dhe 4 të këtij neni.

(2) Kur klienti nuk është fizikisht i pranishëm për qëllimet e identifikimit, subjektet duhet të ndërmarrin një ose disa nga masat në vijim:

a) identitetin e klientit ta verifikojnë me dokumente, të dhëna ose informacione plotësuese;

b) ti verifikojnë dokumentet e siguruar ose të kërkuar që ato ti konfirmojë institucion tjetër financiar nga Republika e Maqedonisë, nga vend anëtar i Bashkimit Evropian ose nga vendi në të cilin dispozitat parashikojnë të paktën kërkesa të njëjta për ndërmarrjen e masave për ndalimin e larjes së parave dhe financimin e terrorizmit, si kërkesat e parashikuara me këtë ligj;

c) pagesa e parë të bëhet nëpërmjet llogarisë së klientit në bankë në Republikën e Maqedonisë.

(3) Kur bankat vendosin raporte të korespondencës bankare me banka me të cilat nuk është e lejuar analizë e thjeshtësuar në përputhje me nenin 13 të këtij ligji, ato janë të obliguara:

(a) të grumbullojnë të dhëna të mjaftueshme për bankën korespondente me qëllim që ta vërtetojnë plotësisht veprimtarinë e saj dhe ta përcaktojnë reputacionin e saj dhe cilësinë e supervizionit;

(b) të kërkojnë informacione dhe në bazë të tyre ta vlerësojnë sistemin e mbrojtjes së bankës korespondente nga larja e parave dhe financimi i terrorizmit;

(c) të sigurojnë miratim nga këshilli administrativ për vendosje të një raporti të ri koorrespondent;

(ç) t'i përcaktojnë saktë të drejtat dhe obligimet e ndërsjella dhe

(d) të vërtetojnë nëse banka korespondente e vërteton identitetin dhe realizon analizë të vazhdueshme të klientëve, si dhe të sigurojë kushte për marrjen e të dhënave të nevojshme nga analiza e klientit të cilën e bën banka korespondente.

(4) Kur transaksioni realizohet nëpërmjet të autorizuarit, pas vërtetimit të identitetit të tij, i autorizuari duhet të jap deklaratë për: llojin, qëllimet, përdoruesin përfundimtar dhe pjesëmarrësit e tjerë në transaksionin.

(5) Kur subjektet realizojnë transaksione ose hyjnë në raporteve afariste me personalitete politie të ekspozuara, duhet:

(a) të bëjnë analizë për të vërtetuar nëse klienti është personalitet politik i ekspozuar në bazë të procedurave të përcaktuara nga Drejtoria në bashkëpunim me organet mbikqyrëse;

(b) të sigurojnë leje nga strukturat drejtuese për vendosje të raporteve afariste;

(c) të ndërmarrin masa përkatëse për ta përcaktuar burimin e mjeteve që janë të kyçura në transaksionin ose në marrëdhënien afariste dhe

(ç) të realizojnë kontroll të përhershëm të përforcuar të raporteve afariste.

Refuzim që të realizohet ose ndalimi i transaksionit

Neni 15

(1) Nëse klienti, pronari përfundimtar dhe autorizuesi nuk janë identifikuar në rastet e identifikimit të obligueshëm, subjekti është i obliguar ta refuzojë realizimin e transaksionit ose raportit afarist ose ndonjë raporti tjetër ose pune juridike, ose nëse është në rrjedhë e sipër ta ndalojë dhe menjëherë me shkrim ta njoftojë Drejtorinë për ndalimin, përkatësisht refuzimin që të realizohet transaksioni.

(2) Me njoftimin nga paragrafi (1) të këtij neni subjekti i dërgon Drejtorisë të dhëna për llojin e transaksionit, raportet afariste ose të ndonjë lloji tjetër ose për punë juridike dhe të gjitha të dhënat e informacionet e tjera me të cilat disponon, për arsye identifikimin e klientit, përkatësisht transaksionit.

(3) Ndalimi mund të zgjasë derisa të identifikohet klienti, përkatësisht transaksioni, ose derisa të caktohen masat e parashikuara për transaksion të dyshimtë të caktuara në nenin 36, 37, 38 dhe 39 të këtij ligji.

Neni 16

(1) Kur ekzistojnë baza për dyshim se transaksioni, klienti ose pronari përfundimtar janë të lidhur me larjen e parave, përveç vërtetimit të identitetit të klientit, subjekti duhet, nëse është e mundur, të kërkojë informacione për rrjedhën e transaksionit, qëllimin e tij, destinacionin përfundimtar të parave dhe informacione për të gjithë pjesëmarrësit në transaksion.

(2) Kur subjekti bazat e dyshimit nga paragrafi 1 i këtij neni i ka kuptuar para realizimit të transaksionit, menjëherë e informon Drejtorinë dhe e ndalon transaksionin jo më shumë se 2 orë nga njoftimi i Drejtorisë.

(3) Kur subjekti bazat e dyshimit nga paragrafi (1) të këtij neni i ka kuptuar gjatë realizimit të transaksionit, menjëherë e informon Drejtorinë dhe e ndalon transaksionin jo më shumë se 4 orë nga njoftimi i Drejtorisë.

(4) Kur subjekti bazat e dyshimit nga paragrafi 1 të këtij neni i ka kuptuar pas zbatimit të transaksionit, jo më shumë se brenda 24 orëve njofton Drejtorinë.

(5) Nëse Drejtoria nuk e njofton subjektin për aktivitetet e mëtejshme brenda afateve të përcaktuara në paragrafin 2 dhe 3 të këtij neni, subjekti e realizon transaksionin.

(6) Në afatet nga paragrafi (2), (3) dhe (4) të këtij neni, subjekti i dërgon Drejtorisë raport me shkrim i cili i përmban të gjitha informacionet relevante në lidhje me transaksionin dhe identitetin e klientit dhe pjesëmarrësve të tjerë në transaksionin.

Neni 17

(1) Kur ekzistojnë baza për dyshim se transaksioni ose klienti janë të lidhur me aktivitet terrorist ose se paratë ose prona që janë lëndë e transaksionit janë të destinuar për financimin e terrorizmit, përveç vërtetimit të identitetit të klientit, subjekti duhet, nëse është e mundur, të kërkojë informacione për rrjedhën e transaksionit, qëllimin e tij, destinacionin përfundimtar të parave dhe për të gjithë pjesëmarrësit në transaksion.

(2) Subjekti në rastet nga paragrafi (1) i këtij neni para realizimit të transaksionit njofton Drejtorinë, ndërsa raport me shkrim i cili i përmban të gjitha informacionet relevante në lidhje me transaksionin dhe identitetin e klientëve dhe të pjesëmarrësve tjerë në transaksionin i dërgohet Drejtorisë jo më vonë se brenda 24 orëve nga dijenia transaksionit të dyshimtë.

Neni 18

(1) Bazat e dyshimit nga nenet 16 dhe 17 të këtij ligji, subjekti i vërteton në bazë të informatave të drejtpërdrejta ose nga lista e indikatorëve për njohjen e transaksioneve të dyshimta të përcaktuara nga Drejtoria, subjektet dhe organet mbikqyrëse.

(2) Drejtoria ka obligim që në nivel vjetor ti azhurnojë listat e indikatorëve nga paragrafi 1 të këtij neni.

Drejtoria doganore

Neni 19

(1) Drejtoria doganore detyrimisht evidenton çdo futje dhe nxjerrje parave të gatshme ose letrave me vlerë nëpërmjet linjës doganore të Republikës së Maqedonisë, nëse shuma e parave ose letrave me vlerë të prurësit tejkalon maksimumin e parashikuar me ligj ose me rregull tjetër.

(2) Gjatë evidentimit nga paragrafi (1) të këtij neni, drejtoria doganore detyrimisht grumbullon të dhëna për:

- identitetin e personit i cili për vete ose për person tjetër bën futjen ose nxjerrjen e parave të gatshme ose letrave me vlerë të prurësit duke përfshirë edhe të dhëna për emrin e mbiemrin, datën dhe vendin e lindjes, numrin e dokumentit të udhëtimit dhe kombësinë;

- identitetin e pronarit të parave të gatshme ose letrave me vlerë;

- identitetin e pronarit përfundimtar;
- shumën dhe valutën e parave të gatshme ose letrave me vlerë të prurësit të cilat futen ose nxirren nëpërmjet linjës doganore;

- deklaratë për prejardhjen e parave të gatshme ose letrave me vlerë të nënshkruar nga personi i cili e bën futjen ose nxjerrjen e parave të gatshme ose letrave me vlerë të prurësit;

- qëllimin për futje ose nxjerrje të parave të gatshme ose letrave me vlerë të prurësit dhe

- vendin dhe kohën e kalimit të linjës doganore.

(3) Drejtoria doganore detyrimisht nëpërmjet rrugës elektronike ose nëpërmjet mjeteve të telekomunikimit (telefon, telefaks), dhe në raste kur kjo nuk është e mundur, me mjete tjera të shkruara i denoncon Drejtorisë futjen ose nxjerrjen e parave të gatshme ose

letrave me vlerë të prurësit mbi 10.000 Euro në kundërvlerë në denarë, jo më vonë se brenda 3 ditë pune, nga evidentimi.

(4) Drejtoria doganore detyrimisht denoncon pranë drejtorisë futjen ose nxjerrjen e parave të gatshme ose letrave me vlerë të prurësit, pa dallim të shumës, gjithmonë kur ekziston bazë për dyshim për larjen e parave ose financimin e terrorizmit jo më vonë se brenda 24 orëve nga dijania për dyshimin e futjes ose nxjerrjes së parave të gatshme ose letrave me vlerë.

Punë këmbimi

Neni 20

(1) Subjektet të cilat në kuadër të punës ose profesionit të tyre ushtrojnë punë këmbimi, përveç masave tjera të caktuara me këtë ligj, janë të obliguar ta vërtetojnë identitetin e klientit edhe para çdo transaksioni që përfshin një shumë më të madhe se 2.500 Euro në kundërvlerë në denarë.

(2) Subjektet nga paragrafi 1 të këtij neni janë të obliguar që të dhënat e caktuara në nenin 10 të këtij ligji ti shënojnë sipas një renditje kronologjike në një regjistër të numerizuar të nënshkruar nga kambisti i autorizuar i këmbimores.

Dhënës të shërbimeve transferim i shpejtë i parave

Neni 21

(1) Subjektet të cilët në kuadër të punës ose profesionit të tyre realizojnë transferim të shpejtë të parave, përveç masave tjera të caktuara me këtë ligj, janë të obliguar ta vërtetojnë identitetin e klientit, dërguesit dhe pronarit përfundimtar para çdo transaksioni më të madh se 2.500 EURO në kundërvlerë në denarë.

(2) Subjektet nga paragrafi 1 i këtij neni janë të obliguar që të dhënat e caktuara në nenin 10 të këtij ligji ti shënojnë sipas një renditje kronologjike në një regjistër të numerizuar të nënshkruar nga personi përgjegjës i shoqërisë.

Organizatorë të lojërave të fatit në shtëpi loje (kazino)

Neni 22

(1) Organizatori i lojërave të fatit në shtëpi loje (kazino), përveç masave të tjera të caktuara me këtë ligj, janë të obliguar ta identifikojnë klientin menjëherë pas hyrjes në kazino.

(2) Të dhënat nga paragrafi (1) të këtij neni mbahen në një regjistër të numerizuar të nënshkruar nga personi përgjegjës i organizatorit të lojërave të fatit në shtëpinë e lojës (kazino).

Shtëpi brokere dhe banka me leje për punë me letra me vlerë

Neni 23

(1) Shtëpitë brokere dhe bankat që kanë leje për punë me letra me vlerë, përveç masave tjera të caktuara me këtë ligj, janë të obliguara ta identifikojnë klientin, autorizuesin dhe përdoruesin përfundimtar të tregtimit me letra me vlerë shuma e përgjithshme e të cilëve është më e madhe se 15.000 Euro në kundërvlerë në denarë.

(2) Të dhënat nga paragrafi (1) i këtij neni mbahen në regjistër të numerizuar të nënshkruar nga personi përgjegjës i shtëpive brokere dhe bankave me leje për punë me letra me vlerë.

(3) Bursa maqedonase e letrave me vlerë i dërgon Drejtorisë raporte ditore për transaksionet e kontraktuara në afat prej tre ditë pune.

(4) Ministri i financave e përshkruan përmbajtjen e raporteve nga paragrafi (3) të këtij neni.

Ndalime

Neni 24

(1) Ndalohet realizimi i pagesave me para në dorë, përkatësisht pagesa ose pranimi i parave të gatshme me vlerë prej 15.000 Euro ose më shumë në kundërvlerë në denarë në formë të një ose më shumë transaksioneve të ndërlidhura, që nuk është realizuar nëpërmjet bankës.

(2) Subjektet që me ligj janë të autorizuar për regjistrimin e letrave me vlerë, të pronave të tjera ose punëve juridike, ose për denoncimin ose transmetim të parave, letrave me vlerë ose të pronave të tjera, mund të bëjnë një regjistrim të tillë ose transmetim të tillë vetëm nëse klienti paraqet dëshmi se transmetimi i parave mbi shumën nga paragrafi 1 të këtij neni është bërë nëpërmjet bankës.

Neni 25

(1) Ndalohet që institucionet financiare të hyjnë ose të vazhdojnë marrëdhënie afariste me Shell bankat (bankat guacka) dhe të fillojnë ose të vazhdojnë marrëdhënie afariste korrespondente me bankën për të cilën dinë se lejon hapje dhe punë me llogari të Shell bankave (bankave guacka).

(2) Ndalohet që banka guacka në çfarëdo lloj mënyre të ushtrojnë aktivitet financiar në Republikën e Maqedonisë.

Neni 26

Ndalohet që bankat të hapin dhe mbajnë llogari anonime.

Ruajtja e të dhënave

Neni 27

(1) Subjektet janë të obliguar që të dhënat për identitetin e klientëve dhe për transaksionet e siguruara në bazë të këtij ligji, t'i ruajnë të paktën dhjetë vjetë pas transaksionit të realizuar, përkatësisht llogaritur nga transaksioni i fundit kur bëhet fjalë për më shumë transaksione që përbëjnë një tërësi ose të paktën dhjetë vjetë nga dita e përfundimit të marrëdhënies afariste.

(2) Subjektet janë të obliguar të dhënat, në mënyrë në të cilën i kanë dërguar në Drejtori, ti ruajnë të paktën dhjetë vjetë nga dita e dërgimit.

(3) Të dhënat për klient me të cilin është vendosur marrëdhënie më e gjatë afariste, në kuptim të këtij ligji ruhen të paktën dhjetë vjetë nga dita e përfundimit të marrëdhënies afariste.

(4) Drejtoria e doganave është e obliguar ti ruajë të gjitha të dhënat për futjen ose nxjerrjen e parave të gatshme ose letrave me vlerë, nëpërmjet linjës doganore të paktën dhjetë vjetë nga dita e transmetimit.

(5) Regjistri nga nenet 20, 21, 22 dhe 23 të këtij ligji detyrimisht ruhet të paktën dhjetë vjetë nga e dhëna e fundit e regjistruar.

(6) Në rast të ndërprerjes së ekzistimit të subjektit, obligimi për ruajtjen e të dhënave në afatin e përcaktuar në paragrafin (1) të këtij neni i transmetohet trashëgimtarëve juridikë të subjektit.

(7) Nëse nuk ka trashëgimtarë juridikë të personit juridik, obligimi për ruajtjen e të dhënave nga paragrafi 1 i këtij neni i transmetohet themeluesit e tij.

Fshehtësia e të dhënave

Neni 28

(1) Të dhënat e siguruara në bazë të këtij ligji janë të fshehta dhe mund të përdoren vetëm për zbulimin dhe ndalimin e larjes së parave dhe financimin e terrorizmit.

(2) Nuk konsiderohet si zbulim i sekretit afarist dërgimi i të dhënave nga paragrafi (1) i këtij neni Drejtorisë dhe organeve të mbikëqyrjes ose organeve kompetente për zbatimin e ligjeve.

(3) Subjektet dhe të punësuarit e tyre nuk guxojnë ta lajmërojnë klientin ose personin e tretë për dërgimin e të dhënave Drejtorisë ose për masa dhe veprime të tjera që janë ndërmarrë në bazë të këtij ligji.

(4) Ndalimi nga paragrafi (3) i këtij neni ka të bëjë edhe me rastet kur të dhënat u dërgohen organeve të mbikëqyrjes ose organeve kompetente për zbatimin e ligjit.

(5) Të punësuarit në subjektet që kanë obligim të ndërmarrin masa dhe veprime për zbulimin dhe ndalimin e larjes së parave, në përputhje me këtë ligj, nuk guxojnë t'i përdorin të dhënat personale nga dosjet e klientëve për qëllime tjera, përveç se për realizimin e aktiviteteve të destinuara për zbulimin dhe ndalimin e larjes së parave dhe financimin e terrorizmit.

V. DËRGIMI I TË DHËNAVE DREJTORISË

Neni 29

(1) Subjektet të dhënat e grumbulluara, informacionet dhe dokumentet për transaksionet e realizura janë të obliguar t'ia dërgojnë Drejtorisë në rastet në vijim:

(a) kur ekziston dyshimi se klienti, transaksioni ose përdoruesi përfundimtar kanë lidhje me larjen e parave ose financimin e terrorizmit;

(b) në rast të transaksionit me para të gatshme në lartësi prej 15.000 EURO në kundërvlerë në denarë ose më shumë dhe

(c) në rast të disa transaksioneve të lidhura me para të gatshme në lartësi prej 15.000 EURO në kundërvlerë me denarë ose më shumë.

(2) Subjektet për dyshimin nga paragrafi (1) pika a) e këtij neni janë të obliguar që menjëherë ta informojnë Drejtorinë, ndërsa të dhënat, informacionet dhe dokumentet janë të obliguar t'ia dërgojnë Drejtorisë jo më vonë se brenda 24 orëve nga informimi i Drejtorisë në formë raportit.

(3) Nëse të dhënat e dërguara në bazë të vlerësimit të Drejtorisë nuk mjaftojnë, atëherë mund të kërkohen edhe informacione plotësuese. Nëse Drejtoria kërkon urgjentisht të dhëna plotësuese subjektet janë të obliguar menjëherë ta informojnë dhe brenda 4 orëve ti dërgojnë të dhënat e kërkuara në mënyrën e përcaktuar në nenin 31 të këtij ligji.

(4) Subjektet janë të obliguar në formë të shkruar ta informojnë organin kompetent të mbikëqyrjes nga neni 46 dhe 47 të këtij ligji për dërgimin e raportit nga paragrafi 2 i këtij neni Drejtorisë brenda 3 ditëve nga dita e dorëzimit të raportit.

(5) Subjektet të dhënat e grumbulluara, informacionet dhe dokumentet për transaksionet e realizura nga paragrafi 1 pikat b) dhe c) të këtij neni janë të obliguar t'ia dërgojnë Drejtorisë jo më vonë se brenda tre ditë pune nga dita e transaksionit të realizuar në formë të raportit.

Neni 30

(1) Përveç subjekteve që i ndërmarrin masat dhe veprimet e parashikuara me këtë ligj, në rast të dyshimit për larje të parave ose të financimit të terrorizmit raporte me shkrim janë të obliguar t'i parashirojnë Drejtorisë edhe Ministria e punëve të brendshme, Policia Financiare, Prokuroria Publike, Komisioni shtetëror për ndalimin e korrupsionit, organet të cilat kryejnë mbikëqyrje për zbatimin e masave dhe veprimeve të këtij ligji dhe organet e tjera të administratës shtetërore.

(2) Raporti nga paragrafi (1) i këtij neni duhet të përmbajë të dhëna për personin dhe veprimet për të cilat ekziston dyshim se janë të ndërlidhur me larjen e parave ose me financimin e terrorizmit dhe nëse organi që e ka dorëzuar raportin në bazë të ligjit ka filluar ndonjë procedurë.

(3) Drejtoria periodikisht mund të kërkojë informacione për rrjedhën e procedurës të cilën e ka iniciuar organi.

Neni 31

(1) Raportet për transaksionet nga neni 29 i këtij ligji i dërgohen Drejtorisë nëpërmjet rrugës elektronike ose nëpërmjet mjeteve të telekomunikacionit (telefon, telefaks) dhe në rastet kur kjo nuk është e mundshme, me mjete të tjera të shkruara.

(2) raportet e dërguara nëpërmjet telefonit duhet të konfirmohen me telefaks, me dokument elektronik ose me tjetër dokument të shkruar jo më vonë se brenda tre ditëve nga dita e dërgimit të tyre.

(3) Drejtoria nuk guxon ta zbulojë identitetin e të punësuarve në subjektin i cili e dorëzon raportin, përveç se në rastet kur ekziston dyshimi se i punësuarit ose subjekti ka bërë veprë të ndëshkueshme të larjes së parave ose të financimit të terrorizmit, me kërkesë me shkrim të gjykatës kompetente kur është e nevojshme të vërtetohen faktet gjatë rrjedhës së procedurës penale.

(4) Ministri i financave përcakton përmbajtjen e raporteve nga paragrafi (1) i këtij neni.

Raportimi pas pranimit të të dhënave

Neni 32

(1) Drejtoria është e obliguar pa zgjatje në mënyrë periodike, dhe të paktën dy herë në vit ta informojë subjektin dhe organet nga neni 30 paragrafi (1) i këtij ligji për pranimin dhe kontrollin e bëra të të dhënave, të dërguara në bazë të nenit 29 pika a) të këtij ligji.

(2) Drejtoria rregullisht, dhe të paktën një herë në vit i informon subjektet për pranimin e të dhënave të dërguara në bazë të nenit 29 pika b) dhe c) të këtij ligji.

(3) Prokurori publik dhe organet e tjera shtetërore janë të obliguar ta informojnë Drejtorinë për çdo procedurë të ngritur për veprën penale larje të parave dhe financim të terrorizmit.

(4) Prokuroria publike është e obliguar ta informojë Drejtorinë për çdo denoncim penal kundër realizuesëve të veprave penale për të cilat është caktuar dënim prej të paktën 4 vjetë dhe për të cilët ekziston dyshimi se kanë përfituar dobi në pronë.

(5) Gjykatat janë të obliguara që Drejtorisë ti dërgojnë të gjitha aktvendimet e plotfuqishme gjyqësore për vepra penale larje të parave dhe financim të terrorizmit me qëllim të përpunimit statistikor brenda 10 ditësh nga dita e hyrjes në fuqi të aktvendimit gjyqësor.

Neni 33

(1) Të dhënat dhe raportet që merr, analizon dhe përpunon Drejtoria kanë cilësi të sekretit zyrtar dhe nëpunësit e saj nuk mund ti shfrytëzojnë për qëllime të tjera përveç për qëllime të caktuara me këtë ligj.

(2) Drejtoria është e obliguar ti ruajë të dhënat ose raportet që kanë të bëjnë me transaksionin konkret, përkatësisht klientin, të paktën 10 vjet nga pranimi i tyre dhe pas kalimit të kësaj periudhe mund t'i asgjësojë.

Qasje dhe shkëmbimi i informacioneve

Neni 34

(1) Për shkak të zbatimit të kompetencave të veta, Drejtoria mund të kërkojë të dhëna dhe dokumentacion nga organet shtetërore, institucionet financiare ose persona të tjerë juridikë ose fizikë.

(2) Organet shtetërore, institucionet financiare ose personat e tjerë juridikë ose fizikë nga paragrafi (1) i këtij neni janë të obliguar brenda afati të 10 ditë pune nga dita e pranimit të kërkesës t'ia dërgojnë Drejtorisë të dhënat e kërkuara nëpërmjet mjeteve elektronike ose të komunikimit (telefon, telefaks), ndërsa rastet kur kjo nuk është e mundshme, me mjete të tjera të shkruara.

(3) Personat përgjegjës të bankave mund të shkëmbejnë të dhëna dhe informacione për klientë për qëllimet e ndalimit të larjes së parave ose financimit të terrorizmit ndërmjet tyre nëpërmjet Drejtorisë në bazë të protokollit multilateral për bashkëpunim të nënshkruar ndërmjet bankave dhe Drejtorisë.

(4) Drejtoria sipas nevojës mund të shkëmbejë të dhëna me organet kompetente për hetimin e larjes së parave ose financimit e terrorizmit dhe me organet e mbikëqyrjes, përveç rasteve kur bëhet fjalë për informacione të siguruar nga trupa të autorizuar për luftë kundër larjes së parave dhe financimit të terrorizmit të shteteve të tjera, gjë për të cilën nevojitet përputhje i tyre paraprak.

Neni 35

(1) Gjithmonë kur ekzistojnë baza të dyshimit për veprën e kryer penale larje e parave ose financim i terrorizmit, Drejtorja menjëherë përgatit dhe u dorëzon raport organeve kompetente të cilët vendosin për veprimet e mëtejshme.

(2) Raporti nga paragrafi (1) i këtij neni përmban të dhëna për personin dhe veprimet për të cilat dyshohet se kanë lidhje me larje të parave ose financim të terrorizmit.

Masa të përkohshme

Neni 36

(1) Nëse ekzistojnë dyshim i bazuar për veprën penale larje të parave ose financim të terrorizmit, Drejtorja jo më vonë se brenda 24 orëve nga informata se transaksioni është para fillimit ose është në rrjedhë e sipër i paraqet prokurorit kompetent publik kërkesë për parashtrimin e propozimit për përcaktimin e masave të përkohshme që përbëhen nga ndalimi i transaksionit dhe konfiskimi i përkohshëm i parave ose i pronës.

(2) Drejtoria në afatin nga paragrafi (1) i këtij neni pa asnjë prolongim i dërgon subjektit urdhër me shkrim për ndalim të përkohshme të transaksionit me të cilin e njofton për kërkesën e paraqitur për parashtrimin e propozimit për caktimin e masave të përkohshme.

(3) Ndalimi i transaksionit zgjat deri në marrjen e vendimit gjyqësor lidhur me propozimin, dhe jo më shumë se 72 orë nga ndalimi i transaksionit.

Neni 37

Kërkesa për paraqitjen e propozimit për caktimin e masave të përkohshme për ndalimin e transaksionit dhe konfiskimin e parave ose pronës nga neni 36 i këtij ligji, përmban të dhëna për veprën penale për të cilën kërkohet masa e përkohshme, faktet dhe rrethanat të cilat e arrijnë qëllimet për ndalimin ose zbulimin e veprave të rënda penale, të dhënat për personin fizik ose juridik që realizojnë transaksionin dhe për subjektin tek i cili bëhet transaksioni dhe paratë ose pronat për të cilat Drejtorja ka dijeni ose dyshon se janë përfitim prone ose lëndë e veprës larje e parave ose financimi i terrorizmit.

Neni 38

(1) Prokurori kompetent publik e shqyrton kërkesën për parashtrimin e propozimit për caktimin e masave të përkohshme nga neni 36 paragrafi (1) i këtij ligji dhe nëse konstaton se është e bazuar, pa asnjë prolongim i dërgon gjykatësit hetues të gjykatës themelore kompetente propozim për përcaktimin e masave të përkohshme.

(2) Nëse prokurori kompetent publik konstaton se kërkesa për paraqitjen e propozimit për përcaktimin e masave të përkohshme nga paragrafi (1) i neni 36 të këtij neni është e pa bazë, është i obliguar pa shtyrje ta informojë Drejtorinë se kërkesa është refuzuar. Pas pranimit të informacionit nga prokurori publik Drejtorja pa shtyrje e informon subjektin se transaksioni mund të vazhdojë.

Neni 39

(1) Gjykatësi hetues i gjykatës kompetente themelore është e obliguar që brenda 24 orëve nga pranimi i propozimit nga neni 38 paragrafi (1) i këtij ligji të marrë vendim për zbatimin e masës së përkohshme të ndalimit të transaksionit dhe të konfiskimit të përkohshëm të parave dhe të pronës ose për refuzimin e propozimit të prokurorit publik dhe vendimin t'ia dërgojë prokurorit kompetent publik, subjektit dhe klientit.

(2) Nëse me vendim zbatohen masat e përkohshme në të njëjtin afat gjykatësi hetues është i obliguar që vendimin t'ia dërgojë subjektit dhe klientit.

(3) Prokurori kompetent publik është i obliguar që për vendimin e marrë nga gjykatësi hetues nga paragrafi (1) i këtij neni ta informojë Drejtorinë.

(4) Kundër vendimit të gjykatësit hetues nga paragrafi (1) i këtij neni, prokurori kompetent publik dhe klienti kanë të drejtë ankese në këshillin penal të gjykatës themelore kompetente brenda tre ditëve nga dita e pranimit të vendimit, e cila nuk e shtyn ekzekutimin e vendimit.

Programe

Neni 40

(1) Subjektet janë të obliguar të përgatisin programe me të cilat do të sigurohet:

(a) centralizimi i të dhënave për identitetin e klientëve, mbartësve të të drejtave, të autorizuarve, përfaqësuesve të autorizuar dhe autorizuesve, si dhe të dhënat për transaksionet e dyshimta;

(b) emërimi i personit përgjegjës që do të kujdeset për realizimin e programit dhe dispozitat e këtij ligji gjë për të cilën informohet Drejtorja. Nëse në subjekt janë punësuar më shumë se 50 persona ai është i obliguar që në kuadër të punës së tij të formojë departament i cili do të kujdeset për zbatimin e programit dhe dispozitat e këtij ligji gjë për të cilën me shkrim informohet Drejtorja. Në departament duhet të jenë të punësuar të paktën 3 persona, dhe numri i të punësuarve në departament duhet të rritet në mënyrë proporcionale nga një person për çdo 200 të punësuar. Punën e departamentit duhet ta drejtojë personi përgjegjës;

(c) plan për trajnim të vazhdueshëm të personave përgjegjës dhe të punësuarve të tjerë nga sfera e ndalimit të larjes së parave dhe financimit të terrorizmit;

(ç) instrumente për kontroll të brendshëm të zbatimit të masave dhe veprimeve dhe

(d) bashkëpunim me Drejtorinë.

(2) Subjektet janë të obliguara që programet e përgatitura nga paragrafi (1) i këtij neni jo më vonë se brenda 1 muaji nga hyrja në fuqi e këtij ligji t'ia dërgojnë për inspektim në Drejtori.

(3) Subjektet janë të obliguara të paktën një herë në vit t'ia azhurnojnë programet dhe jo më vonë se brenda një muaj nga azhurnimi ose revidimi t'ia dërgojnë në inspektim në Drejtori.

(4) Subjektet janë të obliguara të themelojnë një departament të posaçëm nga pika b) nga paragrafi (1) i këtij neni brenda 3 muajëve nga hyrja në fuqi e këtij ligji.

(5) Bankat janë të obliguara ta vënë në përdorim ose ta përsosin software-in për përpunim automatik të të dhënave në përputhje me aktin e miratuar nga ana e ministrit të financave jo më vonë se brenda 12 muajëve nga hyrja në fuqi e këtij ligji.

(6) Karakteristikat e software-it për përpunim automatik të të dhënave do ti përcaktojë ministri i financave.

Neni 41

Obligimet të cilat rrjedhin nga ky ligj nuk kanë të bëjnë me avokatët kur ushtrojnë funksionin e mbrojtjes dhe përfaqësimit në procedurën gjyqësore.

Heqja e përgjegjësisë për informim dhe ndalim

Neni 42

(1) Nuk do të iniciohet procedurë për përcaktimin e përgjegjësisë për zbulimin e sekretit afarist kundër personave ose organit punëdrejtues dhe të punësuarve në subjektet të cilët i kanë dërguar Drejtorisë informacione ose raporte në lidhje me transaksionet e dyshimta.

(2) Nuk mund të iniciohet procedurë për përgjegjësi civile ose penale kundër personit zyrtar ose përgjegjës, organit punëdrejtues ose të punësuarit në subjektet të cilat kanë dërguar informacione ose raporte në bazë të dispozitave të këtij ligji, madje edhe në rastet kur procedura pas informacioneve dhe raporteve të dhëna nuk ka sjellë vërtetimin e përgjegjësisë, përkatësisht dënim me aktvendim gjyqësor të plotfuqishëm.

(3) Nuk mund të iniciohet procedurë për përgjegjësi civile ose penale kundër personit zyrtar ose përgjegjës, organit punëdrejtues dhe të punësuarit në subjekt, për shkak të dëmit të krijuar material ose jo material si pasojë e ndalimit të transaksioneve në bazë të dispozitave të këtij ligji, vetëm nëse me një ndalim të tillë nuk janë përmbyshur karakteristikat e ndonjë veprë penale.

Sekreti afarist

Neni 43

Thirrja në sekretin afarist nuk mund të pranohet si bazë për refuzimin e dorëzimit të informacionit sipas këtij ligji.

VI. BASHKËPUNIMI NDËRKOMBËTAR

Neni 44

(1) Drejtoria mund të nënshkruajë marrëveshje për bashkëpunim me persona të autorizuar të shteteve tjera, si dhe me organizata ndërkombëtare të cilat merren me luftën kundër larjes së parave dhe financimit të terrorizmit.

(2) Drejtoria në kuadër të bashkëpunimit ndërkombëtar mund të kërkojë të dhëna dhe të dhënat që janë marrë në bazë të këtij ligji t'ua dërgojë me iniciativë të saj ose në mënyrë të tyre dhe me kusht të reciprocitetit të trupave të autorizuar të shteteve tjera, si dhe organizatave ndërkombëtare për ndalimin e larjes së parave dhe financimit të terrorizmit.

(3) Kërkesa për shkëmbimin e të dhënave nga trupat dhe organizatat nga paragrafi (2) i këtij neni duhet të jetë e arsyetuar me fakte të njohura në mënyrë përkatëse të cilat vënë në pah larjen e parave ose financimin e terrorizmit dhe qëllimin për të cilin do të shfrytëzohen të dhënat dhe informacionet e kërkuara.

(4) Drejtoria pas marrjes së kërkesës nga paragrafi (3) i këtij neni është e obliguar t'i sigurojë të gjitha të dhënat dhe informacionet përkatëse në përputhje me kompetencat e përcaktuara me këtë ligj.

(5) Drejtoria mund ta refuzojë kërkesën për shkëmbimin e të dhënave nga paragrafi (2) i këtij neni nëse kjo është në kundërshtim me këtë ligj ose do të pengojë drejtimin e hetimit të organit tjetër kompetent shtetëror ose procedurën penale kundër personit për të cilin kërkohen të dhënat. Drejtoria është e obliguar t'i arsyetojë shkaqet për të cilat e ka refuzuar kërkesën.

(6) Drejtoria është e obliguar të dhënat dhe informacionet e siguruar nga ana e trupave të autorizuar të shteteve të tjera të shfrytëzojë për qëllime të caktuara me këtë ligj dhe nën kushtet të cilat i ka përcaktuar organi që i ka dërguar.

(7) Drejtoria informacionet dhe të dhënat e trupave të autorizuar të shteteve të tjera mund ti shkëmbejë me organet kompetente për zbatimin e hetimit, pasi të sigurojë përputhjein e tyre paraprak.

(8) Të dhënat dhe informacionet e siguruar në bazë të këtij neni kanë cilësi të sekretit shtetëror.

(9) Drejtoria mund të kërkojë informacion nga trupat e autorizuar të shteteve të tjera për atë se si janë shfrytëzuar të dhënat të cilat i ka dërguar në bazë të këtij neni.

Neni 45

(1) Dispozitat e neneve 36, 37, 38 dhe 39 të këtij ligji do të zbatohen kur organi kompetent për ndalimin e larjes së parave dhe financimin e terrorizmit i shtetit tjetër do të kërkojë refuzim ose shtyrje të transaksionit.

(2) Kërkesa nga paragrafi (1) i këtij neni duhet të arsyetohet dhe të ketë të bëjë me transaksionin në lidhje me larjen e parave dhe refuzimi ose shtyrja do të realizohet nëse transaksioni është lëndë e raportit vendas për transaksion të dyshimtë.

VII. MBIKËQYRJA

Neni 46

(1) Mbiqëqyrje mbi aplikimin e masave dhe veprimeve të caktuara me këtë ligj kryejnë:

- Banka Popullore e Republikës së Maqedonisë mbi bankat, arkat e kursimit, këmbimoret dhe dhënësit të shërbimeve të transferimit të shpejtë të parave;

- Agjencitë për supervizion të sigurimeve mbi shoqëritë e sigurimeve, shoqëritë siguruese brokere, shoqëritë për përfaqësim në sigurimin, brokerët e sigurimit, përfaqësues në sigurimin dhe Byroja Kombëtare për sigurim;

- Komisioni për letra me vlerë mbi bursën, shoqëritë brokere dhe fondet investuese;

- Agjencia për supervizion të sigurimit pensional të financiar në mënyrë kapitale mbi shoqëritë për menaxhimin me fondet e pensionit;

- Drejtoria për të hyra publike mbi institucionet e tjera financiare, shoqëri tregtare të cilat organizojnë lojëra fati dhe persona të tjerë juridikë dhe fizikë, mbartës të masave dhe veprimeve të tilla.

(2) Në bashkëpunim me organet nga paragrafi (1) i këtij neni ose në mënyrë të pavarur, drejtoria bën mbiqëqyrje mbi aplikimin e masave dhe veprimeve të përcaktuara me këtë ligj mbi subjektet.

(3) Ministri i financave e përcakton procedurën gjatë zbatimit të mbiqëqyrjes, të cilën e realizon Drejtoria.

(4) Organet nga paragrafi (1) dhe (2) i këtij neni mund të përcaktojnë mënyrën dhe procedurën për vendosje dhe aplikim të përshtatshëm të programeve për ndalimin e larjes së parave për subjektet për mbiqëqyrjen e të cilave ato janë përgjegjëse.

Neni 47

(1) Dhomat e avokatëve dhe Dhomat e noterëve, përkatësisht shoqatat e tjera profesionale të revizorëve, kontabilistëve dhe personave të tjerë, të cilët në mënyrë të pavarur kryejnë punë juridike dhe financiare, në kuadër të kompetencave të veta, themelojnë komisione për realizimin e mbiqëqyrjes së zbatimit të dispozitave të këtij ligji mbi punën e anëtarëve të tyre.

(2) Anëtarët e komisioneve nga paragrafi (1) i këtij neni emërohen me mandat katërvjeçar pa të drejtë rrizgjedhje të sërishme.

(3) Dhomat, përkatësisht shoqatat informojnë Drejtorinë për emërimin dhe përbërjen e komisioneve.

Neni 48

(1) Organet dhe institucionet nga neni 46 dhe komisionet nga neni 47 të këtij ligji, janë të obliguar ta njoftojnë Drejtorinë për kërkesën e parashtruar për inicimin e procedurës kundërvajtëse për kundërvajtjen e bërë nga neni 49, 50, 51 dhe 52 të këtij ligji nga ana e subjekteve të cilat bëjnë mbiqëqyrje, për procedurat e iniciuara të barazimit, dhe për rezultatit e këtyre procedurave.

(2) Drejtoria mund të paraqesë kërkesë të arsyetuar në organet dhe institucionet nga neni 46 dhe komisionet nga neni 47 të këtij ligji për zbatimin e mbiqëqyrjes nga ana e

subjekteve të caktuara, dhe pas kësaj ata janë të obliguar të veprojnë edhe për rezultatet e kontrollit të bërë ta informojnë Drejtorinë.

(3) Organet dhe institucionet nga neni 46 dhe komisionet nga neni 47 i këtij ligji janë të obliguar që pa shtyrje në mënyrë periodike, dhe të paktën dy herë në vit ta informojnë Drejtorinë për mbikëqyrjen e bërë mbi subjektet si dhe për rezultatet e mbikëqyrjes së bërë.

VIII. DISPOZITA KUNDËRVAJTËSE

Neni 49

(1) Gjobë në lartësi prej 4.000 deri 5.000 Euro në kundërvlerë në denarë do ti vihet personit juridik për kundërvajtje nëse:

- nuk zbaton procedura të analizës së klientit (neni 8, 9 dhe 10);

- nuk zbaton analizë të përforcuar të klientit (neni 14);

- nuk e refuzon ose ndalon transaksionin, nuk e refuzon raportin afarist ose punën juridike (neni 15);

- nuk kërkon informacione për transaksionin, nuk dërgon raport me shkrim ose nuk dërgon raport në afatin e përcaktuar (neni 16);

- nuk e informon Drejtorinë për transaksionin ose klientin që ka lidhje me aktivitet terrorist dhe financimin e terrorizmit ose nuk dërgon raport (neni 17);

- paguan ose pranon para të gatshme në lartësi prej 15.000 Euro ose më shumë në kundërvlerë në denarë në formë të një ose më shumë transaksione të ndërlidhura që nuk janë reaizuar nëpërmjet bankës (neni 24);

- hyjnë ose e vazhdojnë raportin afarist me Shell Bankën (neni 25);

- hapin ose ruajnë llogari anonime (neni 26);

- të dhënat e siguruar në bazë të këtij ligji nuk i ruan të paktën dhjetë vjetë pas transaksionit të bërë, përkatësisht pas përfundimit të raportit afarist, përkatësisht transfertës së bërë (neni 27, paragrafi (1));

- të dhënat, në mënyrë në të cilën i janë dërguar Drejtorisë, dhe të siguruar në bazë të këtij ligji, nuk i ruan të paktën dhjetë vjetë nga dita e dërgimit (neni 27, paragrafi (2));

- regjistrin nuk e ruan të paktën dhjetë vjetë nga e dhëna që është e regjistruar e fundit (neni 27, paragrafi (5));

- të dhënat e siguruar në bazë të këtij ligji përdoren në kundërshtim me destinimin e caktuar me ligjin (neni 28);

- informojnë klientin ose personin e tretë për dërgimin e të dhënave në Drejtori, ose për masa dhe veprime tjera që janë ndërmarrë në bazë të këtij ligji (neni 28, paragrafi (3));

- informojnë klientin ose personin e tretë për dërgimin e të dhënave në organet mbikëqyrëse ose organet kompetente për zbatimin e ligjit (neni 28, paragrafi (4)),

- nuk i parashtrojnë raport Drejtorisë për transaksionet e realizuara ose raportin nuk e parashtrojnë në afatin e përcaktuar (neni 29);

- nuk dërgojnë të dhëna dhe informacione plotësuese ose nuk i dërgojnë ato në afatin e përcaktuar (neni 29, paragrafi (3));

- nuk e informojnë organin kompetent për mbikëqyrje nga neni 46 dhe 47 në përputhje me nenin 29, paragrafi (4) i këtij ligji;

- nuk dërgojnë raport në formën dhe mënyrën e përcaktuar me nenin 31 i këtij ligji;

- nuk dërgojnë informacione plotësuese dhe në afatin e përcaktuar (neni 34);

- realizon transaksion në kundërshtim me urdhërin e Drejtorisë ose masat e përkohshme të përcaktuara nga gjykata (nga neni 36 deri në nenin 39);

- nuk përgatisin programe për mbrojtje nga larja e parave (neni 40);

- nuk i azhurnojnë programet ose nuk ia dërgojnë Drejtorisë në përputhje me nenin 40, paragrafi (3) të këtij ligji;

- nuk vendosin ose nuk e përsosin software-in për përpunim automatik të të dhënave në përputhje me rregulloren e përshkruar nga ana e Ministrisë të financave (neni 40, paragrafi (4)), dhe

- refuzojnë të dërgojnë informacione në bazë të nenit 43 të këtij ligji.

(2) Gjobë në lartësi prej 1.200 deri 2.000 Euro në kundërvlerë në denarë do ti vihet për kundërvajtje edhe personit përgjegjës për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

Neni 50

(1) Gjobë në lartësi prej 4.000 deri 5.000 euro në kundërvlerë në denarë do ti vihet personit juridik për kundërvajtje nëse:

- gjatë vërtetimit të identitetit të klientit nuk vepron në përputhje me nenin 11 të këtij ligji;

- nuk vërteton identitetin e klientit në përputhje me nenin 13 të këtij ligji;

- nuk vërteton identitetin e klientit gjatë punëve të këmbimit të valutave, në lartësi më të madhe se lartësia e përcaktuar me këtë ligj ose nuk e identifikon klientin menjëherë pas hyrjes në kazino (nenet 20 dhe 22);

- nuk vërteton identitetin e klientit para çdo transaksioni më të lartë se 2.500 euro;

- nuk mbajnë regjistër të numerizuar në përputhje me nenin 20, 21, 22 dhe 23 të këtij ligji;

- nuk identifikojnë klientin, autorizuesin dhe përdoruesin përfundimtar të tregtimit me letra me vlerë shuma e përgjithshme të cilave është më e lartë se 15.000 euro në kundërvlerë në denarë (neni 23 paragrafi 1).

(2) Gjobë në lartësi prej 1.200 deri 2.000 euro në kundërvlerë në denarë do ti vihet edhe personit përgjegjës për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

Neni 51

(1) Gjobë në lartësi prej 600 deri 1.000 euro në kundërvlerë në denarë do ti vihet personit fizik për kundërvajtjen nëse në kuadër të punës së tij:

- nuk zbaton procedurë të analizës së klientit (neni 8, 9, dhe 10);

- nuk zbaton analizë të përforcuar të klientit (neni 14);

- nuk e refuzon ose ndalon transaksionin, nuk e refuzon raportin afarist ose punën juridike (neni 15);

- nuk kërkon informacione për transaksionin, nuk dërgon raport me shkrim ose nuk dërgon raport në afatin e përcaktuar (neni 16);

- nuk e informon Drejtorinë për transaksionin ose klientin që ka lidhje me aktivitet terrorist dhe financimin e terrorizmit ose nuk dërgon raport (neni 17);

- nuk kërkon dëshmi për transaksionin e bërë nëpërmjet bankës (neni 24);

- nuk vërteton identitetin e klientit gjatë punës së këmbimit të valutave, në lartësi më të madhe se lartësia e përcaktuar me këtë ligj ose nuk e identifikon klientin menjëherë pas hyrjes në kazino (nenet 20 dhe 22);

- nuk vërteton identitetin e klientit para çdo transaksioni më të lartë se 2.500 Euro në kundërvlerë me denarë (neni 21);

- të dhënat e siguruar në bazë të këtij ligji nuk i ruan aq kohë sa është caktuar me këtë ligj (neni 27);

- të dhënat e siguruar në bazë të këtij ligji i përdor në kundërshtim me destinimin e caktuar me ligjin (neni 28);

- të dhënat, informacionet dhe dokumentet e grumbulluara për transaksionet e bëra nuk ia dërgon Drejtorisë dhe në afatin e përcaktuar (neni 29) dhe

- kryen transaksion në kundërshtim me urdhërin e Drejtorisë ose masave të përkohshme të përcaktuara nga gjykata (nga neni 36 deri në nenin 39).

(2) Për kundërvajtjen nga paragrafi (1) i këtij neni përveç gjobës mund t'i vihet edhe sanksion kundërvajtës - ndalim për ushtrimin e profesionit, veprimtarisë ose detyrës në kohëzgjatje prej një deri në katër vite.

Neni 52

Gjobë në lartësi prej 1.200 deri 2.000 Euro në kundërvlerë në denarë do ti vihet për kundërvajtje personit të autorizuar zyrtar ose personave të cilët kryejnë autorizime nga interesi publik, nëse:

- nuk denoncon me shkrim futjen ose nxjerrjen e parave të gatshme ose të letrave me vlerë në emër të prurësit mbi 10.000 Euro në kundërvlerë në denarë dhe brenda 3 ditë pune (neni 19);

- nuk denoncon me shkrim futjen ose nxjerrjen e parave të gatshme ose letrave me vlerë të prurësit, pa marrë parasysh shumën, gjithmonë kur ekziston bazë për të dyshuar për larje të parave ose financim të terrorizmit dhe në afatin e përcaktuar (neni 19);

- nuk i ruan të gjitha të dhënat për futjen ose nxjerrjen e parave të gatshme ose letrave me vlerë, nëpërmjet vijës doganore së paku dhjetë vjetë nga dita e transferimit të bërë;

- të dhënat e siguruar në bazë të këtij ligji shfrytëzohen në kundërshtim me nenin 28, paragrafi (1) të këtij ligji;

- nuk i parashtrohet raporte me shkrim Drejtorisë (neni 30);

- nuk e informon drejtorinë për çdo procedurë të inicuar (neni 32);

- nuk i dërgojnë të gjitha aktgjykimet e plotfuqishme për vepra penale larje të parave dhe financim të terrorizmit për shkak të përpunimit dhe analizës statistikore ose nuk i dërgojnë në afatin e caktuar brenda 10 ditëve nga momenti kur aktvendimi gjyqësor bëhet i plotfuqishëm;

- nuk i dërgojnë të dhënat e kërkuara në afatin e caktuar brenda 10 ditë pune nga dita e pranimit të kërkesës;

- nuk informojnë për kërkesën e parashtuar për iniciimin e procedurës kundërvajtëse për kundërvajtjen e bërë nga neni 48 i këtij ligji nga ana e subjekteve mbi të cilat bëjnë mbikëqyrje;

- nuk veprojnë në lidhje me kërkesën e Drejtorisë për ushtrimin e kontrollit në përputhje me nenin 48 të këtij ligji dhe

- nuk e informojnë Drejtorinë për mbikëqyrjen e bërë dhe për rezultatet e mbikëqyrjes së bërë në përputhje me nenin 48 të këtij ligji.

Barazim

Neni 53

(1) Për kundërvajtjet nga neni 49, 50, 51 dhe 52 të këtij ligji, organet dhe institucionet nga neni 46 dhe komisionet nga neni 47 të këtij ligji janë të obliguara që ekzekutuesit të kundërvajtjes ti propozojnë procedurë për barazim para se të parashtrorin kërkesë për procedurë kundërvajtëse.

(2) Kur ekzekutuesi i kundërvajtjes pajtohet për ngritjen e procedurës së barazimit, organi dhe institucioni nga neni 46 dhe komisioni nga neni 47 i këtij ligji përpilon procesverbal në të cilin shënohen elementet qenësore të kundërvajtjes, koha, vendi dhe mënyra e bërjes së kundërvajtjes, përshkrimi i veprimit të kundërvajtjes dhe personat të cilët janë të përfshira në të.

(3) Në procesverbalin përcaktohet mënyra në të cilën do të tejkalohej pasojat e kundërvajtjes.

(4) Organi dhe institucioni nga neni 46 dhe komisioni nga neni 47 i këtij ligji në procedurën e barazimit ekzekutuesit të kundërvajtjes mund ti japin urdhër pagimi.

(5) Nëse ekzekutuesi e pranon urdhërin e pagimit, ai është i obliguar që të njëjtin ta nënshkruajë. Pranimi i urdhërit të pagimit regjistrohesh në procesverbal.

(6) Organi dhe institucioni nga neni 46 dhe komisioni nga neni 47 i këtij ligji është i obliguar të mbajë evidencë për procedurat e ngritura për barazim dhe për rezultatit e tyre.

Neni 54

Për kundërvajtje të përshkuara në nenet 49, 50, 51 dhe 52 të këtij ligji vendos gjykata kompetente në procedurën e përshkuar me ligj.

IX. DISPOZITA KALIMTARE DHE PËRFUNDIMTARE

Neni 55

Dhomat, përkatësisht shoqatat profesionale nga neni 47 i këtij ligji janë të obliguara t'i themelojnë komisionet nga neni 47 i këtij ligji jo më vonë se brenda 90 ditëve nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 56

Listat e indikatorëve për analizën e rrezikut nga paragrafi (3) të nenit 9 të këtij ligji dhe për të njohur transaksionet e dyshimta nga neni 18 të këtij ligji, Drejtoria në bashkëpunim me subjektet dhe organet të cilat kryejnë mbikëqyrje mbi punën e tyre, do ti përcaktojë jo më vonë se brenda 18 muajëve nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 57

Me ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji, Drejtoria për ndalimin e larjes së parave do të vazhdojë të funksionojë si Drejtori për ndalimin e larjes së parave dhe financimit të terrorizmit.

Neni 58

Drejtori i Drejtorisë për ndalimin e larjes së parave vazhdon ta ushtrojë funksionin drejtor i Drejtorisë për ndalimin e larjes së parave dhe të financimit të terrorizmit deri në përfundimin e mandatit për të cilin është emëruar.

Neni 59

Me ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji, të punësuarit, pajisja, inventari, arkivi, dokumentacioni, mjetet e punës dhe mjetet e tjera nga Drejtoria për ndalimin e larjes së parave i merr Drejtoria për ndalimin e larjes së parave dhe financimit të terrorizmit.

Neni 60

Me ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji, përfundon të vlejë Ligji për ndalimin e larjes së parave dhe të përfitimeve të tjera nga vepra të ndëshkueshme ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë nr. 46/04).

Neni 61

Ky ligj hyn në fuqi ditën e tetë nga dita e shpalljes në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

50.

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА БУЏЕТИТЕ**

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за буџетите,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 3 јануари 2008 година.

Бр. 07-39/1
3 јануари 2008 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Цврнковски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Љубиша Георгиевски, с.р.

ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА БУЏЕТИТЕ

Член 1

Во Законот за буџетите ("Службен весник на Република Македонија" број 64/2005), членот 2 се менува и гласи:

"Одделните поими употребени во овој закон го имаат следново значење:

1. Буџетски корисници се корисници од прва линија од областа на законодавната, извршната и судската власт (во натамошниот текст: централна власт), фондовите, корисниците на буџетите на општините и корисниците основани со закон на кои им е доверено вршење на јавни овластувања;

2. Единки корисници се корисници од втора линија кои се финансираат преку соодветниот буџетски корисник;

3. Раководител на буџетски корисник е лице кое раководи со буџетскиот корисник, односно единката корисник;

4. Буџетот на Република Македонија е акт со кој се планираат годишните приходи и другите приливи и одобрени средства и ги вклучува централниот буџет и буџетите на фондовите;

5. Централен буџет е годишен план на приходи, други приливи и одобрени средства, а се однесува на буџетските корисници на централната власт и ги вклучува основниот буџет, буџетот на донации, буџетот на заеми и буџетот на самофинансирачки активности;

6. Фондови, во смисла на овој закон, се: Фондот за пензиското и инвалидското осигурување на Македонија, Фондот за здравствено осигурување на Македонија, Фондот за магистрални и регионални патишта и Агенцијата за вработување на Република Македонија;

7. Буџет на фонд е годишен план на приходи, други приливи и одобрени средства за финансирање на активностите на фондот утврдени со закон;

8. Буџет на општините е годишен план на приходи, други приливи и одобрени средства и ги вклучува основниот буџет, буџетот на дотации, буџетот на донации, буџетот на заеми и буџетот на самофинансирачки активности;

9. Основен буџет е годишен план на приходи, други приливи и одобрени средства со буџетот за финансирање на основните надлежности на буџетските корисници;

10. Буџет на донации е годишен план на приходи од донации и одобрените средства кои се користат строго наменски и согласно со договор склучен со донаторот;

11. Буџет на дотации е годишен план на приходи од дотации и одобрените средства кои се користат за финансирање на надлежностите на општината, за финансирање конкретна намена, надлежност, програми и инвестициони проекти;

12. Буџет на заеми е годишен план на приливи од заеми и одобрените средства кои се користат за финансирање на надлежност, програми и проекти;

13. Буџет на самофинансирачки активности е годишен план на приходите од активностите на буџетските корисници, односно единките корисници кои се дополнителни на основните активности дефинирани со закон и на одобрените средства;

14. Одобрени средства со буџетот (во натамошниот текст: одобрени средства) претставуваат годишен максимален износ на право на трошење за буџетскиот корисник за утврдената намена;

15. Преземени обврски се обврски кои произлегуваат од склучени договори, нарачки и други документи кои предизвикуваат обврски за плаќање во некој иден период;

16. Расходи се сите плаќања (одливи) од буџетите за одобрени намени освен отплатата на главнината на заемите;

17. Други одливи се плаќањата за отплата на главнина на заеми;

18. Приходи се даноци и други задолжителни плаќања утврдени со закон, приливи кои произлегуваат од сопственост на средства (камата, дивиденда, закупнина и слично), надоместоци за дадени добра или услуги, подароци, донации, субвенции и трансфери;

19. Други приливи се приливи од заеми, продажба на капитални средства, издадени државни хартии од вредност и друго;

20. Донации се неповратни средства добиени од влади на други држави или меѓународни организации, како и од домашни или странски правни или физички лица кои се користат за тековни или капитални расходи, согласно со условите и намените договорени со донаторот;

21. Дотации се трансфери од Буџетот на Република Македонија до буџетот на општината;

22. Заеми се повратни средства добиени по основа на задолжување кај домашни и странски работодавачи, согласно со критериумите, постапките и со условите пропишани со закон;

23. Задолжување претставува постапка за создавање на финансиски обврски со склучување на договор за заем, издавање на државни хартии од вредност и обврски по активирани државни гаранции;

24. Буџетска класификација е хиерархиски приказ на шифрите наменети за класифицирање на функциите, организационите единици, активностите и економските трансакции на единствен и конзистентен начин;

25. Буџетски дефицит е негативна разлика меѓу планираните, односно наплатените приходи и одобрените средства, односно расходи и истиот се финансира со обезбедени средства од други приливи;

26. Буџетски суфицит е позитивна разлика меѓу планираните, односно наплатените приходи и одобрените средства, односно расходи и се користи за финансирање на негативната разлика меѓу планираните, реализираните други приливи и други одливи;

27. Трезор е организациона единица при Министерството за финансии која управува со Трезорската сметка и со други сметки на државата, а врши и други работи утврдени со закон;

28. Трезорска сметка е сметка или систем на сметки управувани од страна на Трезорот, преку која се врши евиденција на наплатата на сите приливи и се извршуваат сите одливи на Буџетот на Република Македонија, на буџетите на општините и други институции согласно со закон;

29. Трезорска главна книга е официјален запис на податоците и трансакциите во врска со одобрените средства со буџетот, правото за трошење, пријавените преземени обврски, приливите и одливите за фискалната година на Буџетот на Република Македонија, на буџетите на општините и на другите институции согласно со закон;

30. Правото за трошење е распределба на дел од одобрените средства со буџетот на буџетскиот корисник и единката корисник, што произлегува од одобрените квартални и месечни финансиски планови;

31. Програма е збир од поврзани сродни активности и проекти насочени кон остварување на заедничка цел или цели;

32. Потпрограма е активност или проект кој е составен дел на програмата;

33. План на програми за развој претставува среднорочен приказ на програми кои се наменети за развојни инвестиции;

34. Ликвидност е избалансираност на движењата на приливите и одливите на буџетите и

35. Национално кофинансирање се одобрени средства на буџетските корисници со основниот буџет и буџетот на самофинансирачки активности за одделни проекти финансирани од заеми и донации."

Член 2

По членот 2 се додава нов член 2-а, кој гласи:

"Член 2-а

Владата на Република Македонија на предлог на Министерството за финансии утврдува листа на корисници на средства од Буџетот на Република Македонија која се објавува во "Службен весник на Република Македонија"."

Член 3

Членот 3 се менува и гласи:

"Буџетски цели и начела

(1) Основна цел при подготвување и извршување на буџетот е макроекономската стабилност и одржлив и стабилен национален економски развој.

(2) Постапката за изготвување, донесување и извршување на Буџетот на Република Македонија и буџетите на општините, како и известувањето за извршување на истите се заснова на следниве начела:

1. Сеопфатност кое подразбира прикажување на сите приходи и други приливи, расходи и други одливи;

2. Буџетска рамнотежа кое подразбира вкупните приходи и приливи да ги покриваат одобрените средства со буџетот;

3. Специфичност кое подразбира дека одобрените средства се наменуваат за посебни цели по раздели, програми, потпрограми и ставки;

4. Економичност кое подразбира дека одобрените средства ќе се користат навремено, во соодветен износ, имајќи ги предвид квалитетот и цената;

5. Ефикасност кое подразбира најдобар сооднос меѓу употребените средства и постигнатите резултати;

6. Ефективност кое подразбира остварување на поставените цели и остварување на саканите резултати;

7. Транспарентност кое подразбира достапност на јавноста во сите фази на подготвување и извршување на буџетот и

8. Сигурно финансиско управување, кое подразбира извршување на буџетот во согласност со ефективна и ефикасна внатрешна контрола како процес што се применува на сите нивоа на управување со финансиските средства."

Член 4

Во членот 7 ставовите (2) и (3) се менуваат и гласат:

"(2) Буџетските корисници не смеат да преземаат обврски кои пристигнуваат во тековната година или да направат расходи над одобрените средства со Буџетот на Република Македонија и буџетот на општината.

(3) Неискористените одобрени средства со буџетот престануваат да важат на 31 декември во тековната фискална година освен ако поинаку не е уредено со овој закон."

Член 5

Членот 9 се менува и гласи:

"(1) Средствата од фондовите на Европската унија како и националното кофинансирање се прикажуваат во буџетот во соодветни програми, односно потпрограми.

(2) Програмите преку кои се прикажани средствата од фондовите на Европската унија и националното кофинансирање се составен дел од планот на програмите за развој на буџетските корисници."

Член 6

Насловот пред членот 10 и членот 10 се менуваат и гласат:

"Пренос на одобрени средства од развојниот дел на буџетот

Член 10

Одобрените средства во програмите и потпрограмите на развојниот дел на основниот буџет кои нема да се искористат во текот на фискалната година, во износ од 50% се пренесуваат како одобрени средства за првото полугодие од наредната фискална година."

Член 7

Членот 11 се менува и гласи:

"(1) Во рамките на централниот буџет, односно на буџетот на општината се планираат средства за непредвидени случаи како постојана и тековна буџетска резерва.

(2) Одобрените средства во постојана буџетска резерва се користат за отстранување на последици од: елементарни непогоди, епидемии и еколошки катастрофи и истите не може да се намалуваат со прераспределба во текот на годината, а доколку се недоволни може да се зголемат со прераспределба.

(3) Одобрените средства во тековната резерва се користат за непредвидени случаи за кои во буџетот не се планирани средства или одобрените средства се недоволни.

(4) Постојаната и тековната буџетска резерва не можат да надминат 3% од вкупните тековни расходи на основниот буџет."

Член 8

Во членот 13 став (3) по зборот "ставот (2)" се додаваат зборовите: "алинеи 1 и 2".

Член 9

Во членот 18 ставот (1) се менува и гласи:

"Министерството за финансии врз основа на Фискалната стратегија предлага на Владата на Република Македонија максимални износи на одобрени средства за наредните три фискални години по буџетски корисници на централната власт и за фондовите."

Член 10

Членот 19 се менува и гласи:

"(1) Врз основа на усвоената Фискална стратегија и утврдените максимални износи на одобрени средства, Министерството за финансии најдоцна до 15 јуни, до буџетските корисници на централната власт и фондовите, доставува инструкции во форма на Буџетски циркулар (во натамошниот текст: Циркуларот) заради доставување на барање за изготвување на предлог на буџетот.

(2) Раководителот на буџетскиот корисник го доставува Циркуларот до единките корисници.

(3) Министерството за финансии го доставува Циркуларот најдоцна до 30 септември до градоначалникот на општината."

Член 11

Членот 20 се менува и гласи:

"(1) Циркуларот ги содржи следниве елементи за изготвување на предлог на Буџетот на Република Македонија:

- проекција на макроекономските агрегати содржани во усвоената Фискална стратегија,
- утврдени стратешки приоритети на Владата на Република Македонија со предлог на тековни програми и потпрограми на Владата на Република Македонија,

- максимални износи на одобрени средства по буџетски корисници утврдени од Владата на Република Македонија,

- упатства и насоки за подготвување на предлог на буџетските барања, планот на програмите за развој и планот на систематизирани и пополнети работни места и

- други потребни информации.

(2) Раководителот на буџетскиот корисник е одговорен за распределба на максималните износи на одобрени средства за единките корисници.

(3) При распределба на максималните износи на одобрени средства, раководителот на буџетскиот корисник во согласност со стратешките приоритети на Владата на Република Македонија ги распределува средствата во предлогот на буџетското барање и планот на програмите за развој."

Член 12

Во членот 21 став (1) алинеја 2 по зборовите: "буџетската година" се додаваат зборовите: "и за наредните две години", а во алинејата 5 по зборот "закон" се додаваат зборовите: "како и процени за овие дотации за наредните две години".

Член 13

По членот 21 се додава нов наслов и два нови члена 21-а и 21-б, кои гласат:

"Подготовка и донесување на план на програмите за развој

Член 21-а

(1) Буџетските корисници од извршната власт и фондовите подготвуваат предлог на план на програми за развој усогласен со насоките од Циркуларот и го доставуваат на одобрување до Владата на Република Македонија најдоцна до 15 јули во тековната година.

(2) Предлогот на планот на програмите за развој треба да е усогласен со стратешкиот план на корисникот и насоките за подготовка на предлог на буџетот и да содржи комплетна проектна и техничка документација.

(3) Владата на Република Македонија предлозите на плановите на програмите за развој ги одобрува најдоцна до 15 август во тековната година.

Член 21-б

(1) Градоначалникот на општината подготвува предлог на план на програми за развој усогласен со насоките од Циркуларот и истиот го доставува на одобрување до советот на општината најдоцна до 20 октомври во тековната година.

(2) Советот на општината го одобрува предлогот на планот на програмите за развој најдоцна до 15 ноември во тековната година.

(3) Одобрениот план на програмите за развој е составен дел на предлогот на буџетот на општината."

Член 14

Членот 22 се менува и гласи:

"(1) Буџетските корисници на централната власт и фондовите изготвуваат предлог на буџетско барање за своите активности опфатени во програми и потпрограми, согласно со упатствата и насоките содржани во Циркуларот за основниот буџет, буџетот на донации, буџетот на заеми и буџетот на самофинансирачки активности.

(2) Буџетските корисници на извршната власт и фондовите во согласност со упатствата и насоките содржани во Циркуларот, изготвуваат план на програмите за развој.

(3) Програмите и потпрограмите од планот на програмите за развој на буџетските корисници одобрени од Владата на Република Македонија се содржани во предлогот на буџетското барање.

(4) Раководителите на буџетските корисници, предлогот на буџетските барања ги доставуваат до Министерството за финансии, најдоцна до 1 септември во тековната година.

(5) За буџетските корисници на централната власт и фондовите кои не доставиле буџетско барање во рокот предвиден во ставот (4) од овој член, Министерството за финансии во нивно име изготвува предлог на буџет."

Член 15

Членот 23 се менува и гласи:

"Буџетското барање содржи:

- пополнет Циркулар,
- стратешки план на буџетскиот корисник,
- план за јавни набавки,
- одобрен план на програми за развој со детално образложение,
- план на систематизирани и пополнети работни места на буџетскиот корисник и
- други информации согласно со упатствата и насоките содржани во циркуларот."

Член 16

Членот 24 се менува и гласи:

"(1) Министерството за финансии врши проверка на усогласеноста на предлогот на буџетските барања со насоките и упатствата содржани во Циркуларот, од аспект на утврдените максимални износи на одобрени средства.

(2) Министерот за финансии со раководителите на буџетските корисници врши усогласување на предлозите на буџетските барања. Министерот за финансии предлогот на буџетот на Република Македонија заедно со извештај за неусогласените буџетски барања го доставува до Владата на Република Македонија.

(3) Во предлогот на буџетот на Република Македонија доставен до Владата на Република Македонија, се прикажува бараниот износ на буџетскиот корисник и предложениот износ од Министерството за финансии."

Член 17

Членот 25 се менува и гласи:

"Во случај на ревидирање на макроекономските индикатори, на предлог на Министерството за финансии, Владата на Република Македонија врши корекција на буџетската политика и измена на максимално утврдените износи на одобрени средства по буџетски корисници на централната власт и фондовите."

Член 18

Во членот 26 по ставот (2) се додава нов став (3), кој гласи:

"(3) Одредбите од законите кои предизвикуваат зголемување на расходите или намалување на приходите, а се донесени по донесување на Буџетот на Република Македонија, се применуваат по влегувањето во сила на измените и дополнувањата на Буџетот на Република Македонија или Буџетот на Република Македонија за следната година."

Член 19

Членот 27 се менува и гласи:

"По исклучок на членот 7 став (2) од овој закон, доколку во текот на фискалната година, после донесувањето на буџетот е неопходно преземање на обврски над одобрените средства со буџетот, се предлагаат и извори на средства за нивно финансирање."

Член 20

Членот 29 се менува и гласи:

"(1) Министерството за финансии доставува предлог на буџетот на Република Македонија до Владата на Република Македонија на усвојување најдоцна до 1 ноември во тековната година.

(2) Буџетот на Република Македонија се состои од општ, посебен и развоен дел:

- општиот дел ги содржи вкупните приходи и другите приливи и вкупните расходи и другите одливи на буџетот за фискалната година, како и глобални проекции на приходите, приливите, расходите и одливите за наредните две години и други податоци,

- посебниот дел содржи план на одобрените средства на буџетските корисници и фондовите по програми, потпрограми и ставки за фискалната година и

- развојниот дел ги содржи плановите на програмите за развој на буџетските корисници.

(3) Планот на програмите за развој ги содржи среднорочните проекции на одобрени средства по:

- одделни буџетски корисници,
- одделни буџетски програми и потпрограми,
- години во кои истите ќе се реализираат и
- извори на финансирање, односно буџети.

(4) Планот на програмите за развој од ставот (3) на овој член се ревидира секоја година."

Член 21

Во членот 32 по ставот (2) се додава нов став (3), кој гласи:

"(3) Доколку Буџетот не се донесе до 31 март во тековната година, Собранието на Република Македонија донесува одлука за продолжување на временото финансирање."

Член 22

Членот 33 се менува и гласи:

"(1) Министерството за финансии води евиденција на одобрените средства со Буџетот на Република Македонија и со буџетите на општините во Трезорската главна книга.

(2) Буџетските корисници, во тековната фискална година можат да вршат прераспределба во рамките на одобрените буџети. Прераспределбата за буџетските корисници од централната власт и за фондовите ја одобрува Министерството за финансии, а за општините ја одобрува советот на општината.

(3) Министерството за финансии по службена должност во текот на фискалната година врши прераспределба во рамките на буџетскиот корисник за обезбедување на потребни средства за спроведување на налози за извршување по основ на присилна наплата.

(4) Прераспределбите кои се однесуваат на владините програми и потпрограми во рамките на одобрените буџети, во износ до 5 милиони денари ги одобрува Министерството за финансии, а над тој износ ги одобрува Владата на Република Македонија.

(5) Одобрените средства со буџетот на ниво на ставка во рамките на потпрограма и буџет, не можат да бидат намалени повеќе од 15% со прераспределби во тековната фискална година со исклучок на прераспределбите од ставот (3) на овој член.

(6) Одобрените средства за плати, наемнини и надоместоци на ниво на ставка во рамките на буџет не може да се зголемат со прераспределби повеќе од 10%.

(7) Собранието на Република Македонија одлучува за прераспределби меѓу буџетските корисници на централната власт и меѓу фондовите."

Член 23

Во членот 35 ставот (3) се менува и гласи:

"Министерството за финансии води регистар на донации."

По ставот (3) се додава нов став (4), кој гласи:

"(4) Формата и содржината на регистарот за донации ги пропишува министерот за финансии."

Член 24

Членот 36 се менува и гласи:

"(1) Министерството за финансии ја следи реализацијата на планот на приходите и другите приливи, расходите и другите одливи на Буџетот на Република Македонија, а градоначалникот на буџетот на општината.

(2) Министерството за финансии, односно градоначалникот на општината, во случај кога очекуваните приходи и други приливи на основните буџети се реализираат на повисоко ниво од планот може да изврши дополнителни отплати на главнина и камата на долг.

(3) Доколку во текот на извршувањето на буџетот Министерството за финансии, односно градоначалникот на општината оцени дека се неопходни позначајни прераспределби на одобрените средства со буџетот или дека реализацијата на приходите и другите приливи значително отстапува од планот, предлага на Владата на Република Македонија, односно советот на општината изменување и дополнување на буџетот.

(4) Собранието на Република Македонија, односно советот на општината на предлог на Владата на Република Македонија, односно градоначалникот ги донесува измените и дополнувањата на буџетот најдоцна до 1 септември во тековната година.

(5) Во текот на постапката за донесување на измените и дополнувањата на буџетот, Министерството за финансии времено го запира извршувањето на одделни одобрени средства со Буџетот на Република Македонија кои се предмет на предложените изменувања и дополнувања од ставот (3) на овој член."

Член 25

По членот 36 се додава нов наслов и нов член 36-а, кои гласат:

"Времено запирање на извршувањето на Буџетот

Член 36-а

(1) Доколку во текот на фискалната година настаат непредвидени значителни обврски на буџетот односно значителни отстапувања во реализацијата на планираните приходи/приливи, Владата на Република Македонија на предлог на Министерството за финансии може да го запре извршувањето на одделни одобрени средства во период не подолг од 45 дена, за што Владата на Република Македонија го известува Собранието на Република Македонија.

(2) Доколку во рок од 30 дена од денот на запирање со извршувањето од ставот (1) на овој член не се создадат услови за редовно извршување на буџетот, Владата на Република Македонија на предлог на Министерството за финансии до Собранието на Република Македонија доставува Предлог за измени и дополнувања на буџетот."

Член 26

Членот 37 се менува и гласи:

"(1) Извршувањето на буџетите опфаќа наплата и евидентирање на приходи и други приливи, како и извршување на расходи и други одливи во согласност со одобрените средства.

(2) Буџетите се извршуваат во согласност со начелата на сеопфатност специфичност, економичност, ефикасност, ефективност, транспарентност и сигурно финансиско управување.

(3) Собранието на Република Македонија за извршување на Буџетот на Република Македонија донесува посебен закон."

Член 27

По членот 37 се додаваат четири нови члена 37-а, 37-б, 37-в и 37-г, кои гласат:

"Член 37-а

(1) За извршувањето на буџетот на буџетскиот корисник, односно единката корисник, одговорен е раководителот на буџетскиот корисник, односно на единката корисник.

(2) Раководителот од ставот (1) на овој член, овластува лица вработени во буџетскиот корисник, односно единката корисник, кои ќе ги вршат работите на наплата на приходи и други приливи, извршување на расходите и другите одливи кои се во надлежност на буџетскиот корисник, односно единка корисник, како и обезбедува систем на финансиски менаџмент и контрола.

(3) Работите од ставот (2) на овој член, лицата ги извршуваат согласно со овој и друг закон.

Наплата на приходи и други приливи

Член 37-б

(1) Наплатата на приходите и другите приливи се врши согласно со закон.

(2) Буџетските корисници кои со закон се овластени да вршат наплата на приходите и другите приливи на основниот буџет, се одговорни за целосната и навремената наплата на истите.

(3) Буџетските корисници и единките корисници, се одговорни за целосната и навремената наплата на приходите кои ги остваруваат од вршење на работите од својата надлежност/дејност, независно од планот на приходите.

(4) Буџетските корисници се должни да вршат контрола на наплатените приходи и извршените уплати на сметките на единките корисници.

(5) Сите приходи и други приливи на Буџетот на Република Македонија и буџетите на општините, се уплатуваат на Трезорската сметка и се евидентираат на соодветни сметки во Трезорската главна книга.

(6) Наплатените, а неискористени приходи од ставот (3) на овој член, на крајот на фискалната година се пренесуваат во наредната година.

Извршување на расходи и други одливи

Член 37-в

(1) Буџетските корисници и единките корисници се одговорни за извршување на расходите и другите одливи, во согласност со одобрените средства.

(2) Буџетските корисници и единките корисници се должни одобрените средства да ги користат наменски.

(3) Секој расход и одлив од буџетот мора да се заснова на веродостојна сметководствена документација со која се докажува обврската за плаќање.

Користење на одобрените средства со буџетите

Член 37-г

(1) Буџетските корисници по усвојување на буџетот изготвуваат годишен финансиски план по квартали за користење на одобрените средства.

(2) Буџетските корисници кои имаат единки корисници, доставуваат извадок од буџетот во кој се содржани одобрените средства за секоја единка корисник. Единките корисници изготвуваат годишен финансиски план по квартали за користење на одобрените средства и го доставуваат до буџетскиот корисник преку кој се финансираат. Буџетскиот корисник изготвува консолидиран годишен финансиски план по квартали за користење на одобрените средства со буџетот.

(3) Годишните финансиски планови по квартали буџетските корисници од ставовите (1) и (2) на овој член ги доставуваат до Трезорот, за користење на одобрените средства од буџетот.

(4) Трезорот ги распределува одобрените средства по квартали врз основа на доставените годишни финансиски планови од буџетските корисници, со цел за усогласување на расходите со динамиката на реализацијата на приходите, а притоа имајќи ја предвид сезонската природа на одредени расходи, како и спецификите на капиталните и инвестиционите проекти.

(5) За користење на одобрени средства во даден квартал, буџетските корисници доставуваат финансиски план по месеци.

(6) За користење на одобрени средства во даден квартал, буџетските корисници кои имаат единки корисници, доставуваат финансиски план по месеци, по чие одобрување од страна на Трезорот, вршат распределување на одобреното месечно право за трошење по единки корисници."

Член 28

Во членот 38 ставот (1) се менува и гласи:

"Трезорот ги врши следниве работи:

- управува со Трезорската сметка и другите сметки на државата отворени од страна на Министерството за финансии,

- води Трезорска главна книга,

- води Регистар на буџетските корисници и единки корисници,

- води буџетско сметководство за приходите и расходите на основниот буџет од централниот буџет,

- води евиденција за наплатата на приходите и другите приливи на Трезорската сметка и врши распределба по корисници,

- врши поврат на погрешно или повеќе уплатени приходи од страна на носители на платен промет, правни и физички лица кои се во надлежност на Министерството за финансии и спроведува налози за поврат на погрешно или повеќе уплатени приходи кои се во надлежност на други буџетски корисници,

- води евиденција на извршените расходи и другите одливи на Трезорската сметка,

- води евиденција на преземените обврски од страна на буџетските корисници и единките корисници,

- води евиденција за пристигнати ненамирени обврски на буџетските корисници,

- ги предлага и се грижи за спроведување на процедурите за трезорско работење на буџетските корисници и единките корисници,

- подготвува класификација на сметки во рамките на Трезорската главна книга,

- врши отворање и затворање на сметки на буџетските корисници, единки корисници и други сметки, во рамки на Трезорската главна книга;

- ги предлага формата и содржината на обрасците за плаќање што ги користат буџетските корисници и единките корисници,

- изготвува дневни и периодични извештаи за наплатата на приходите и другите приливи и реализацијата на расходите и другите одливи на Буџетот на Република Македонија и буџетите на општините, според домашни и меѓународни стандарди,

- подготвува проекции на приходите и другите приливи и расходите и другите одливи на Трезорската сметка и управува со нејзината ликвидност,

- одобрува годишни финансиски планови по квартали и квартални финансиски планови по месеци,

- ги извршува налозите по основа на решенијата за присилна наплата кои ја задолжуваат Трезорската сметка,

- задолжува сметки во рамки на Трезорската главна книга врз основа на договорни овластувања и во случај на исправка на грешка од страна на Трезорот,

- ги регулира и уредува начинот и условите на постапување при управување со ликвидноста на сметките во рамки на Трезорската главна книга,

- го запира извршувањето на одредени плаќања на буџетските корисници и единки корисници на централната власт во случај на констатирани нарушувања на финансиската дисциплина и во услови на нарушување на проектираната ликвидност на Трезорската сметка,

- ги известува буџетските корисници и единките корисници за прометот и состојбата на нивните сметки и - врши и други работи утврдени со закон."

Член 29

Во членот 39 став (4) зборовите: "Трезорска сметка" се заменуваат со зборовите: "Трезорската главна книга".

Член 30

Членот 40 се менува и гласи:

"(1) Во рамките на Трезорската сметка, како посебни сметки во Трезорската главна книга, се водат сметките на буџетските корисници и единките корисници и на други институции согласно со закон.

(2) Носителите на платен промет не смеат да отвораат сметки или да прифатат депонирање на средства на корисниците и институциите од ставот (1) на овој член.

(3) Буџетските корисници и единките корисници ги отвораат сметките од ставот (1) на овој член, согласно со изворот на финансирање.

(4) Билансот на Трезорската главна книга и состојбата на Трезорската сметка се усогласуваат на редовна основа."

Член 31

Членот 41 се брише.

Член 32

Членот 42 се брише.

Член 33

Насловот пред членот 43 и членот 43 се менуваат и гласат:

"Извршување на плаќања

Член 43

(1) За извршување на плаќања, буџетските корисници и единките корисници доставуваат барања за плаќања до Трезорот.

(2) Плаќањата во странска валута се вршат согласно со официјалната курсна листа на Народната банка на Република Македонија важечка на денот на плаќањето.

(3) Трезорот врши контрола на доставените барања за плаќања на начин пропишан од министерот за финансии.

(4) Извршените плаќања се евидентираат во Трезорската главна книга."

Член 34

Членот 44 се брише.

Член 35

Членот 46 се брише.

Член 36

Во членот 47 ставот (1) се менува и гласи:

"Во случај на преземање на обврски од страна на буџетските корисници и единките корисници, за чие плаќање е потребно користење на буџетски средства во наредни години, буџетските корисници, односно единки корисници претходно мораат да обезбедат согласност освен за програмите опфатени со развојниот дел од буџетот."

Член 37

Во членот 48 став (2) зборот "резервите" се заменува со зборовите: "тековната резерва".

Член 38

Насловот пред членот 51 и членот 51 се менуваат и гласат:

"Постапка за вработување

Член 51

(1) Буџетските корисници и единки корисници на средства од Буџетот на Република Македонија, можат да вработуваат нови работници и да пополнуваат испразнети работни места, да вработуваат работници на определено време и да склучуваат договори за отстапување на работник за привремени вработувања за вршење на привремени работи, само под услов, ако за тоа се обезбедени средства во Буџетот на Република Македонија и ако се планирани во планот за пополнување на работни места во текот на фискалната година, кој е поднесен при поднесувањето на буџетската пресметка.

(2) Јавните претпријатија и јавно правните субјекти основани од централната власт, како и трговските друштва основани од Република Македонија, можат да вработуваат нови работници и пополнуваат испразнети работни места, да вработуваат работници на определено време и да склучуваат договори за отстапување на работник за привремени вработувања за вршење на привремени работи, само под услов, ако за тоа се обезбедени средства во финансиските планови за тековната фискална година.

(3) Буџетските корисници на средства од буџетите на општините, можат да вработуваат нови работници и да пополнуваат испразнети работни места, да вработуваат работници на определено време и да склучуваат договори за отстапување на работник за привремени вработувања за вршење на привремени работи, само под услов ако за тоа се обезбедени средства во буџетите на општините.

(4) При вработување на нови работници и пополнување на испразнети работни места, при вработување на работници на определено време и при склучување договори за отстапување на работник за привремени вработувања за вршење на привремени работи, од ставовите (1), (2) и (3) на овој член ќе се почитува принципот на соодветна и правична застапеност на припадниците на заедниците во Република Македонија.

(5) Министерството за финансии, односно градоначалникот на општината се должни во рок од 15 дена од денот на приемот на барањето за вработување, писмено да ги известат институциите од ставовите (1), (2) и (3) на овој член, за обезбедени средства за вработување.

(6) За обезбедени средства за вработување на државни службеници, Министерството за финансии, односно градоначалникот на општината ќе даде писмено известување по претходно дадено позитивно мислење од Агенцијата за државни службеници на актите за систематизација."

Член 39

Во членот 52 ставот (1) се менува и гласи:

"Министерот за финансии најдоцна до 31 мај до Владата на Република Македонија ја доставува завршната сметка на Буџетот на Република Македонија. Кон завршната сметка се доставува и извештајот на овластениот државен ревизор за извршената ревизија на основниот буџет, заедно со коментарите на Министерството за финансии, како и завршните сметки на буџетите на општините."

Член 40

Во насловот на Главата VIII зборот "КАЗНЕНИ" се заменува со зборот "ПРЕКРШОЧНИ".

Член 41

Во членот 56 став (1) воведната реченица се менува и гласи: "Глоба во висина од 330 до 820 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на одговорното лице, односно раководителот на буџетскиот корисник доколку:".

Во точката 4 зборовите во заградата "член 41 ставови (1) и (2)" се заменуваат со зборовите: "член 37-б ставови (3) и (5)".

Во точката 5 зборовите во заградата "член 41 став (5)" се заменуваат со зборовите: "член 37-б став (4)".

Во точката 7 зборот во заградата "член 46" се заменува со зборовите: "членови 7 став (2) и 37-в став (2);".

По точката 8 се додава нова точка 9, која гласи:

"9) не го извршува буџетот на буџетскиот корисник согласно со закон (член 37 ставови (1) и (2))."

Член 42

Членот 57 се менува и гласи:

"Глоба во висина од 4.100 до 4.800 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правното лице, односно носител на платен промет, ако отвори сметки или прифати депонирање на средства на буџетски корисник или единка корисник."

Член 43

По членот 57 се додава нов член 57-а, кој гласи:

"Член 57-а

(1) За прекршоците пропишани со членовите 56 и 57 од овој закон пред поднесување барање за прекршочна постапка се спроведува постапка за порамнување, согласно со Законот за прекршоците.

(2) За прекршоците пропишани со членовите 56 и 57 од овој закон, прекршочната постапка ја води надлежниот основен суд."

Член 44

Се овластува Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија, да утврди прецистен текст на Законот за буџетите.

Член 45

Одредбите од членовите 5, 6, 11, 12, 13, 14, 15, 17 и 20 на овој закон ќе се применуваат од 1 јануари 2008 година.

Член 46

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

L I G J

PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTESIMIN E LIGJIT PËR BUXHETET

Neni 1

Në Ligjin për buxhetet ("Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numer 64/2005), neni 2 ndryshohet si vijon:

"Nocionet e vecanta të perdorura në kete ligj e kane kuptimin si vijon:

1. Shfrytëzues buxhetore jane shfrytëzuesit e linjes së pare nga sfera e pushtetit legjislativ, ekzekutiv dhe gjyqësor (në tekstin e metejme: pushteti qendror), fondet, shfrytëzuesit e buxheteve të komunave dhe shfrytëzuesit e themeluar me ligj të cileve u eshte besuar kryerja e autorizimeve publike;

2. Shfrytëzues individ jane shfrytëzuesit e linjes së dyte të cilet financohen nepermjet të shfrytëzuesit buxhetor perkates;

3. Udheheqes i shfrytëzuesit buxhetor eshte personi i cili udheheq me shfrytëzuesin buxhetor, gjegjesisht shfrytëzuesin individ;

4. Buxhet i Republikës së Maqedonisë eshte akti me të cilin planifikohen të hyrat vjetore dhe prurje tjera dhe mjetet e miratuara dhe i perfshin edhe buxhetin qendror dhe buxhetet e fondeve;

5. Buxhet qendror eshte plani vjetor i të hyrave, prurjet tjera dhe mjetet e miratuara, ndersa ka të beje me shfrytëzuesit buxhetore të pushtetit qendror dhe i perfshin buxhetin themelor, buxhetin e donacioneve, buxhetin e huave dhe buxhetin e aktiviteteve vetefinancuese;

6. Fonde, në kuptimin e ketij ligji, jane: Fondi për sigurim pensional dhe invalidor i Maqedonisë, Fondi për sigurim shendetesor i Maqedonisë, Fondi për rruge magjistrale dhe rajonale dhe Agjencia për punesim e Republikës së Maqedonisë;

7. Buxhet i fondit eshte plani vjetor i të hyrave, prurjeve tjera dhe mjetete të miratuara për financimin e aktiviteteve të fondit të konfirmuara me ligj;

8. Buxhet i komunave eshte plani vjetor i të hyrave, prurjeve tjera dhe mjetete të miratuara dhe i perfshin buxhetin e pergjithshem, buxhetin e donacioneve, buxhetin e huave dhe buxhetin e aktiviteteve vetefinancuese;

9. Buxhet i pergjithshem eshte plani vjetor i të hyrave, prurjeve tjera dhe mjetete të miratuara me buxhetin për financimin e kompetencave të pergjithshme të shfrytëzuesve të buxhetit;

10. Buxhet i donacioneve eshte plani vjetor i të hyrave nga donacionet dhe mjetet e miratuara të cilat shfrytëzohen rreptesisht për qellime të dedikuara dhe në pajtim me marreveshjen e lidhur me donatorin;

11. Buxhet i dotacioneve eshte plani vjetor i të hyrave nga dotacionet dhe mjetete të miratuara të cilat shfrytëzohen për financimin e kompetencave të komunes, për financimin e dedikimit konkret, kompetences, programeve dhe projekteve investuese;

12. Buxhet i huave eshte plani vjetor i të hyrave nga huat dhe mjetet e miratuara të cilat shfrytëzohen për financimin e kompetences, programeve dhe projekteve;

13. Buxhet i aktiviteteve të vetefinancimit eshte plani vjetor i të hyrave nga aktivitetet e shfrytëzuesve të buxhetit, gjegjesisht të shfrytëzuesve individë të cilat jane plotesuese të aktiviteteve të pergjithshme të percaktuara me ligj dhe të mjeteteve të miratuara;

14. Mjete të miratuara me buxhet (në tekstin e metejme: mjetet e miratuara) paraqesin shumen vjetore maksimale të së drejtes së harxhimit për shfrytëzuesin buxhetor për dedikimin e percaktuar;

15. Obligime të ndermarra jane obligimet të cilat dalin nga marreveshjet e lidhura, porosite dhe dokumentet tjera të cilat nxisin obligime për pagese në ndonje periudhe të ardhshme;

16. Shpenzime jane të gjitha pagesat (derdhjet) nga buxhetet për dedikimet e miratuara pervec pageses së kryegjese së huave;

17. Derdhje tjera jane pagesat për pagimin e kryegjese së huave;

18. Të hyra jane tatimet dhe pagesat tjera të domoshme të vretetuara me ligj, prurjet të cilat dalin nga pronesia e mjeteteve (kamata, dividenda, qiramarrja dhe të ngjashme), kompensimet për mirat ose sherbimet e dhena, dhuratat, donacionet, subvencionet dhe transferimet;

19. Prurje tjera jane prurjet nga huat, shitja e mjeteteve kapitale, letrat e dhena shteterore me vlere dhe tjera;

20. Donacione jane mjetet e pakthyeshme të marra nga qeverite e shteteve tjera ose nga organizatat nderkombetare, si dhe nga persona juridike ose fizike të vendit ose të huaj të cilat shfrytëzohen për shpenzime rrjedhese ose kapitale, në pajtim me kushtet dhe synimet e kontraktuara me donatorin;

21. Dotacione jane transferime nga Buxheti i Republi- kes së Maqedonise në buxhetin e komunave;

22. Hua jane mjetet kthyesë të marra në baze të huas te huadhenesit e vendit dhe të huaj, në pajtim me kriteret, procedurat dhe me kushtet e percaktuara me ligj;

23. Futja në borxh paraqet proceduren e krijimit të ob- ligimeve financiare me lidhjen e marrevshjes për hua, dhenien e letrave shtetore me vlere dhe obligimeve pas aktivizimit të garancive shtetore;

24. Klasifikim buxhetor eshte treguesi hierarkik i shi- frave dedikuar klasifikimit të funksioneve, njesive organi- zuese, aktiviteteve dhe transakcioneve ekonomike në men- yre të vetme dhe konzistuese;

25. Deficit buxhetor eshte dallimi negativ ndermjet të hyrave të planifikuara, gjegjesisht të paplanifikuara dhe mjeteve të miratuara, gjegjesisht shpenzimeve dhe i njeiti financohet me mjete të siguruar nga prurjet tjera;

26. Suficit buxhetor eshte dallimi pozitiv ndermjet të hyrave të planifikuara gjegjesisht të paplanifikuara dhe mjeteve të miratuara, gjegjesisht shpenzimeve dhe shfryte- zohet për financimin e dallimit negativ ndermjet prurjeve të planifikuara, të realizuara dhe tjera dhe derdhjeve tjera;

27. Trezor eshte njesia e organizuar e Ministrise së Fi- nancave e cila udheheq me llogarine e kasafortes dhe me llogarite tjera të shtetit, ndersa kryen edhe pune tjera të percaktuara me ligj;

28. Llogari e trezorit eshte llogaria ose sistemi i llogari- ve të udhehequra nga kasaforta, permes së ciles behet evi- dentimi i pageses së të gjitha prurjeve dhe zbatohen të gjitha derdhjet e Buxhetit të Republikës së Maqedonise, të buxheteve të komunave dhe institucioneve tjera në pajtim me ligjin;

29. Libri kryesor i trezorit eshte regjistrimi oficial i të dhenave dhe transakcioneve në lidhje me mjetet e miratua- ra me buxhetin, të drejten për harxhim, obligimet e marra të paraqitura, prurjet dhe derdhjet për vitin fiskal të Buxhe- tit të Republikës së Maqedonise, të buxheteve të komunave dhe të institucioneve tjera në pajtim me ligjin;

30. E drejta për harxhim eshte shperndarja e një pjese të mjeteve të miratuara me buxhet shfrytezuesit buxhetor dhe shfrytezuesit individ, që del nga planet e miratuara fi- nanciare tremujore dhe mujore;

31. Program eshte permblehdje e aktiviteteve dhe pro- jekteve të nderlidhura të ngjashme të drejtuara për realizimi- n e qellimeve të perbashketa ose qellimeve;

32. Nenprogram eshte aktiviteti ose projekti i cili esh- te pjese perberese e programit;

33. Plan i programeve për zhvillim paraqet tregues afatmesem të programeve të cilat jane të dedikuara për in- vestime zhvilluese; dhe

34. Likuiditet eshte balancimi i levizjeve të prurjeve dhe derdhjeve të buxheteve.

35. Bashkefinancim nacional jane mjetet e miratuara të shfrytezuesve buxhetore me buxhetin e themelor dhe buxhetin e aktiviteteve vefinancuese për projekte të vecanta të financuara nga huat dhe donacionet.”

Neni 2

Pas nenit 2 shtohet neni i ri 2-a, si vijon:

“Neni 2-a

Qeveria e Republikës së Maqedonise me propozimin e ministrit të Financave konfirmon listen e shfrytezuesve të mjeteve nga Buxheti i Republikës së Maqedonise e cila shpallet në “Gazeten zyrtare të Republikës së Maqedonise”.

Neni 3

Neni 3 ndryshohet si vijon:

“Qellimet dhe parimet buxhetore

(1) Qellimi kryesor gjate perqatitjes dhe zbatimit të buxhetit eshte stabiliteti makroekonomik dhe zhvillimi ekonomik nacional i qendrueshem dhe stabil.

(2) Procedura për perqatitjen, miratimin dhe zbatimin e buxhetit të Republikës së Maqedonise dhe buxheteve të komu- nave, si dhe njoftimi për kryerjen e të njejtave bazohet në parimet vijuese:

1. Gjithperfshirja, e cila nenkupton paraqitjen e të gjitha të hyrave dhe prurjeve tjera, shpenzimeve dhe derdh- jeve tjera;

2. Baraspesha buxhetore, e cila nenkupton që të hyrat dhe prurjet e pergjithshme t'i mbulojne mjetet e miratuara me buxhet;

3. Specifiteti, i cili nenkupton që mjetet e miratuara de- dikohen për qellime të vecanta sipas ndarjeve, programeve, nenprogrameve dhe zerave;

4. Ekonomizimi, i cili nenkupton që mjetet e miratuara do të shfrytezohen me kohe, në shume perkatese, duke pa- sur parasysh kualitetin dhe cmimin;

5. Efikasiteti, i cili nenkupton raportin më të mire ndermjet mjeteve të shfrytezuara dhe rezultateve të arritu- ra;

6. Efektiviteti, i cili nenkupton realizimin e qellimeve të parashtruara dhe realizimin e rezultateve të deshiruara;

7. Transparenca, e cila nenkupton qasjen e publikut në të gjitha fazat e perqatitjes dhe zbatimit të buxhetit; dhe

8. Menaxhimi financiar i sigurt, i cili nenkupton zba- timin e buxhetit në pajtim me kontrollin e brendshem efe- ktiv dhe efikas si proces i cili aplikohet në të gjitha nivelet e menaxhimit me mjetet financiare.”

Neni 4

Në nenin 7 paragrafet (2) dhe (3) ndryshohen si vijojne:

“(2) Shfrytezuesit buxhetore nuk guxojne të ndermarrin obligime të cilat arrijne në vitin në vijim ose të bejne të shpenzime mbi mjetet e miratuara me Buxhetin e Republi- kes së Maqedonise dhe buxhetin e komunes.

(3) Mjetet e pashfrytezuara të miratuara me buxhet pus- hojne të jene valide më 31 dhjetor të vitit fiskal në vijim pervec nese nuk eshte rregulluar ndryshe me kete ligj.”

Neni 5

Neni 9 ndryshohet si vijon:

“(1) Mjetet nga fondet e Unionit Evropian si dhe bash- kefinancimi nacional tregohen në buxhet me programe per- katese, gjegjesisht nenprograme.

(2) Programet permes së cilave jane paraqitur mjetet nga fondet e Unionit Evropian dhe bashkefinancimi nacio- nal jane pjese perberese të planit për zhvillimin e shfryte- zuesve buxhetore.”

Neni 6

Titulli para nenit 10 dhe neni 10 ndryshohen si vijon:

“Transferimi i mjeteve të miratuara nga pjesa zhvilli- more e buxhetit

Neni 10

Mjetet e miratuara në programet dhe nenprogramet e pjeses zhvillimore të buxhetit themelor të cilat nuk do të shfrytezohen gjate vitit fiskal, në shume prej 50% barten si mjete të miratuara për gjysmevjetorin e pare të vitit të ardhshem fiskal.”

Neni 7

Neni 11 ndryshohet si vijon:

“(1) Në korniza të buxhetit qendror, gjegjesisht të bux- hetit të komunave planifikohen mjetet për rastet e paparasi- hikuara si rezerve buxhetore e perhershme dhe rjedhese.

(2) Mjetet e miratuara në rezerven e perhershme buxhe- tore shfrytezohen për menjanimin e pasojave nga: fatkeqes- site elementare, epidemite dhe katastrofat ekologjike, dhe të njejtat nuk mund të zvogelohen me rishperndarje gjate vitit, ndersa nese jane të pamjaftueshme mund të zmadho- hen me rishperndarje.

(3) Mjetet e miratuara në rezerven buxhetore rrjedhese shfrytezozen për raste të paparapara për të cilat në buxhet nuk janë planifikuar mjete ose mjetet e miratuara janë të pamjaftueshme.

(4) Rezerva buxhetore e perhershme dhe rrjedhese nuk mund të tejkalojnë 3% nga shpenzimet e pergjithshme rrjedhese të buxhetit themelor.”

Neni 8

Në nenin 13, paragrafi (3), pas fjales “paragrafi (2)” shtohen fjalet: “alinete 1 dhe 2”.

Neni 9

Në nenin 18 paragrafi (1) ndryshohet si vijon:

“(1) Ministria e Financave në baze të Strategjise fiskale i propozon Qeverise së Republikës së Maqedonise shuma maksimale të mjeteve të miratuara për tre vitet e ardhshme fiskale sipas shfrytezuësve buxhetore të pushtetit qendror dhe për fondet”.

Neni 10

Neni 19 ndryshohet si vijon:

“(1) Në baze të Strategjise fiskale të miratuar dhe shumave maksimale të percaktuara të mjeteve të miratuara, Ministria e Financave më së voni deri 15 qershor, shfrytezuësve buxhetore të pushtetit qendror dhe fondeve, u paraqet instruksione në forme të Qarkores buxhetore (në tekstin e metejme: Qarkorja) për shkak të paraqitjes së kerkeses për pergatitjen e propozimit të buxhetit.

(2) Udheheqesi i shfrytezuësve buxhetor ua paraqet Qarkoren shfrytezuësve individe.

(3) Ministria e Financave ia paraqet Qarkoren më së voni deri në 30 shtator kryetarit të komunes”.

Neni 11

Neni 20 ndryshohet si vijon;

(1) Qarkorja i permban elementet vijuese për pergatitjen e Propozim-buxhetit të Republikës së Maqedonise:

- projektin e agregateve makroekonomike të permbajtur në miratimin e Strategjise fiskale;

- prioritetet e konfirmuara strategjike të Qeverise së Republikës së Maqedonise me propozim-programeve rrjedhese dhe nenprogrameve të Qeverise së Republikës së Maqedonise;

- shumat maksimale të mjeteve të miratuara për shfrytezuës buxhetor të konfirmuar nga Qeveria e Republikës së Maqedonise;

- udhezimet dhe orientimet për pergatitjen e propozimit të kerkeseve buxhetore, planit të programeve për zhvillim dhe planit për vendet e sistematizuara dhe të plotesuara të punes; dhe

- informata tjera të nevojshme.

(2) Udheheqesi i shfrytezuësve buxhetor është pergjegjes për shperndarjen e shumave maksimale të mjeteve të miratuara për shfrytezuës individë.

(3) Gjate shperndarjes së shumave maksimale të mjeteve të miratuara, udheheqesi i shfrytezuësve buxhetor në pajtim me prioritetet strategjike të Qeverise së Republikës së Maqedonise i shperndan mjetet në propozimin e kerkeseve buxhetore dhe planit të programeve për zhvillim.”

Neni 12

Në nenin 21, paragrafi (1), alineja 2, pas fjaleve: “viti buxhetor” shtohen fjalet: “edhe për dy vitet e ardhshme, ndersa në alinene 5, pas fjales “ligj” shtohen fjalet: “si dhe vleresimet për keto dotacione për dy vitet e ardhshme”.

Neni 13

Pas nenit 21 shtohet titulli i ri dhe dy nene të reja 21-a dhe 21-b si vijojne:

“Pergatitja dhe miratimi i planit të programeve për zhvillim

Neni 21-a

(1) Shfrytezuësit buxhetore të pushtetit ekzekutiv dhe fondet pergatisin Propozim-plan të programeve për zhvillim në pajtim me orientimet e qarkores dhe ia paraqesin për miratim Qeverise së Republikës së Maqedonise më së voni deri më 15 korrik të vitit në vijim.

(2) Propozim-plani i programeve për zhvillim duhet të perputhet me planin strategjik të shfrytezuësit dhe me orientimet për pergatitje të Propozimit të buxhetit dhe të permbaje dokumentacion projektues dhe teknik të kompletuar.

(3) Qeveria e Republikës së Maqedonise Propozim-planet e programeve për zhvillim i miraton më së voni deri më 15 gusht të vitit në vijim.

Neni 21-b

(1) Kryetari i komunes pergatit Propozim-plan të programeve për zhvillim të perputhur me orientimet e qarkores dhe të njejtin ia paraqet për miratim Keshillit të komunes më së voni deri më 20 tetor të vitit në vijim.

(2) Keshilli i komunes e miraton Propozim-planin e programeve për zhvillim më së voni deri më 15 nentor të vitit në vijim.

(3) Plani i miratuar i programeve për zhvillim është pjese perberese e propozim-buxhetit të komunes.”

Neni 14

Neni 22, ndryshohet si vijon:

“(1) Shfrytezuësit buxhetore të pushtetit qendror dhe fondet pergatisin propozim të kerkeseve buxhetore për aktivitetet e veta të perfshira në programe dhe nenprograme, në pajtim me udhezimet dhe orientimet që permban Qarkorja e buxhetit themelor, buxhetit të donacioneve, buxhetit të huave dhe buxhetit të aktiviteve vetefinancuese.

(2) Shfrytezuësit buxhetore të pushtetit ekzekutiv dhe fondet në pajtim me udhezimet dhe orientimet që i permban Qarkorja, pergatisin plan të programeve për zhvillim.

(3) Programet dhe nenprogramet nga plani i programeve për zhvillim të shfrytezuësve të buxhetit të miratuara nga Qeveria e Republikës së Maqedonise, bejne pjese në propozimin e kerkeseve buxhetore.

(4) Udheheqesi e shfrytezuësve buxhetore, propozimin e kerkeseve buxhetore ia paraqesin Ministrise së Financave, më së voni deri më 1 shtator në vitin në vijim.

(5) Për shfrytezuësit buxhetore të pushtetit qendror dhe fondet të cilet nuk kane parashtruar kerkese buxhetore në afatin e parapare në paragrafin (4) të ketij neni, Ministria e Financave në emer të tyre pergatit propozim të buxhetit.”

Neni 15

Neni 23 ndryshohet si vijon:

“Kerkesa buxhetore permban:

- Qarkoren e plotesuar;

- planin strategjik të shfrytezuësve buxhetor;

- planin për furnizimet publike;

- planin e miratuar të programeve për zhvillim me arsyetim të hollesishem;

- planin e sistematizimit dhe plotesimit të vendeve të punes së shfrytezuësve buxhetor; dhe

- informacione tjera në pajtim me udhezimet dhe orientimet e perfshira në Qarkore.”

Neni 16

Neni 24 ndryshohet si vijon:

“(1) Ministria e Financave kryen kontrollin e perputhshmerise së propozimit të kerkeseve buxhetore me orientimet dhe udhezimet të perfshira në Qarkore, në aspekt të shumave maksimale të konfirmuara dhe mjeteve të miratuara.

(2) Ministri i Financave më udheheqesi e shfrytezuësve buxhetore kryen perputhshmerine e propozimeve të kerkeseve buxhetore. Ministri i Financave propozimin e Buxhetit të Republikës së Maqedonise së bashku me kerkesat buxhetore të paharmonizuara ia parashtron Qeverise së Republikës së Maqedonise.

(3) Në propozimin e Buxhetit të Republikës së Maqedonisë parashtuar Qeverisë së Republikës së Maqedonisë, paraqitet shuma e kërkuar e shfrytëzuesit buxhetor dhe shuma e propozuar nga Ministria e Financave.”

Neni 17

Neni 25 ndryshohet si vijon:

“Në rast të revidimit të indikatorëve makroekonomike, me propozim të Ministrisë së Financave, Qeveria e Republikës së Maqedonisë bën korrigjimin e politikës buxhetore dhe ndryshimin e shumave maksimale të konfirmuara të mjeteve të miratuara për shfrytëzues buxhetorë të pushtetit qendror dhe fondet.”

Neni 18

Në nenin 26, pas paragrafit (2) shtohet neni i ri (3) si vijon:

“(3) Dispozitat e ligjeve të cilat shkaktojnë rritjen e shpenzimeve ose uljen e të hyrave, ndersa janë miratuar pas miratimit të Buxhetit të Republikës së Maqedonisë, zbatohen pas hyrjes në fuqi të ndryshimeve dhe plotësimeve të Buxhetit të Republikës së Maqedonisë ose Buxhetit të Republikës së Maqedonisë për vitin e ardhshëm.”

Neni 19

Neni 27 ndryshohet si vijon:

“Me përjashtim të nenit 7, paragrafi (2) i këtij ligji, nëse gjatë vitit fiskal, pas miratimit të buxhetit është e domosdoshme ndermjetja e obligimeve mbi mjetet e miratuara me buxhet, propozohen edhe burimet e mjeteve për financimin e tyre.”

Neni 20

Neni 29 ndryshohet si vijon:

“(1) Ministria e Financave i paraqet propozim të Buxhetit të Republikës së Maqedonisë Qeverisë së Republikës së Maqedonisë për miratim më së voni deri në deri në 1 nëntor të vitit në vijim.

(2) Buxheti i Republikës së Maqedonisë perbehet prej pjesës së përgjithshme, të vecante dhe zhvilluese.

- pjesa e përgjithshme përmban të hyrat e përgjithshme dhe prurjet tjera dhe shpenzimet e përgjithshme dhe derdhjet tjera të buxhetit për vitin fiskal, si dhe projektimet globale të të hyrave dhe prurjeve, shpenzimeve dhe derdhjeve për dy vitet e ardhshme dhe të dhena tjera.

- pjesa e vecante përfshin planin e mjeteve të miratuara të shfrytëzuesve buxhetorë dhe fondet sipas programeve, nenprogrameve dhe zerave për vitin fiskal.

- pjesa zhvillimore i përmban planet e programeve për zhvillim të shfrytëzuesve buxhetorë.”

(3) Plani i programeve për zhvillim i përmban projektimet afatmesme të mjeteve të miratuara për:

- shfrytëzues buxhetorë të vecante;
- programe dhe nenprograme buxhetorë të vecanta;
- vitet gjatë të cilave të njëjtat do të realizohen, dhe
- burimet e financimit, gjegjesisht buxhetit.

(4) Plani i programeve për zhvillim nga paragrafi (3) i këtij neni, revidohet për çdo vit.”

Neni 21

Në nenin 32, pas paragrafit (2), shtohet paragrafi i ri (3) si vijon:

“(3) Nëse Buxheti nuk miratohet deri më 31 mars të vitit në vijim, Kuvendi i Republikës së Maqedonisë merr vendim për vazhdimin e financimit të perkohshëm.”

Neni 22

Neni 33 ndryshohet si vijon:

“(1) Ministria e Financave mban evidencën e mjeteve të miratuara me Buxhetin e Republikës së Maqedonisë dhe me buxhetet e komunave në librin kryesor të trezorit.

(2) Shfrytëzuesit buxhetorë, në vitin fiskal në vijim mund të bëjnë rishpërndarjen në korniza të buxheteve të miratuara. Rishpërndarjen për shfrytëzuesit e buxheteve të pushtetit qendror dhe për fondet e miraton Ministria e Financave, ndersa për komunat e miraton Keshilli i komunes.

(3) Ministria e Financave me detyrë zyrtare gjatë vitit fiskal bën rishpërndarjen në korniza të shfrytëzuesit buxhetor për sigurimin e mjeteve të nevojshme për zbatimin e urdheresave për kryerje në baze të pageses së detyrueshme.

(4) Rishpërndarjet që kanë të bëjnë me programet dhe nenprograme qeveritare në kornizat e buxheteve të miratuara, në shume deri në 5 milione denare i miraton Ministria e Financave, ndersa mbi kete shume i miraton Qeveria e Republikës së Maqedonisë.

(5) Mjetet e miratuara me buxhet në nivel të zerit në korniza të nenprogramit dhe buxhetit, nuk mund të ulen më teper se 15% me rishpërndarjet gjatë këtij viti fiskal me përjashtim të rishpërndarjeve nga paragrafi (3) i këtij neni.

(6) Mjetet e miratuara për rroga, hua dhe kompensime në nivel të zerit në korniza të buxhetit nuk mund të rriten me rishpërndarje më teper se 10%.

(7) Kuvendi i Republikës së Maqedonisë vendos për rishpërndarjet ndermjet shfrytëzuesve buxhetorë të pushtetit qendror dhe ndermjet fondeve.”

Neni 23

Në nenin 35 paragrafi (3) ndryshohet si vijon:

“Ministria e Financave mban regjistrin e donacioneve.”

Pas paragrafit (3) shtohet paragrafi i ri (4) si vijon:

“(4) Formen dhe përmbajtjen e regjistrin për donacione e përcakton ministri i Financave.”

Neni 24

Neni 36 ndryshohet si vijon:

“(1) Ministria e Financave e percjell realizimin e planit të të hyrave dhe prurjeve tjera, shpenzimeve dhe derdhjeve tjera të Buxhetit të Republikës së Maqedonisë, ndersa kryetari i komunes të buxhetit të komunes.

(2) Ministria e Financave, gjegjesisht kryetari i komunes, në rast kur të hyrat e pritura dhe prurjet tjera të buxheteve themelore realizohen në nivel më të lartë të planit mund të bëjë pagesa shtese të kryegjese dhe kamates për huas.

(3) Nëse gjatë zbatimit të Buxhetit Ministria e Financave, gjegjesisht kryetari i komunes vlereson se janë të domosdoshme rishpërndarje më të rëndësishme të mjeteve të miratuara me buxhet ose se realizimi i të hyrave dhe prurjeve tjera në menyre të konsiderueshme i shmangjet planit, i propozon Qeverisë së Republikës së Maqedonisë gjegjesisht Keshillit të komunes ndryshim dhe plotësim të buxhetit.

(4) Kuvendi i Republikës së Maqedonisë gjegjesisht Keshilli i komunes me propozim të Qeverisë së Republikës së Maqedonisë, gjegjesisht kryetarit të komunes, miraton ndryshimet dhe plotësimet e buxhetit më së voni deri më 1 shtator të vitit në vijim.

(5) Gjatë procedurës për miratimin e ndryshimeve dhe plotësimeve të buxhetit, Ministria e Financave perkohesisht e nderpret zbatimin e një pjesë të mjeteve të miratuara me Buxhetin e Republikës së Maqedonisë të cilat janë objekt i ndryshimeve dhe plotësimeve të propozuara nga paragrafi (3) i këtij neni.”

Neni 25

Pas nenit 36 shtohet titulli i ri dhe neni i ri 36-a si vijojnë:

“Nderprerja e perkohshme e zbatimit të buxhetit

Neni 36-a

(1) Nëse gjatë vitit fiskal ndodhin obligime të konsiderueshme të paparapara të buxhetit, perkatesisht menjanime të konsiderueshme në realizimin e të hyrave/prurjeve të planifikuara, Qeveria e Republikës së Maqedonisë me pro-

pozimin e Ministrise së Financave mund ta nderprese zbatimin e mjeteve të caktuara të miratuara në një periudhe jo më të gjatë se 45 dite, për çka Qeveria e Republikës së Maqedonisë e njofton Kuvendin e Republikës së Maqedonisë.

(2) Nese në një afat prej 30 ditësh nga dita e ndërprerjes me zbatimin nga paragrafi (1) i këtij neni nuk krijohen kushte për zbatimin e buxhetit, Qeveria e Republikës së Maqedonisë me propozimin e Ministrise së Financave, Kuvendit të Republikës së Maqedonisë i paraqet Propozim për ndryshime dhe plotësime të buxhetit.”

Neni 26

Neni 37 ndryshohet si vijon:

“(1) Zbatimi i buxheteve përfshin pagesën dhe evidencimin e të hyrave dhe prurjeve tjera, si dhe zbatimin e shpenzimeve dhe derdhjeve tjera në pajtim me mjetet e miratuara.

(2) Buxhetet zbatohen në pajtim me parimet e gjithëpërfshirjes, specifikitetit, ekonomizimit, efikasitetit, efektivitetit, transparencës dhe menaxhimit të sigurt financiar.

(3) Kuvendi i Republikës së Maqedonisë për zbatimin e Buxhetit të Republikës së Maqedonisë miraton ligj të veçantë.”

Neni 27

Pas nenit 37 shtohen kater nene të reja: 37-a, 37-b, 37-v dhe 37-g si vijojne:

“Neni 37-a

(1) Për zbatimin e buxhetit të shfrytëzuesit buxhetor, gjegjesisht shfrytëzuesit individ, përgjegjës është udheheqesi i shfrytëzuesit buxhetor, gjegjesisht i shfrytëzuesit individ.

(2) Udheheqesi nga paragrafi (1) i këtij neni, autorizon persona të punësuar të shfrytëzuesit buxhetor, gjegjesisht të shfrytëzuesit individ, të cilet do t’i kryejnë punët e arketimit të të hyrave dhe prurjeve tjera, zbatimin e shpenzimeve dhe derdhjeve tjera të cilat janë në kompetencë të shfrytëzuesit buxhetor, gjegjesisht të shfrytëzuesit individ, si dhe siguron sistem të menaxhimit financiar dhe kontroll.

Arketimi i të hyrave dhe prurjeve tjera

Neni 37-b

(1) Arketimi i të hyrave kryhet në pajtim me ligjin.

(2) Shfrytëzuesit buxhetore të cilet me ligj janë të autorizuar të bëjnë arketimin e të hyrave dhe prurjeve tjera të buxhetit themelor, janë përgjegjës për arketimin e plote dhe me kohë të të njëjtave.

(3) Shfrytëzuesit buxhetore dhe shfrytëzuesit individë, janë përgjegjës për pagesën e plote dhe me kohë të të hyrave të cilat i realizojnë nga kryerja e punëve të kompetencës/veprimtarisë së tyre, pa marrë parasysh planin e të hyrave.

(4) Shfrytëzuesit buxhetore janë të detyruar të kryejnë kontrollin e të hyrave të arketuara dhe të pagesave të kryera në llogarite shfrytëzuesve individë.

(5) Të gjitha të hyrat dhe prurjet tjera të Buxhetit të Republikës së Maqedonisë dhe buxheteve të komunave, paguhen në llogarinë e trezorit dhe evidentohen në llogarite perkatese të Librit kryesor të trezorit.

(6) Të hyrat e paarketuara por të pashfrytëzuara nga paragrafi (3) i këtij neni, në fund të vitit fiskal barten në vitin e ardhshëm.

Zbatimi i shpenzimeve dhe prurjeve tjera

Neni 37-v

(1) Shfrytëzuesit buxhetore dhe shfrytëzuesit individë janë përgjegjës për zbatimin e shpenzimeve dhe derdhjeve tjera, në pajtim me mjetet e miratuara.

(2) Shfrytëzuesit buxhetore dhe shfrytëzuesit individë janë të detyruar që mjetet e miratuara t’i shfrytëzojnë me dedikim.

(3) Secili shpenzim dhe derdhje nga buxheti detyrimisht duhet të bazohet në dokumentacion të besueshem të kontabilitetit me të cilin deshmohet obligimi për pagesë.

Shfrytëzimi i mjeteve të miratuara me buxhetet

Neni 37-g

(1) Shfrytëzuesit buxhetore pas miratimit të Buxhetit pergatisin plan financiar vjetor sipas tremujoreve për shfrytëzimin e mjeteve të miratuara.

(2) Shfrytëzuesit buxhetore të cilet kanë shfrytëzues individë, paraqesin ekstrakt nga buxheti i cili përmban mjetet e miratuara për secilin shfrytëzues individ. Shfrytëzuesit individë pergatisin plan financiar vjetor në tremujore për shfrytëzimin e mjeteve të miratuara dhe ia paraqesin shfrytëzuesit buxhetor nepermjet të cilit financohen. Shfrytëzuesi buxhetor pergatit plan financiar vjetor të konsoliduar në tremujore për shfrytëzimin e mjeteve të miratuara me buxhet.

(3) Planet financiare vjetore në tremujore shfrytëzuesit buxhetore nga paragrafet (1) dhe (2) të këtij neni ia paraqesin Trezorit për shfrytëzimin e mjeteve të miratuara me buxhet.

(4) Trezori i shperndan mjetet e miratuara në tremujore në baze të planeve financiare vjetore të paraqitura nga shfrytëzuesit buxhetore, me qëllim të perputhjes së shpenzimeve me dinamiken e realizimit të të hyrave, ndersa me këte rast duke pasur parasysh natyrën sezonale të disa të hyrave, si dhe specifikat e projekteve kapitale dhe investuese.

(5) Për shfrytëzimin e mjeteve të miratuara në tremujore të dhene, shfrytëzuesit buxhetore dorezojnë plan financiar në muaj.

(6) Për shfrytëzimin e mjeteve të miratuara në tremujor të dhene, shfrytëzuesit buxhetore të cilet kanë shfrytëzues individë, paraqesin plan financiar në muaj, pas miratimit të të cilit nga ana e Trezorit, kryejnë rishperndarjen e të drejtes së miratuar mujore për harxhim për shfrytëzues individë.”

Neni 28

Në nenin 38 paragrafi (1) ndryshohet si vijon:

“(1) Trezori i kryen punët në vijim:

- udheheq me Llogarinë e trezorit dhe llogarite tjera të shtetit të hapura nga Ministria e Financave;

- mban Librin kryesor të trezorit;

- mban regjistrin e shfrytëzuesve buxhetore dhe shfrytëzuesve individë;

- mban kontabilitetin buxhetor për të hyrat dhe shpenzimet e buxhetit themelor nga buxheti qendror;

- mban evidencën për arketimin e të hyrave dhe prurjeve tjera të Llogarisë së trezorit dhe bën rishperndarjen për shfrytëzuesit;

- bën kthimin e të hyrave gabimisht të paguara ose të paguara më tepër nga bartesit e qarkullimit të pagesës, personave juridike dhe fizike të cilet janë në kompetencë të Ministrise së Financave dhe zbaton urdheresa për kthimin e të hyrave gabimisht të paguara ose të paguara më tepër të cilat janë në kompetencë të shfrytëzuesve tjere buxhetore;

- mban evidencën e të hyrave dhe derdhjeve tjera të kryera të Llogarisë së trezorit;

- mban evidencën e marrjes së obligimeve nga shfrytëzuesit buxhetore dhe shfrytëzuesit individë;

- mban evidencën për arritjen e obligimeve të pambuluar të shfrytëzuesve buxhetore;

- i propozon dhe kujdeset për zbatimin e procedurave për punën e trezorit të shfrytëzuesve buxhetore dhe shfrytëzuesve individë;

- pergatit klasifikimin e llogarive në korniza të Librit kryesor të trezorit;

- bën hapjen dhe mbylljen e llogarive të shfrytëzuesve buxhetore, shfrytëzuesve individë dhe llogarive tjera, në korniza të Librit kryesor të trezorit;

- i propozon formen dhe përmbajtjen e formulareve për pagese të cilat i shfrytëzojnë shfrytëzuesit buxhetore dhe shfrytëzuesit individë;

- përgatit raporte ditore dhe periodike për pagesen e të hyrave dhe prurjeve tjera dhe realizimin e shpenzimeve dhe derdhjeve tjera të Buxhetit të Republikës së Maqedonisë dhe buxheteve të komunave, sipas standardeve të vendit dhe nderkombetare;

- përgatit projektme të të hyrave dhe prurjeve tjera dhe shpenzimeve dhe derdhjeve tjera të Llogarisë së trezorit dhe udheheq me likuidimin e saj;

- miraton plane financiare vjetore në tremujore dhe plane financiare tremujore në muaj;

- i kryen urdheresat në baze të vendimeve për pagese të dhunshme të cilat e ngarkojnë me borxh Llogarinë e trezorit;

- ngarkon me borxh llogari në korniza të Librit kryesor të trezorit në baze të autorizimeve kontraktuese dhe në rast të përmirësimit të gabimit nga ana e Trezorit;

- i rregullon dhe përmirëson menyrën dhe kushtet e veprimt gjatë administrimit me likuiditetin e llogarive në korniza të Librit kryesor të trezorit;

- e nderpret zbatimin e pagesave të caktuara të shfrytëzuesve buxhetore dhe shfrytëzuesve individë të pushtetit qendror në rast të çrregullimeve të konstatuara të disiplinës financiare dhe në kushte të çrregullimit të likuiditetit të projektuar të Llogarisë së trezorit;

- i njofton shfrytëzuesit buxhetore dhe shfrytëzuesit individë për qarkullimin dhe gjendjen e llogarive të tyre, dhe
- kryen edhe pune tjera të percaktuara me ligj.”

Neni 29

Në nenin 39, paragrafi (4) fjalët: “Llogari e trezorit” zëvendësohen me fjalët: “Libri kryesor i trezorit”.

Neni 30

Neni 40 ndryshohet si vijon:

“(1) Në korniza të Llogarisë së trezorit, si llogari të vecanta në Librin kryesor të trezorit, mbahen llogaritë e shfrytëzuesve buxhetore dhe shfrytëzuesve individë dhe të institucioneve tjera në pajtim me ligjin.

(2) Bartesit e qarkullimit të pagesave nuk guxojnë të hapin llogari ose të pranojnë deponimin e mjeteve të shfrytëzuesve dhe institucioneve nga paragrafi (1) i këtij neni .

(3) Shfrytëzuesit buxhetore dhe shfrytëzuesit individë i hapin llogaritë nga paragrafi (1) i këtij neni, në pajtim me burimin për financim.

(4) Bilanci i Librit kryesor të trezorit dhe gjendja e Llogarisë së trezorit harmonizohen në baze të rregullt.”

Neni 31

Neni 41 shlyhet.

Neni 32

Neni 42 shlyhet.

Neni 33

Titulli para nenit 43 dhe neni 43 ndryshohen si vijojnë:

“Zbatimi i pagesave

Neni 43

(1) Për zbatimin e pagesave, shfrytëzuesit buxhetore dhe shfrytëzuesit individë i parashtrorjnë kërkesa për pagesa Trezorit.

(2) Pagesat me valute të huaj kryhen në pajtim me listën oficiale të kursit të Bankës Popullore të Republikës së Maqedonisë valide në ditën e pagesës.

(3) Trezori kryen kontrollin e kërkesave të parashtruara për pagesa në menyrë të percaktuar nga ministri i Financave.

(4) Pagesat e kryera evidentohen në Librin kryesor të trezorit.”

Neni 34

Neni 44 shlyhet.

Neni 35

Neni 46 shlyhet.

Neni 36

Në nenin 47, paragrafi (1) ndryshohet si vijon:

“Në rast të ndermarrjes së obligimeve nga shfrytëzuesit buxhetore dhe shfrytëzuesve individë, për pagesen e të cileve është i nevojshëm shfrytëzimi i mjeteve buxhetore në vitet e ardhshme, shfrytëzuesit buxhetore, gjegjësisht shfrytëzuesit individë, paraprakisht doemos duhet të sigurojnë pelqimin përveç për programet e përfshira me pjesën zhvillimore të buxhetit.”

Neni 37

Në nenin 48, paragrafi (2) fjala “rezervat” zëvendësohet me fjalët: “rezerva rrjedhese”.

Neni 38

Titulli para nenit 51 dhe neni 51 ndryshohen si vijojnë:

“Procedura për punesim

Neni 51

(1) Shfrytëzuesit buxhetore dhe shfrytëzuesit individë të mjeteve nga Buxheti i Republikës së Maqedonisë, mund të punesojnë punetore të rinj dhe të plotesojnë vende të lira të punës, të punesojnë punetore për kohe të caktuar dhe të lidhin marrëveshje për kalimin e punetorit me kohe të caktuar për kryerjen e punëve të perkohshme, vetëm me kusht, nese për këte janë siguruar mjete në Buxhetin e Republikës së Maqedonisë dhe nese janë planifikuar në planin për plotesimin e vendeve të punës gjatë vitit fiskal, i cili është paraqitur gjatë parashtrimit të përlogaritjes buxhetore.

(2) Ndermarrjet publike dhe subjektet publike juridike të themeluara nga pushteti qendror, si dhe shoqëritë tregtare të themeluara nga Republika e Maqedonisë, mund të punesojnë punetore të rinj dhe të plotesojnë vende të lira të punës, të punesojnë punetore me kohe të caktuar të punës dhe të lidhin marrëveshje për kalimin e punetorit për punesime të perkohshme për kryerjen e punëve të perkohshme, vetëm me kusht, nese për këte janë siguruar mjete në planetin financiar për vitin fiskal në vijim.

(3) Shfrytëzuesit buxhetore të mjeteve nga buxhetet e komunave, mund të punesojnë punetore të rinj dhe të plotesojnë vende të lira të punës, të punesojnë punetore me kohe të caktuar dhe të lidhin marrëveshje për kalimin e punetorit për punesime të perkohshme për kryerjen e punëve të perkohshme, vetëm me kusht nese për këte janë siguruar mjete në buxhetet e komunave.

(4) Gjatë punesimit të punetoreve të rinj dhe plotesimit të vendeve të lira të punës, gjatë punesimit të punetoreve me kohe të caktuar dhe gjatë lidhjes së marrëveshjeve për kalimin e punetoreve me punesime të perkohshme, nga paragrafet (1), (2) dhe (3) të këtij neni do të respektohet principi i përfaqësimit perkates dhe të drejte të pjesëtareve të bashkësive në Republikën e Maqedonisë.

(5) Ministria e Financave gjegjësisht kryetari i komunës janë të detyruar që në afat prej 15 ditësh nga dita e pranimit të kërkesës për punesim, t'i njoftojnë me shkrim institucionet nga paragrafet (1), (2) dhe (3) të këtij neni, për mjetet e siguruar të punës.

(6) Пër мјетет е сигураа пër пунесимин е непунесве штетероре, Министриа е Финанцаве, гјегјесисшт крјетари и комунес, до тѣ јапе нјофтим ме шкрим пас мѣдмит парак тѣ дһене нга Агјенциа пër непунес штетероре тѣ акте пër систематизим”.

Нени 39

Нѣ ненин 52 параграф (1) ндрјшоһет си вијон:

“Министриа е Финанцаве мѣ сѣ вонн дерн нѣ 31 мај иа дорезон Қеверисе сѣ Републикес сѣ Мақедонисе ллогарине перфунднтаре тѣ Бухһетит тѣ Републикес сѣ Мақедонисе. Ме ллогарине перфунднтаре дорезоһет едһе рапорти и ревизорит штетерор тѣ ауторизуар пër ревизионин е крјер тѣ бухһетит темелор, сѣ башку ме коментет е Министрисе сѣ Финанцаве, си дһе ллогарите перфунднтаре тѣ бухһетит тѣ коммунаве.”

Нени 40

Нѣ титуллин е креут VIII фјала “NDESHKUESE” зеვენдесоһет ме фјален: “PËR KUNDERVAJTJE”.

Нени 41

Нѣ ненин 56, параграф (1) фјалиа һыресе ндрјшон си вијон: “Гјобе нѣ шһумѣ преј 330 дерн нѣ 820 евро ме кундверлере нѣ денаре до т’и шһқптоһет пër кундвервјатје персонит пергјегјес гјегјесисшт удһеһеқесит тѣ шһфрытезусит бухһетор несе:”.

Нѣ пикен 4 фјалет нѣ кллапа ”нени 41, параграфет (1) дһе (2)” зеვენдесоһен ме фјалет: ”нени 37-б, параграфет (3) дһе (5)”.

Нѣ пикен 5 фјалет нѣ кллапа: ”нени 41, параграф (5)” зеვენдесоһен ме фјалет: ”нени 37-б, параграф (4)”.

Нѣ пикен 7, фјалет нѣ кллапа: ”нени 46” зеვენдесоһен ме фјалет: ”нени 7, параграф (2) дһе нени 37-в, параграф (2)”.

Пас пикес 8 сһтоһет пика е ре 9 си вијон:

“9) нук е збатон бухһетин е шһфрытезусит бухһетор нѣ пајтим ме лигјин (нени 37, параграфет (1) дһе (2)).”

Нени 42

Нени 57 ндрјшоһет си вијон:

“Гјобе нѣ шһуме преј 4 100 дерн нѣ 4 800 евро ме кундверлере нѣ денаре до т’и кумтоһет пër кундвервјатје персонит јуридик гјегјесисшт бартесит тѣ қаркуллимит тѣ pagesave, несе һап ллогари осе пранон депоинимин е мјетеве тѣ шһфрытезусит бухһетор осе тѣ шһфрытезусит индивид.”

Нени 43

Пас ненин 57 сһтоһет нени и ри 57-а си вијон:

“Нени 57-а

(1) Пër кундвервјатјет е перцакуара нѣ ненин 56 дһе 57 тѣ кетј лигји пара параштримит тѣ керкесес пër procedure пër кундвервјатје збатоһет procedure пër sheshim, нѣ пајтим ме Лигјин пër кундвервјатје.

(2) Пër кундвервјатјет е перцакуара нѣ ненин 56 дһе 57 тѣ кетј лигји, procedureн пër кундвервјатје е удһеһеқ Гјјјј темелор компетент.”

Нени 44

Ауторизоһет Комисини јуридико-лигјдһенес и Кувендит тѣ Републикес сѣ Мақедонисе тѣ верификоје текст тѣ спаструар тѣ Лигјит пër бухһетет.

Нени 45

Диспозитат нга ненин 5, 6, 11, 12, 13, 14, 15, 17 дһе 20 тѣ кетј лигји до тѣ збатоһен нга 1 јанари 2008.

Нени 46

Ку лигј һын нѣ фуқи дитен е тете нга дита е шһпаллес нѣ “Gazeten зыртаре тѣ Републикес сѣ Мақедонисе”.

51.

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЦАРИНСКИОТ ЗАКОН

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Царинскиот закон, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 4 јануари 2008 година.

Бр. 07-87/1
4 јануари 2008 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Љубиша Георгиевски, с.р.

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЦАРИНСКИОТ ЗАКОН

Член 1

Во Царинскиот закон (“Службен весник на Република Македонија” број 39/2005), во членот 4 по точката 29 се додава нова точка 30, која гласи:

“30. “Лице за кое постои поголем ризик” е лице:

а) на кое му е утврден царински долг, данок на додadena вредност или акцизи во последните дванаесет месеца во вкупен износ поголем од 10.000 евра во денарска противвредност, поради:

- пуштање на стока во слободен промет или ставање на стока во постапка на привремен увоз со делумно ослободување од увозни давачки како резултат на до-ставување на неточни податоци или недоставување на потребните податоци во смисла на членот 216 од овој закон или

- настанување на царински долг во смисла на членовите 217, 218 или 219 од овој закон;

б) кое сторило царински прекршоци согласно со овој закон поради што со правосилни и извршни одлуки му се изречени глоби во вкупен износ поголем од 10.000 евра во денарска противвредност во последните дванаесет месеца;

в) кое сторило кривично дело од областа на царинското работење за кое е донесена правосилна и извршна пресуда за стореното дело во последните дванаесет месеца;

г) на кое повеќекратно дополнително му се пресметани обврски на име царински долг, ДДВ и акцизи или му се поднесени пријави за царински прекршоци во вкупен број царински декларации кој надминува 2% од вкупно поднесените декларации во последните дванаесет месеца;

д) за кое од надлежен орган е потврдено дека во последните дванаесет месеца е даночен должник врз основа на затајување или неплаќање на даноци или јавни давачки од кој било вид (ДДВ, акциза, персонален данок од доход, данок на добивка, данок на имот и данок на промет со недвижности и права и други даноци пропишани со закон), во вкупен износ кој надминува 10.000 евра во денарска противвредност;

ѓ) за кое од надлежен орган е потврдено дека сторило прекршок поврзан со затајување или неплаќање на даноци или јавни давачки од кој било вид (ДДВ, акци-

за, персонален данок од доход, данок на добивка, данок на имот и данок на промет со недвижности и права и други даноци пропишани со закон), поради што со правосилна и извршна одлука му е изречена глоба во вкупен износ кој надминува 10.000 евра во денарска противвредност во последните дванаесет месеца;

е) за кое од надлежен орган е потврдено дека сторило кривично дело поврзано со затајување или неплаќање на даноци или јавни давачки од кој било вид (ДДВ, акциза, персонален данок од доход, данок на добивка, данок на имот и данок на промет со недвижности и права и други даноци пропишани со закон) за кое е донесена правосилна и извршна пресуда во последните дванаесет месеца;

ж) за кое од надлежен орган е потврдено дека не ги платило придонесите за пензиско и инвалидско осигурување, здравствено осигурување и осигурување во случај на невработеност, повеќе од четири месеца во последните дванаесет месеца или

з) за кое постојат докази дека неговиот сопственик, односно сопствениците, односно членовите на работодавниот орган или органите на управување, како и лицата кои се членови на исто семејство со претходно наведените лица (родители и деца и други роднини, ако живеат во исто домаќинство), биле сопственици на правно лице, односно членови на работодавниот орган или членови на органи на управување на правно лице над кое е поведена стечајна, односно ликвидациона постапка, односно биле сопственици на правно лице, односно членови на работодавниот орган или членови на органи на управување на правно лице во смисла на потточките од а) до ж) на оваа точка, освен доколку недвосмислено се утврди дека истиот не придонел за настанување на стечај или ликвидација или својата функција во правното лице ја вршел непосредно пред или по настанувањето на причините кои довеле до стечајна или ликвидациона постапка или ситуациите од потточките од а) до ж) на оваа точка."

Член 2

Во членот 6 ставот (8) се менува и гласи:

"Централната управа на Царинската управа ја одзема царинската лиценца за вршење на застапување доколку поради незаконито, неправилно или нестручно извршување на работата на застапникот-физичко лице:

- во постапката за одземање на царинската лиценца се утврди дека во последните дванаесет месеца придонел за настанување на царински долг, ДДВ или акцизи во вкупен износ поголем од 5.000 евра во денарска противвредност поради пуштање на стока во слободен промет или ставање на стока во постапка на привремен увоз со делумно ослободување од увозни давачки како резултат на доставување на неточни податоци или недоставување на потребни податоци во смисла на членот 216 од овој закон или настанување на царински долг во смисла на членовите 217, 218 или 219 од овој закон,

- во последните дванаесет месеца со правосилна и извршна одлука му е изречена глоба во вкупен износ поголем од 5.000 евра во денарска противвредност за сторени царински прекршоци или

- повеќекратно дополнително се пресметани обврски на име царински долг, ДДВ и акцизи или му се поднесени пријави за царински прекршоци во вкупен број на царински декларации кој надминува 2% од вкупно поднесените декларации во последните дванаесет месеца."

Ставот (9) се менува и гласи:

"Централната управа на Царинската управа со решение го одзема одобрението за вршење на работи за застапување во царинските постапки доколку застапникот (правно лице) е лице за кое постои поголем ризик."

Ставот (10) се менува и гласи:

"Кога царинската лиценца или одобрението за вршење на работи за застапување се одземени согласно со ставовите (8) и (9) на овој член, нова царинска лиценца или ново одобрение за застапување може да се добие по истекот на дванаесет месеца од денот на одземањето."

Ставот (11) се брише.

Член 3

По членот 6 се додава нов Дел 1-А со наслов "Овластени економски оператори" и нов член 6-а, кој гласи:

"Дел 1-А

Овластени економски оператори

Член 6-а

(1) Царинскиот орган согласно со критериумите од ставот (4) на овој член, а кога е потребно и по претходно извршени консултации со други надлежни органи на државната управа од областа на безбедноста и финансиите, одобрува статус на "овластен економски оператор", за секој економски оператор регистриран во царинското подрачје на Република Македонија.

(2) Овластениот економски оператор користи олеснувања во поглед на царинските контроли поврзани со безбедноста и сигурноста и/или поедноставувања пропишани со царинските прописи.

(3) Статус на овластен економски оператор се признава од страна на царинските органи на Република Македонија согласно со правилата и условите од ставот (5) на овој член, без исклучување на примена на царинските контроли. Врз основа на признаениот статус на овластен економски оператор и доколку се исполнети пропишаните услови за дадениот вид на поедноставување, царинските органи му одобруваат на овластениот економски оператор да го користи тоа поедноставување.

(4) Статус на овластен економски оператор се одобрува ако економскиот оператор ги исполнува следниве критериуми:

- ги почитува барањата на царинските органи за спроведување на царинските формалности и соодветно постапува согласно со истите,
- не е лице за кое постои поголем ризик,
- поседува ефикасен систем на управување со деловната евиденција, а кога е потребно и со транспортната евиденција, кој овозможува спроведување на соодветни царински контроли,
- е солвентен, кога тоа е неопходно поради видот на одобрението и
- применува соодветни безбедносни и сигурносни стандарди, кога тоа е неопходно поради видот на барањето.

(5) Начинот и постапката на одобрувањето на статус на овластен економски оператор и на издавањето на одобренија за поедноставувања, видот и обемот на олеснувањата кои можат да бидат одобрени во поглед на царинските контроли поврзани со безбедноста и сигурноста, со примена на правилата за управување со ризик, како и начинот под кој статусот на овластен економски оператор може привремено да биде одземен или укинат и може да се отстапи од условот за регистрација во Република Македонија за посебни категории на овластени економски оператори, земајќи ги предвид особено меѓународните договори, се врши согласно со одредбите од членот 257 на овој закон.

(6) Царинскиот орган привремено го одзема статусот на овластен економски оператор, кога:

- е утврдено дека повеќе не се исполнуваат условите или критериумите врз основа на кои статусот на овластен економски оператор е одобрен или

- царинските органи имаат оправдани причини да веруваат дека е сторено кривично дело поврзано со повреди на царинските прописи од страна на овластениот економски оператор.

(7) Царинскиот орган го укинува статусот на овластен економски оператор:

- кога овластениот економски оператор чиј статус е привремено одземен не ги презел потребните мерки за исполнување на условите или критериумите врз основа на кои статусот на овластен економски оператор е одобрен,

- кога овластениот економски оператор сторил царински прекршоци согласно со овој закон поради што со правосилни и извршни одлуки му се изречени глоби во вкупен износ поголем од 10.000 евра во денарска противвредност во последните дванаесет месеца,

- кога овластениот економски оператор сторил кривично дело од областа на царинското работење за кое е донесена правосилна и извршна пресуда или

- на барање на овластениот економски оператор."

Член 4

По членот 7 се додаваат три нови члена 7-а, 7-б и 7-в, кои гласат:

"Член 7-а

(1) Одлука донесена од царинскиот орган се поништува доколку била донесена врз основа на неточни или нецелосни информации, кога:

- барателот знаел или морал да знае дека информациите биле неточни или нецелосни и

- одлуката нема да се донесе врз основа на точни и целосни информации.

(2) Одлуката за поништување се доставува до лицето на кое таа се однесува и влегува во сила со датумот на донесувањето.

Член 7-б

(1) Одлука донесена од царинскиот орган се укинува или изменува, во случаи различни од оние на членот 7-а од овој закон кога за еден или повеќе услови пропишани за издавање на одлуката дополнително се утврди дека не биле исполнети во моментот на издавање на одобрението или престанале да се исполнуваат откако одлуката била донесена.

(2) Одлука може да се укине доколку лицето на кое се однесува не исполни обврска наметната со таа одлука.

(3) Одлука се укинува кога лицето на која таа се однесува е лице за кое постои поголем ризик.

(4) Одлуката за укинување или изменување се доставува до лицето на кое таа се однесува и влегува во сила со датумот на доставувањето.

Член 7-в

Кога одлуката е поништена или укината согласно со членот 7-а или членот 7-б од овој закон, царинскиот орган може да донесе нова одлука од ист вид на истото лице по истекот на една година од датумот кога одлуката за поништување или за укинување влегува во сила."

Член 5

Во членот 89 по ставот (1) се додава нов став (2), кој гласи:

"(2) Кога царинската декларација е изготвена со употреба на техника за електронска обработка на податоците, царинскиот орган може да одобри документите кои се приложуваат кон царинската декларација од членот 72 став (2) на овој закон, да не се поднесат кон царинската декларација. Во ваков случај документите треба да се чуваат на начин кој овозможува нивна проверка од царинските органи."

Ставот (2) станува став (3).

Член 6

Во членот 244 став (1) зборовите: "платен промет" се заменуваат со зборовите: "даночна постапка".

Член 7

Во членот 245 став (1) зборовите: "Законот за данок на додадена вредност" се заменуваат со зборовите: "Законот за даночна постапка".

Член 8

Во членот 252 став (5) по точката се додава нова реченица која гласи: "Царинските органи можат да одобрат продолжување на овој рок во оправдани исклучителни случаи."

Член 9

По членот 258 се додава нов член 258-а, кој гласи:

"Член 258-а

За водење на прекршочна постапка и изрекување на прекршочна санкција и посебна прекршочна мерка за сторен царински прекршок, исклучива надлежност има прекршочниот орган утврден со Законот за Царинската управа."

Член 10

Членот 259 се менува и гласи:

"(1) Царинскиот орган е должен на сторителот на царински прекршок да му предложи постапка на порамнување и посредување пред да поднесе барање за прекршочна постапка.

(2) Цел на постапката за порамнување и посредување е постигнување на согласност на царинскиот орган и сторителот на царинскиот прекршок заради отстранување на штетните последици од прекршокот и спречување на повторно вршење на прекршоци, како и избегнување на водење на прекршочна постапка пред прекршочниот орган."

Член 11

По членот 259 се додава нов член 259-а, кој гласи:

"Член 259-а

(1) Кога царинскиот службеник ќе утврди дека е сторен царински прекршок на сторителот ќе му врачи покана за плаќање на глоба, а на сторителот кој ќе го признае царинскиот прекршок што му се става на товар ќе му издаде платен налог, освен за царинските прекршоци за кои со овој закон е предвидена посебната прекршочна мерка одземање на стока.

(2) Ако сторителот не ја плати глобата од поканата и налогот од ставот (1) на овој член во рок од осум дена од денот на приемот, царинскиот службеник е должен веднаш да поднесе барање за поведување на прекршочна постапка пред прекршочниот орган."

Член 12

Во членот 260 став (1) зборот "суд" се заменува со зборовите: "прекршочниот орган".

Во ставот (2) пред зборот "судовите" се додаваат зборовите: "прекршочните органи и".

Член 13

Во членот 261 став (1) зборот "суд" се заменува со зборовите: "прекршочниот орган".

Член 14

Во насловот на Главата II зборот "Казнени" се менува со зборот "Прекршочни".

Член 15

Во членот 263 став (1) воведната реченица се менува и гласи: "Глоба во износ од 5.000 до 100.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на правно лице, ако:".

Во точката 7 по зборот "фабричките" се додаваат зборовите: "или кое е специјално конструирано, адаптирано, изменето или прилагодено на кој било начин со цел за криење на стока".

Ставот (2) се менува и гласи:

"Глоба во износ од 1.000 до 30.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член и на одговорното лице во правното лице."

По ставот (2) се додава нов став (3), кој гласи:

"(3) Глоба во износ од 500 до 15.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член на физичко лице."

Член 16

Во членот 264 став (1) воведната реченица се менува и гласи: "Глоба во износ од 1.000 до 30.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на правно лице, ако:".

Ставот (2) се менува и гласи:

"Глоба во износ од 200 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член и на одговорното лице во правното лице."

По ставот (2) се додава нов став (3), кој гласи:

"(3) Глоба во износ од 200 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член на физичко лице."

Член 17

Членот 265 се менува и гласи:

"(1) На правно лице кое ќе купи, продаде, распродаде, добие на подарок, прикрива, прими на чување или на превоз, чува, користи или добие во сопственост врз која било основа стока за која знае или според околностите на случајот морал да знае дека со тоа бил направен прекршок од членовите 263 и 264 на овој закон, доколку сторителот извршил некое од дејствијата од членовите 263 и 264 на овој закон, му се изрекува глоба во износ од 5.000 до 100.000 евра во денарска противвредност во случај на прекршок од членот 263 на овој закон, односно глоба во износ од 1.000 до 30.000 евра во денарска противвредност во случај на прекршок од членот 264 на овој закон.

(2) Глоба во износ од 1.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член и на одговорното лице во правното лице.

(3) За прекршок од ставот (1) на овој член на физичко лице му се изрекува глоба во износ од 500 до 15.000 евра во денарска противвредност во случај на прекршок од членот 263 на овој закон, односно глоба во износ од 200 до 5.000 евра во денарска противвредност во случај на прекршок од членот 264 на овој закон."

Член 18

Членот 266 се менува и гласи:

"По утврдување на царински прекршок од членот 263 став (1) точки 10 и 11, членот 264 или членот 265 во врска со членот 263 став (1) точки 10 и 11 и членот 264 на овој закон, царинскиот службеник на сторителот на прекршокот ќе му врачи покана за плаќање на глоба или платен налог во износ од 500 евра во денарска противвредност за правно лице, односно во износ од 100 евра во денарска противвредност за физичко лице."

Член 19

Во членот 267 став (7) зборовите: "мерка на безбедност" се заменуваат со зборовите: "посебна прекршочна мерка".

Член 20

Одредбите од членовите 9, 10, 11, 12, 13 и 18 на овој закон ќе се применуваат од 1 септември 2007 година.

Одредбите од членот 3 на овој закон ќе се применуваат од 1 јануари 2008 година.

Член 21

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

L I G J PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTESIMIN E LIGJIT DOGANOR

Neni 1

Në Ligjin doganor ("Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numer 39/2005) në nenin 4 pas pikes 29 shtohet pika e re 30, si vijon:

"30. "Person për të cilin ekziston rrezik më i madh" është personi:

a) të cilit i është percaktuar borxhi doganor, tatimi mbivleren e shtuar ose akcizat në dymbëdhjete muajt e fundit në shumen e pergjithshme mbi 10 000 euro me kundervlere në denare, për shkak të:

- leshimit të mallit në qarkullim ose venies së mallit në procedure të importit të perkohshem me lirim të pjesshem nga dheniet e importit si rezultat i dergimit të të dhenave të pasakta ose mungeses së të dhenave të nevojshme në kuptimin e nenit 216 të ketij ligji, ose

- krijimit të borxhit doganor në kuptimin e neneve 217, 218 ose 219 të ketij ligji;

b) i cili ka kryer kundervajtje doganore në pajtim me kete ligj për çka me vendime të plotfuqishme dhe ekzekutive i janë kumtuar gjoba në shume të pergjithshme më të madhe se 10 000 euro me kundervlere në denare në dymbëdhjete muajt e fundit;

v) i cili ka kryer veper penale nga lemi i punes doganore për të cilin është miratuar aktgjykim i plotfuqishem dhe ekzekutiv për vepren e kryer në dymbëdhjete muajt e fundit;

g) të cilit disa here në menyre plotesuese i janë llogaritur detyrime në emer të borxhit doganor, TVSH-së dhe akcizave ose i janë parashtruar fletparaqitje për kundervajtje doganore në numer të pergjithshem të deklaratave doganore i cili tejkalon 2% nga deklaratat e parashtruara të pergjithshme në dymbëdhjete muajt e fundit;

d) për të cilit nga organi kompetent është vertetuar se në dymbëdhjete muajt e fundit është borxhli tatimor në baze të fshehjes ose mospageses së tatimeve ose të detyrimeve publike nga cilido lloj (TVSH, akciza, tatim personal për të ardhura, tatim për fitim, tatim për pasuri dhe tatimi për qarkullim me patundshmeri dhe të drejta dhe tatime tjera të percaktuara me ligj) në shumen e pergjithshme e cila i kalon 10 000 euro me kundervlere me denare;

gj) për të cilin nga organi kompetent është vertetuar se ka kryer kundervajtje të lidhur me fshehjen ose mospagesen e tatimeve ose të detyrimeve publike nga cilido lloj (TVSH, akciza, tatim personal për të ardhura, tatim për fitim, tatim për pasuri dhe tatim për qarkullim me patundshmeri dhe të drejta dhe tatime të tjera të percaktuara me ligj) për çka me vendim të plotfuqishem dhe ekzekutiv i është shqiptuar gjobe në shume të pergjithshme e cila tejkalon 10 000 euro me kundervlere në denare në dymbëdhjete muajt e fundit;

e) për të cilin nga organi kompetent është vertetuar se ka kryer veper penale të lidhur me fshehjen ose mospagesen e tatimeve ose të detyrimeve publike nga cilido lloj (TVSH, akciza, tatim personal për të ardhura, tatim për fitim, tatim për pasuri dhe tatim për qarkullim me patundshmeri dhe të drejta dhe tatime të tjera të percaktuara me ligj) për çka është miratuar vendimi i plotfuqishem dhe ekzekutiv në dymbëdhjete muajt e fundit;

zh) për të cilin nga organi kompetent është vertetuar se nuk i ka paguar kontributet për pensionin e siguruar të invaliditetit, sigurimin shendetesor dhe sigurimin në rast të papunesise, më shumë se kater muaj në dymbëdhjete muajt e fundit; ose;

x) për të cilin ekzistojne deshmi se pronari i tij, respektivisht pronaret, respektivisht anetaret e organit udhëheqës ose organit për qeverisje , si dhe personat të cilet janë anetare të së njëjtes familje me personat e lartpërmendur (prinder dhe femije dhe farefis tjetër nese jetojne në të njëjten familje) kanë qene pronare të personit juridik, respektivisht anetare të organit udhëheqës ose anetare të organeve të qeverisjes së personit juridik mbi të cilin është ngritur procedura për falimentim, respektivisht procedura për likuidim, respektivisht kanë qene pronare të personit juridik, respektivisht anetare të organit udhëheqës ose anetare të organit të qeverisjes së personit juridik në kuptimin e nenpikave nga a) deri në zh) të kesaj pike, pervec nese pamedyshje vertetohet se i njëjti nuk ka kontribuar për krijimin e falimentimit ose likuidimit ose funksionin e tij në personin juridik e ka kryer në menyre të drejtperdrejte para ose pas ndodhjes së shkaqeve të cilat kanë sjelle deri në procedure falimentimi ose likuidimi ose situatat prej nenpikave nga a) deri në zh) të kesaj pike.”

Neni 2

Në nenin 6 paragrafi (8) ndryshohet si vijon:

“Drejtoria qendrore e Drejtorise doganore e merr licencen doganore për kryerjen e perfaqesimit nese për shkak të kryerjes jo të drejte ose jo profesionale të punes së perfaqesuesit-person fizik:

- në proceduren për marrjen e licences doganore vertetohet se në dymbëdhjete muajt e fundit ka kontribuar për krijimin e tatimit doganor, TVSH-së ose akcizave në shumen e pergjithshme më të madhe se 5 000 euro me kundervlere në denare për shkak të leshimit të mallit në qarkullim të lire ose venies së mallit në proceduren e importit të perkohshem me lirimin e pjesshem nga të detyrimet e importit si rezultat i dergimit të të dhenave të pasakta ose mungeses së të dhenave të nevojshme në kuptimin e nenit 216 të ketij ligji ose krijimit të borxhit doganor në kuptimin e neneve 217, 218 ose 219 të ketij ligji;

- në dymbëdhjete muajt e fundit me vendim të plotfuqishem dhe ekzekutiv i është shqiptuar gjobe në shume të pergjithshme më të madhe 5 000 euro me kundervlere në denare për kundervajtjet e kryera doganore, ose

- disa here në menyre plotesuese janë llogaritur detyrimet në emer të borxhit doganor, TVSH dhe akcizave ose i janë parashtruar fletëparaqitje për kundervajtje doganore në numrin e pergjithshem të deklarave doganore që tejkalon 2% nga deklaratat e pergjithshme të paraqitura në dymbëdhjete muajt e fundit.”

Paragrafi (9) ndryshohet si vijon:

“Drejtoria qendrore e Drejtorise doganore me aktvendim e merr lejen për kryerjen e puneve për perfaqesim në procedurat doganore nese perfaqesues (person juridik) është personi për të cilin ekziston rrezik më i madh.”

Paragrafi (10) ndryshohet si vijon:

“Kur licenca doganore ose leja për kryerjen e puneve për perfaqesim janë marre në pajtim me paragrafet (8) dhe (9) të ketij neni, licenca e re doganore ose leja e re për perfaqesim mund të merret pas skadimit të dymbëdhjete muajve prej dites së marrjes.”

Paragrafi (11) shlyhet.

Neni 3

Pas nenit 6 shtohet pjese e re Pjesa 1-A me titull të ri “Operatore të autorizuar ekonomike” dhe nen i ri 6-a si vijon:

“Pjesa 1-A

Operatore të autorizuar ekonomike

Neni 6-a

(1) Organi doganor në pajtim me kriteret nga paragrafi (4) të ketij neni, por kur është e nevojshme dhe pas konsultimeve të kryera paraprakisht me organet e tjera kompetente të administrates shtetore nga lemi i sigurise dhe financave, miraton statusin e “operatorit të autorizuar ekonomik” për secilin operator të regjistruar në rajonin doganor të Republikës së Maqedonise.

(2) Operatori i autorizuar ekonomik shfrytëzon lehtësi në pikepamje të kontrolleve doganore të nderlidhur me mbrojtjen dhe sigurine dhe/ose thjeshtezimet e percaktuara me dispozitat doganore.

(3) Statusi i operatorit të autorizuar ekonomik pranohet nga ana e organeve doganore të Republikës së Maqedonise në pajtim me rregullat dhe kushtet nga paragrafi (5) të ketij neni, pa perjashtimin e zbatimit të kontrolleve doganore. Në baze të statusit të pranuar të operatorit të autorizuar ekonomik dhe nese janë plotësuar kushtet e percaktuara për llojin e dhene të thjeshtezimit, organet doganore i lejojne operatorit të autorizuar ekonomik ta shfrytëzoje atë thjeshtezim.

(4) Statusi i operatorit të autorizuar ekonomik miratohet nese operatori ekonomik i plotëson kriteret si vijojne:

- i respekton kerkesat e organeve doganore për zbatimin e doganave formale i dhe në menyre perkatese vepron në pajtueshmeri me të njëjtat,

- nuk është person për të cilin ekziston rrezik i madh,

- posedon sistem efikas për administrim me evidencen afariste, kur është e nevojshme dhe me evidencen e transportit, e cila mundëson zbatimin e kontrolleve perkatese doganore,

- është solvent, kur është e domosdoshme për shkak të llojit të lejes, dhe

- zbaton standarde perkatese të mbrojtjes dhe të sigurise, kur kjo është domosdoshme për shkak të llojit të kerkeses.

(5) Menyra dhe procedura e lejimit të statusit të operatorit të autorizuar ekonomik dhe e dhenies së lejeve për thjeshtezim, lloji dhe sasia e lehtesimeve të cilat mund të lejohen lidhur me kontrollet doganore të nderlidhura me mbrojtjen dhe sigurine, me zbatimin e rregullave për menaxhim me rrezik, si dhe menyra nën çfare statusi të operatorit të autorizuar ekonomik perkohesisht mund të merret ose të nderpritet dhe mund të terhiqet nga kushti për regjistrim në Republikën e Maqedonise për kategorite e vecanta të operatoreve të autorizuar ekonomike, duke marre parasysh në vecanti kontratat nderkombetare, kryhet në pajtim me dispozitat e nenit 257 të ketij ligji.

(6) Organi doganor perkohesisht e merr statusin e operatorit të autorizuar ekonomik kur:

- është vertetuar se më nuk plotësohen kushtet ose kriteret në baze të së cilave statusi i operatorit të autorizuar ekonomik është lejuar, ose

- organet doganore kanë shkase të arsyeshme të besojne se është kryer veper penale e lidhur me cenimet e dispozitave doganore nga ana e operatorit të autorizuar ekonomik.

(7) Organi doganor e nderpret statusin e operatorit të autorizuar ekonomik:

- kur operatori i autorizuar ekonomik statusi i të cilit është marre perkohesisht nuk i ka ndermarre masat e nevojshme për plotësimin e kushteve ose të kriterëve në baze të së cilave statusi i operatorit të autorizuar ekonomik është lejuar;

- kur operatori i autorizuar ekonomik ka kryer kundervajtje doganore në pajtim me kete ligj për çka me vendime të plotfuqishme dhe ekzekutive i janë kumtuar gjoba në shume të pergjithshme më të madhe se 10 000 euro me kundervlere në denare në dymbëdhjetë muajt e fundit;

- kur operatori i autorizuar ekonomik ka kryer veper penale nga lemi i punes doganore për të cilen eshte miratuar aktgjykim i plotfuqishem dhe ekzekutiv; ose
- me kerkesen e operatorit të autorizuar ekonomik.”

Neni 4

Pas nenit 7 shtohen tre nene të reja 7-a, 7-b dhe 7-v si vijojne:

“Neni 7-a

(1) Vendimi i marre nga organi doganor anulohet nese eshte marre në baze të informatave të pasakta ose jo të plota, kur:

- kerkuesi e ka ditur ose patjeter eshte dashur ta dije se informatat kane qene të pasakta ose jo të plota, dhe
- vendimi nuk do të merrej në baze informata të sakta dhe të plota.

(2) Vendimi për anulim i dergohet personit të cilit i dedikohet dhe hyn në fuqi në daten e marrjes.

Neni 7-b

(1) Vendimi i marre nga organi doganor pezullohet ose ndryshohet, në rastet e ndryshme prej atyre nga neni 7-a të ketij ligji kur për një ose më shume kushte të percaktuara për dhenien e vendimit në menyre plotesuese vertetohet se nuk jane plotesuar në momentin e dhenies së lejes ose kane pushuar të plotesohen pasi eshte marre vendimi.

(2) Vendimi mund të anulohet nese personi të cilit i dedikohet nuk e ploteson obligimin e imponuar me atë vendim.

(3) Vendimi anulohet kur personi të cilin i dedikohet eshte person për të cilin ekziston rrezik më i madh.

(4) Vendimi për anulim ose ndryshim i dorezohet personit të cilit i dedikohet dhe hyn në fuqi në daten e dorezimit.

Neni 7-v

Kur vendimi eshte anuluar ose pezulluar në pajtim me neni 7-a ose nenin 7-b të ketij ligji, organi doganor mund të marre vendim të ri nga i njejti lloj ndaj të personit të njejte pas kalimit të një viti nga data kur vendimi për anulim ose pezullim hyn në fuqi.”

Neni 5

Në nenin 89 pas paragrafit (1) shtohet paragraf i ri (2) si vijon:

“(2) Kur deklarata doganore eshte pergatitur me perdorimin e teknikes për punimin elektronik të të dhenave, organi doganor mund të lejoje që dokumentet të cilat i bashkengjiten deklarates doganore nga neni 72 paragrafi (2) të ketij ligji, të mos i bashkengjiten deklarates doganore. Në keso rasti dokumentet duhet të ruhen në menyre që mundeon kontrollimin e tyre nga organet doganore.”

Paragrafi (2) behet paragraf (3).

Neni 6

Në nenin 244 paragrafi 1 fjalet: “qarkullimi i pageses” zevendesohen me fjalet: “procedure tatimore”.

Neni 7

Në nenin 245 paragrafi (1) fjalet: “Ligji për tatimin mbi vleren e shtuar” zevendesohen me fjalet: “Ligjin për procedure tatimore”.

Neni 8

Në nenin 252 në paragrafin (5) pas pikes shtohet fjali e re si vijon: “Organet doganore mund të lejojne vazhdimin e ketij afati për raste të arsyeshme të jashtezakonshme.”

Neni 9

Pas nenit 258 shtohet nen i ri 258-a, si vijon:

“Neni 258-a

Për mbajtjen e procedures për kundervajtje dhe shqiptimin e sanksionit për kundervajtje dhe të mases së vecante për kundervajtje për kundervajtje të kryer doganore, kompetence ekskluzive ka organi për kundervajtje i percaktuar me Ligjin për Drejtorine Doganore.”

Neni 10

Neni 259 ndryshon si vijon:

“(1) Organi doganor eshte i detyruar që kryeresit të kundervajtjes doganore t'i propozoje procedure për barazimin dhe ndermjetesim para se të paraqese kerkese për procedure për kundervajtje.

(2) Qellimi i procedures për barazim dhe ndermjetesim eshte arritja e pajtueshmerise së organit doganor dhe bartesit të kundervajtjes doganore për shkak të menjanimit të pasojave të demshme nga kundervajtja dhe pengimit të kryerjes së serishme kundervajtjeve, si dhe shmangies së mbajtjes së procedures për kundervajtje para organit për kundervajtje.”

Neni 11

Pas nenit 259 shtohet nen i ri 259-a, si vijon:

“Neni 259-a

(1) Kur nepunesi doganor do të vertetoje se eshte bere kundervajtje doganore bartesit do t'i dorezoje ftese për pagimin e gjobes, kurse kryeresit i cili e pranon kundervajtjen doganore me të cilen ngarkohet do t'i jape urdherpage-se, pervec për kundervajtjet doganore për të cilat me kete ligj eshte parapare masa e vecante për kundervajtje marrje e mallit.

(2) Nese kryeresi nuk e paguan gjoben nga ftesa dhe urdhri nga paragrafi (1) të ketij neni në afat prej 8 ditesh nga dita e pranimit, nepunesi doganor eshte i detyruar që menjehere të parashtroje kerkese për ngritjen e procedures për kundervajtje para organit për kundervajtje.”

Neni 12

Në nenin 260 paragrafi (1) fjala “gjykate” zevendesohet me fjalet: “organi për kundervajtje”.

Në paragrafin (2) të ketij neni para fjales “gjykatat” shtohen edhe fjalet: “organet për kundervajtje dhe”.

Neni 13

Në nenin 261 paragrafi (1) fjala “gjykate” zevendesohet me fjalet: “organi për kundervajtje”.

Neni 14

Në titullin të Kreut II fjala “Ndeshkuese” nderrohet me fjalet: “Për kundervajtje”.

Neni 15

Në nenin 263 në paragrafin (1) fjalia hyrese ndryshon si vijon: “Gjobe në shume prej 5000 deri në 100 000 euro me kundervlere në denare do t'i shqiptohet për kundervajtje personit juridik, nese.”

Në piken 7 pas fjales “të fabrikave” shtohen fjalet: “ose që eshte konstruktuar në menyre speciale, adaptuar, ndryshuar ose i akomoduar në cfaredo menyre me qellim të fshihjes së mallit”.

Paragrafi (2) ndryshon si vijon:

“Gjobe në shume prej 1000 deri në 30 000 euro me kundervlere në denare do t'i shqiptohet për kundervajtjen nga paragrafi (1) të ketij neni edhe personit pergjegjes të personi juridik.”

Pas paragrafit (2) shtohet paragraf i ri 3 si vijon:

“(3) Gjobe në shume prej 500 deri në 15 000 euro me kundervlere në denare do t'i shqiptohet për kundervajtje nga paragrafi (1) të ketij neni personit fizik.”

Neni 16

Në nenin 264 në paragrafin (1) fjala hyrese ndryshon si vijon: "Gjobe në shume prej 1000 deri në 30 000 euro me kundervlere në denare do t'i shqiptohet për kundervajtje personit juridik, nese:"

Paragrafi (2) ndryshon si vijon:

"Gjobe në shume prej 200 deri në 5000 euro me kundervlere në denare do t'i shqiptohet për kundervajtjen nga paragrafi (1) të ketij neni edhe personit pergjegjes te personi juridik."

Pas paragrafit (2) shtohet paragraf i ri 3 si vijon:

"(3) Gjobe në shume prej 200 deri në 5000 euro me kundervlere në denare do t'i shqiptohet për kundervajtje nga paragrafi (1) të ketij neni personit fizik."

Neni 17

Neni 265 ndryshon si vijon:

"(1) Personit juridik i cili blen, shet, shet me zbritje, merr dhurate, fsheh, pranon për ruajtje ose për transport , ruan, shfrytezon ose merr në pronesi në çfaredo baze mall për të cilin di ose sipas rrethanave të rastit doemos eshte dashur të dije se me kete eshte bere kundervajtje nga nenet 263 dhe 264 të ketij ligji, nese kryeresi ka kryer ndonje nga veprimet e neneve 263 dhe 264 të ketij ligji, i shqiptohet gjobe në shume prej 5 000 deri në 100 000 euro me kundervlere në denare në rast të kundervajtjes nga neni 263 të ketij ligji, respektivisht gjobe në shume prej 1000 deri në 30 000 euro me kundervlere në denare në rast të kundervajtjes nga neni 264 të ketij ligji.

(2) Gjobe në shume prej 1000 deri në 5000 euro me kundervlere në denare do t'i shqiptohet për kundervajtje nga paragrafi (1) të ketij neni edhe personit pergjegjes te personi juridik.

(3) Për kundervajtje nga paragrafi (1) të ketij neni personit fizik i shqiptohet gjobe në shume prej 500 deri në 15 000 euro me kundervlere në denare në rast të kundervajtjes nga neni 263 të ketij ligji, respektivisht gjobe në shume prej 200 deri më 5000 euro me kundervlere në denare në rast të kundervajtjes nga neni 264 të ketij ligji."

Neni 18

Neni 266 ndryshon si vijon:

"Pas percaktimit të kundervajtjes doganore nga neni 263 paragrafi (1) pika 10 dhe 11, neni 264 ose 265 në lidhje me nenin 263 paragrafi (1) pika 10 dhe 11 dhe neni 264 të ketij ligji, nepunesi doganor bartesit të kundervajtjes do t'i dorezoje ftese për pagimin e gjobes ose urdherpageses në shume prej 500 euro për personin juridik, respektivisht në shume prej 100 euro për person fizik."

Neni 19

Në nenin 267 paragrafi (7) fjalet: "mase e sigurise" zëvendesohen me fjalet: "mase e vecante për kundervajtje."

Neni 20

Dispozitat nga nenet 9, 10, 11, 12 13 dhe 18 të ketij ligji do të zbatohen nga 1 shtatori 2007.

Dispozitat nga neni 3 të ketij ligji do të zbatohen nga 1 janari 2008.

Neni 21

Ky ligj hyn në fuqi ditën e tete nga dita e shpalljes në "Gazeten zyrtare të Republikës së Maqedonise".

ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

52.

Врз основа на член 135 од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ бр. 38/91, 46/93, 55/95, 10/2004, 84/2005, 111/2005, 65/2006 и 5/2007), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 26 декември 2007 година, донесе

РЕШЕНИЕ

ЗА ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕНОВИ НА УПРАВНИОТ ОДБОР-ПРЕТСТАВНИЦИ НА ОСНОВАЧОТ НА ЈЗУ СПЕЦИЈАЛНА БОЛНИЦА ЗА БЕЛОДРОБНИ ЗАБОЛУВАЊА И ТУБЕРКОЛОЗА - ЛЕШОК

1. За членови на Управниот одбор - претставници на основачот на ЈЗУ Специјална болница за белодробни заболувања и туберколоза - Лешок се именуваат:

- Зоран Илиевски, дипл.правник,
- Љубомир Атанасовски, ел.инж.,
- Зекирија Касами, дипл.економист,
- Нецмија Хамзаи, бизнисмен.

2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-5097/3
26 декември 2007 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,

Габриела Коневска-Трајковска, с.р.

53.

Врз основа на член 36 став 6 од Законот за Владата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 59/2000, 12/2003, 55/2005, 37/2006 и 115/2007) и член 2 од Одлуката за образување Национална комисија за правата на децата во Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 115/2007), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 26 декември 2007 година, донесе

РЕШЕНИЕ

ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ ОД ДОЛЖНОСТА ПРЕТСЕДАТЕЛ НА НАЦИОНАЛНАТА КОМИСИЈА ЗА ПРАВАТА НА ДЕЦАТА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

1. Даниела Трајановска се разрешува од должноста претседател на Националната комисија за правата на децата во Република Македонија, поради заминување на друга должност.

2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-5854/3
26 декември 2007 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,

Габриела Коневска-Трајковска, с.р.

54.

Врз основа на член 36 став 6 од Законот за Владата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 59/2000, 12/2003, 55/2005, 37/2006 и 115/2007) и член 2 од Одлуката за образување Национална комисија за правата на децата во Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 115/2007), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 26 декември 2007 година, донесе

РЕШЕНИЕ

ЗА ИМЕНУВАЊЕ ПРЕТСЕДАТЕЛ НА НАЦИОНАЛНАТА КОМИСИЈА ЗА ПРАВАТА НА ДЕЦАТА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

1. За претседател на Националната комисија за правата на децата во Република Македонија се именува Стојан Годоров, генерален секретар на Владата на Република Македонија.

2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-5854/4
26 декември 2007 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,

Габриела Коневска-Трајковска, с.р.

55.

Врз основа на член 34 од Законот за стручно образование и обука („Службен весник на Република Македонија“ бр. 71/2006), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 26 декември 2007 година, донесе

**РЕШЕНИЕ
ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ И ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕНОВИ НА
УПРАВНИОТ ОДБОР НА ЦЕНТАРОТ ЗА СТРУЧНО
ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУКА - СКОПЈЕ**

1. Од должноста членови на Управниот одбор на Центарот за стручно образование и обука - Скопје, поради заминување на други должности се разрешуваат:

- Мимоза Халими,
- Марјана Варциска,
- Виолетка Грујевска,
- Зорица Ристова,
- Бранко Алексовски.

2. За членови на Управниот одбор на Центарот за стручно образование и обука - Скопје се именуваат:

- Маја Папатолевска, од Министерството за труд и социјална политика
- Ридван Зеќири, од Центарот за стручно образование и обука
- Билјана Апостоловска, од Центарот за стручно образование и обука
- Драги Максимовски, од Центарот за стручно образование и обука
- Душица Перишиќ, извршен директор на Заедницата на единиците на локалната самоуправа.

3. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-6057/4
26 декември 2007 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,

Габриела Коневска-Трајковска, с.р.

56.

Врз основа на член 88 од Законот за средното образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 44/95, 24/96, 34/96, 35/97, 82/99, 29/2002, 40/2003, 42/2003, 67/2004, 55/2005, 113/2005, 35/2006, 30/2007 и 49/2007), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 26 декември 2007 година, донесе

**РЕШЕНИЕ
ЗА ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕНОВИ НА УЧИЛИШНИОТ
ОДБОР НА ДРЖАВНОТО СРЕДНО УЧИЛИШТЕ ЗА
ПРИМЕНЕТА УМЕТНОСТ “ЛАЗАР ЛИЧЕНОСКИ” -
СКОПЈЕ - ПРЕТСТАВНИЦИ НА ОСНОВАЧОТ**

1. За членови на Училишниот одбор на Државното средно училиште за применета уметност “Лазар Личеноски” - Скопје - претставници на основачот, се именуваат:

- Драгомир Митев,
- Димитар Стефанов,
- Зорица Матова.

2. Со именувањето на новите членови на Училишниот одбор на Државното средно училиште за применета уметност “Лазар Личеноски” - Скопје - претставници на основачот, на досегашните членови - претставници на основачот им престанува мандатот.

3. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-7357/2
26 декември 2007 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,

Габриела Коневска-Трајковска, с.р.

57.

Врз основа на член 96 од Законот за основното образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 44/95, 24/96, 34/96, 35/97, 82/99, 29/2002, 40/2003, 42/2003, 63/2004, 82/2004, 81/2005, 113/2005, 35/2006, 70/2006 и 51/2007), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 26 декември 2007 година, донесе

**РЕШЕНИЕ
ЗА ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕНОВИ НА УЧИЛИШНИОТ
ОДБОР НА ЗАВОДОТ ЗА РЕХАБИЛИТАЦИЈА НА
ДЕЦА СО ОПШТЕТЕН СЛУХ „КОЧО РАЦИН“ –
БИТОЛА**

1. За членови на Училишниот одбор на Заводот за рехабилитација на деца со општетен слух „Кочо Рацин“ – Битола се именуваат:

- Вера Андоновска,
- Пеце Петровски.

2. Со именувањето на новите членови на Училишниот одбор на Заводот за рехабилитација на деца со општетен слух „Кочо Рацин“ – Битола на досегашните членови им престанува мандатот.

3. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-7433/2
26 декември 2007 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,

Габриела Коневска-Трајковска, с.р.

58.

Врз основа на член 38 став 1, 3 и 5 од Законот за ученичкиот и студентскиот стандард („Службен весник на Република Македонија“ бр. 37/98 и 40/2003), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 26 декември 2007 година, донесе

**РЕШЕНИЕ
ЗА ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕНОВИ НА УПРАВНИОТ
ОДБОР НА ДРЖАВНИОТ СТУДЕНТСКИ ДОМ
„БРАНКО СТАНОЕВИЌ“ ВО ГОСТИВАР**

1. За членови на Управниот одбор на Државниот студентски дом „Бранко Станоевиќ“ во Гостивар се именуваат:

- Нехат Цемаили,
- Неџат Муртезани,
- Лумтурим Асани,
- Солунка Војновска,
- Јованка Ставресска Занакоска.

2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-7674/2
26 декември 2007 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,

Габриела Коневска-Трајковска, с.р.

59.

Врз основа на член 135 од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ бр. 38/91, 46/93, 55/95, 10/2004, 84/2005, 111/2005, 65/2006 и 5/2007), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 26 декември 2007 година, донесе

РЕШЕНИЕ
ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ ОД ДОЛЖНОСТА ЧЛЕН НА
УПРАВНИОТ ОДБОР-ПРЕТСТАВНИК НА ОСНОВА-
ЧАТОТ НА ЈЗУ ЗДРАВСТВЕН ДОМ – ОХРИД

1. Се разрешува Љубен Арнаулов, лекар специјалист по акушерство и гинекологија, од должноста член на Управниот одбор – претставник на основачот на ЈЗУ Здравствен дом – Охрид, на негово барање.

2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-7945/3	Заменик на претседателот
26 декември 2007 година	на Владата на Република
Скопје	Македонија,
	Габриела Коневска-Трајковска, с.р.

60.

Врз основа на член 17 од Законот за јавните претпријатија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 38/96, 6/2002, 40/2003, 49/2006 и 22/2007), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 26 декември 2007 година, донесе

РЕШЕНИЕ
ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ ОД ДОЛЖНОСТА ЧЛЕН НА
УПРАВНИОТ ОДБОР НА ЈП ЗА ОДРЖУВАЊЕ И
ЗАШТИТА НА МАГИСТРАЛНИТЕ И РЕГИОНАЛ-
НИТЕ ПАТИШТА „МАКЕДОНИЈАПАТ“ – СКОПЈЕ

1. Д-р Спасен Ѓорѓевски се разрешува од должноста член на Управниот одбор на ЈП за одржување и заштита на магистралните и регионалните патишта „Македонијапат“ – Скопје, на негово барање.

2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-8054/2	Заменик на претседателот
26 декември 2007 година	на Владата на Република
Скопје	Македонија,
	Габриела Коневска-Трајковска, с.р.

61.

Врз основа на член 38 став 1, 3 и 5 од Законот за ученичкиот и студентскиот стандард („Службен весник на Република Македонија“ бр. 37/98 и 40/2003), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 26 декември 2007 година, донесе

РЕШЕНИЕ
ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ И ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕНОВИ
НА УПРАВНИОТ ОДБОР НА ДРЖАВНИОТ СТУ-
ДЕНТСКИ ДОМ „НИКОЛА КАРЕВ“ – ОХРИД

1. Од должноста членови на Управниот одбор на Државниот студентски дом „Никола Карев“ – Охрид, поради истек на времето за кое се именувани, се разрешуваат:

- Атнан Малики,
- Фитни Мазари,
- Стојмир Пројкоски,

- Љубе Ристески,
- Славе Стаматоски.
2. За членови на Управниот одбор на Државниот студентски дом „Никола Карев“ – Охрид се именуваат:
- Арбен Пашоли,
- Фатиме Спахо,
- Делчо Максимовски,
- Александар Блажески,
- Милчо Спироски.
3. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-8456/2	Заменик на претседателот
26 декември 2007 година	на Владата на Република
Скопје	Македонија,
	Габриела Коневска-Трајковска, с.р.

62.

Врз основа на член 17 од Законот за јавните претпријатија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 38/96, 6/2002, 40/2003, 49/2006 и 22/2007), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 26 декември 2007 година, донесе

РЕШЕНИЕ
ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ И ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕН НА
УПРАВНИОТ ОДБОР НА ЈП ЗА ВОДОСНАБДУ-
ВАЊЕ „СТУДЕНЧИЦА“ – СКОПЈЕ

1. Перо Нелковски се разрешува од должноста член на Управниот одбор на Јавното претпријатие за водоснабдување „Студенчица“ – Скопје.

2. За член на Управниот одбор на Јавното претпријатие за водоснабдување „Студенчица“ – Скопје се именува Горан Стојановски.

3. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-8570/1	Заменик на претседателот
26 декември 2007 година	на Владата на Република
Скопје	Македонија,
	Габриела Коневска-Трајковска, с.р.

63.

Врз основа на член 47 став 2 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 58/2000 и 44/2002), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 26 декември 2007 година, донесе

РЕШЕНИЕ
ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ ОД ДОЛЖНОСТА ДИРЕКТОР
НА ДРЖАВНИОТ КОМУНАЛЕН ИНСПЕКТОРАТ

1. Се разрешува Емил Дончев од должноста директор на Државниот комунален инспекторат, орган во состав на Министерството за транспорт и врски, поради заминување на друга должност.

2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-8571/1	Заменик на претседателот
26 декември 2007 година	на Владата на Република
Скопје	Македонија,
	Габриела Коневска-Трајковска, с.р.

Член 3

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 01-124
4 јануари 2008 година
Скопје

Министер,
Миле Јанаклески, с.р.

Прилог 1

УСТАВЕН СУД НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА 67.

Уставниот суд на Република Македонија, врз основа на членовите 110 и 112 од Уставот на Република Македонија и член 70 од Деловникот на Уставниот суд на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.70/1992), на седницата одржана на 26 декември 2007 година, донесе

О Д Л У К А

1. СЕ УКИНУВААТ член 1 став 1 во делот „основните начела на организацијата“ и членовите 5, 6, 25 и 27 од Деловникот на народниот правобранител („Службен весник на Република Македонија“ бр.11/2005).

2. Оваа одлука произведува правно дејство од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

3. Уставниот суд на Република Македонија, по повод иницијативата на Стамен Филипов од Скопје, со Решение У.бр.147/2007 од 21 ноември 2007 година поведе постапка за оценување на уставноста и законитоста на одредбите од Деловникот означен во точка 1 од оваа одлука, затоа што се постави прашањето за нивната согласност со Уставот и со Законот за народниот правобранител.

4. Судот на седницата утврди дека Деловникот е донесен врз основа на член 47 од Законот за народниот правобранител („Службен весник на Република Македонија“ бр.60/2003). Според оваа законска одредба „Народниот правобранител за својата работа донесува Деловник за работа на народниот правобранител“ (став 1), при што „со Деловникот за работа на народниот правобранител поблиску се уредуваат начинот на работењето и постапката пред народниот правобранител“ (став 2).

Во оспорениот член 1 став 1 од Деловникот се определува дека „Со овој деловник поблиску се уредуваат основните начела на организацијата, постапката и начинот на работа на народниот правобранител и други прашања значајни за работата на народниот правобранител“.

Понатаму, Судот утврди дека со член 5 од Деловникот се определува дека „Народниот правобранител:

- го претставува и раководи со органот;
  - ги следи состојбите во однос на обезбедувањето, почитувањето и заштитата на уставните и законските права на граѓаните и почитувањето на начелата на недискриминација и соодветна правична застапеност на припадниците на заедниците;
  - укажува, сугерира и дава мислења за несоодветна примена на законите и прописите и дава иницијативи за нивно изменување и дополнување;
  - определува начини, форми и методи за поефикасно остварување на работите од својата надлежност;
  - изготвува годишен извештај за работата на народниот правобранител и го доставува до Собранието на Република Македонија;
  - ги определува замениците кои постапуваат по областите утврдени со овој деловник;
  - свикува колегиум и раководи со него;
  - донесува програма за работа и се грижи за нејзино спроведување;
  - донесува подзаконски и други акти за работа на органот и се грижи за нивната примена;
  - до Собранието на Република Македонија поднесува предлог за бројот на замениците на народниот правобранител;
  - до Собранието на Република Македонија поднесува предлог за избор и разрешување на заменици на народниот правобранител;
  - именува генерален секретар;
  - учествува во работата на посложени предмети и дава согласност за постапување;
  - врши прием на странки;
  - дава посебни и општи овластувања на вработените;
  - го утврдува распоредот на замениците кои го заменуваат во случај на негова спреченост за вршење на функцијата;
  - врши и други работи во согласност со Устав, закон, со овој деловник и други општи акти“.
- Со член 6 од Деловникот се определува дека „замениците на народниот правобранител ги вршат работите и задачите за кои се овластени од народниот правобранител, а особено:
- постапуваат по претставките од областа за која се определени од народниот правобранител;
  - ги следат состојбите во однос на обезбедувањето, почитувањето и заштитата на уставните и законските права на граѓаните и почитувањето на начелата на недискриминација и соодветна и правична застапеност на припадниците на заедниците од областа за која се определени;
  - раководат со постапката по предметите и го известуваат народниот правобранител за ставовите и мерките што треба да се преземат;
  - ги следат и проучуваат законите и другите прописи и можат да даваат иницијативи за нивно изменување и дополнување;
  - укажуваат, сугерираат и даваат мислења за несоодветна примена на законите и другите прописи;

- замениците избрани за подрачните канцеларии раководат со канцелариите и по овластување на народниот правобранител постапуваат по претставки;

- замениците избрани за подрачните канцеларии за својата работа на народниот правобранител му поднесуваат месечен писмен извештај;

- вршат други работи што ќе им ги определи народниот правобранител”.

Исто така, Судот утврди дека со член 25 од Деловникот се определува дека „Народниот правобранител нема да покрене постапка во случаите предвидени во член 20 од Законот за народниот правобранител, освен:

- ако станува збор за повреда на права на поголем број граѓани, малолетни, немоќни и лица со одземена деловна способност иако претставката е анонимна;

- во случај кога од претставката може да се констатира повреда на правата и ако содржината е навредлива за органот;

- ако од содржината на претставката може да се утврди за кое право и за кој орган станува збор и покрај тоа што истата не е дополнета;

- ако постојат правни можности за испитување на претставката и преземање мерки од страна на одредени инспекциски органи иако Народниот правобранител не е надлежен да постапува спрема субјектот кој ги повредил правата и

- ако од оправдани причини подносителот го пропуштил рокот, односно поради подолготрајна болест, отсуство од земјата и слично е изминат рокот од една година или доколку не се изминати општите рокови на застареност за водење на управната постапка”.

Покрај тоа, Судот утврди дека во член 27 од Деловникот се определува дека „Народниот правобранител, кога е тоа можно, во текот на постапката се зазема за спогодбено решавање на предметот” (став 1), дека „со спогодбеното решавање на предметот постапката по предметот се смета за завршена” (став 2) и дека „спогодувањето мора да биде во согласност со Уставот и законите” (став 3).

5. Според член 77 став 4 од Уставот на Република Македонија „условите на избор и разрешување, надлежноста и начинот на работата на народниот правобранител се уредуваат со закон”.

Од изнесената уставна одредба, покрај другото, произлегува дека надлежноста и начинот на работата на народниот правобранител е законска материја.

Според член 47 став 2 од Законот за народниот правобранител („Службен весник на Република Македонија” бр.60/2003) „со Деловникот за работа на народниот правобранител поблиску се уредуваат начинот на работењето и постапката пред народниот правобранител”.

Од изнесената законска одредба произлегува дека со Деловникот за работа на народниот правобранител поблиску се разработува начинот на работењето и постапката пред народниот правобранител определени со Законот за народниот правобранител без притоа да се излезе надвор од законските рамки.

Со оглед на тоа што со член 1 став 1 во делот „основните начела на организацијата” од Деловникот се излегува надвор од рамките определени со член 47 став 2 од Законот за народниот правобранител, Судот утврди дека оспорениот дел од член 1 став 1 на Деловникот не е во согласност со наведената уставна и законска одредба.

6. Во однос на несогласноста на членовите 5, 6 и 27 од Деловникот со член 77 став 4 од Уставот на Република Македонија, Судот утврди дека со оспорените одредби се уредуваат прашања на надлежност на народниот правобранител - разграничување меѓу народниот правобранител и неговите заменици и воведување на надлежност надвор од законските - заземање за спогодбено решавање на предметот, а не прашања на начинот на работата на народниот правобранител, поради што Судот оцени дека наведените одредби од Деловникот не се во согласност со член 77 став 4 од Уставот и со член 47 став 2 од Законот.

7. Во врска со несогласноста на член 25 од Деловникот со член 77 став 4 од Уставот и со член 20 од Законот за народниот правобранител, Судот најнапред утврди дека со наведената законска одредба се определуваат случаите кога народниот правобранител нема да покрене постапка по претставка доставена до него, како и исклучоците од тие случаи.

Имено, според член 20 став 1 од Законот за народниот правобранител „Народниот правобранител нема да покрене постапка по претставката ако:

- претставката е анонимна, освен ако се работи за прашање од општ интерес;

- со претставката се навредува органот или се злоупотребува правото на поднесување претставка;

- претставката не е комплетна и ако подносителот по претходното укажување од Народниот правобранител не ја дополнил претставката;

- од претставката се констатира дека се работи за помалку значаен случај кој и по завршеното испитување не би можел да даде соодветни резултати;

- од самата претставка, околностите и приложените факти и докази произлегува дека не се работи за повреда на уставните и законските права на подносителот или лицето во име на кое е поднесена претставката од органите од членот 2 на овој закон;

- не е надлежен да постапува;

- од дејствието или од последната одлука на органот, организацијата или установата изминало повеќе од една година, освен ако оцени дека подносителот го пропуштил рокот од оправдани причини и

- по предметот на претставката во тек е судска постапка, освен за работите од членот 12 став 1 на овој закон”.

Со оглед на тоа што со член 25 од Деловникот се предвидуваат и други исклучоци, надвор од законските, на случаи кога народниот правобранител нема да покрене постапка по претставката, со што одредбата навлегла во законска материја, Судот оцени дека член 25 од Деловникот не е во согласност со член 77 став 4 од Уставот и со член 20 од Законот.

8. Врз основа на изнесеното, Судот одлучи како во точката 1 од оваа одлука.

9. Оваа одлука Судот ја донесе во состав од претседателот на Судот д-р Трендафил Ивановски и судиите Лилјана Ингилизова-Ристова, м-р Мирјана Лазарова Трајковска, Вера Маркова, Бранко Наумоски, Игор Спиоровски и д-р Зоран Сулејманов, а во однос на членовите 5, 6 и 27 од Деловникот со мнозинство гласови.

У.бр.147/2007

26 декември 2007 година на Уставниот суд на Република Скопје

Претседател

Македонија,

д-р Трендафил Ивановски, с.р.

68.

Уставниот суд на Република Македонија, врз основа на членовите 110 и 112 од Уставот на Република Македонија и член 70 од Деловникот на Уставниот суд на Република Македонија (“Службен весник на Република Македонија” бр.70/1992) на седницата одржана на 26 декември 2007 година, донесе

О Д Л У К А

1. СЕ ПОНИШТУВА Одлуката за потврдување на Одлуката за утврдување на надоместок за патни и дневни трошоци за членовите кои учествуваат при склучување на бракови во матичната служба на град Скопје, бр.07-5676/8, донесена од Советот на Општината на 3 септември 2007 година и објавена во „Службен гласник на општина Аеродром” бр.30/2007.

2. СЕ СТАВА НАДВОР ОД СИЛА Решението за запирање од извршување на поединечните акти и дејствија донесени односно преземени врз основа на одлуката означена во точката 1 од оваа одлука.

3. Оваа одлука ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија”.

4. Уставниот суд на Република Македонија, по повод иницијативата на Кирил Тодоровски, градоначалник на општина Аеродром, со Решение У.бр.193/2007 од 24 октомври 2007 година поведе постапка за оценување на законитоста на одлуката означена во точката 1 од оваа одлука, затоа што се постави прашањето за нејзината согласност со Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија” бр. 5/2002). Истовремено, Судот го запре извршувањето на поединечните акти и дејствија донесени односно преземени врз основа на оспорената одлука, до донесување на конечна одлука од Судот.

5. Судот на седницата утврди дека Советот на општина Аеродром на 3 септември 2007 година донел Одлука за потврдување на Одлуката за утврдување на надоместок за патни и дневни трошоци за членовите кои учествуваат при склучување на бракови во матичната служба на град Скопје.

Во членот 1 од оспорената одлука е утврдено дека со оваа одлука се потврдува Одлуката за утврдување на надоместок за патни и дневни трошоци за членовите кои учествуваат при склучување на бракови во матичната служба на град Скопје, број 07-4759/8 од 16.08.2007 година, донесена на шеесет и седмата седница на Советот.

Според член 2 од оспорената одлука на членовите на Советот на Општина Аеродром кои учествуваат при склучување на бракови во матичната служба на град Скопје им се утврдува надоместок во износ од 8% месечно од просечна месечна нето плата во Република Македонија исплатена во последните три месеци, а според член 3 од Одлуката, оваа Одлука стапува на сила со денот на објавување во „Службен гласник на општина Аеродром”.

6. Согласно членот 8 став 1 алинеја 3 од Уставот на Република Македонија, владеењето на правото е темелна вредност на уставниот поредок на Република Македонија.

Според член 51 од Уставот, во Република Македонија законите мора да бидат во согласност со Уставот, а сите други прописи со Уставот и со закон. Секој е должен да ги почитува Уставот и законите.

Според член 45 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија” бр. 5/2002) членовите на Советот имаат право на надоместок за присуство на седница и надоместоци на патни и дневни трошоци во рамки утврдени со закон.

Согласно членот 100 од Законот, кој е содржан во преодните и завршни одредби, до донесувањето на законот од членот 45 на овој закон членовите на советот ќе примаат надоместок за присуство на седница на советот без оглед на нејзиното времетраење, најмногу до 30% од просечната месечна нето плата во Република Македонија исплатена во последните три месеци, а надоместоците за патните и дневните трошоци ќе им се исплатуваат според прописите кои се однесуваат на државните службеници.

Според Судот, имајќи ги предвид одредбите од членовите 45 и 100 од Законот за локалната самоуправа, произлегува дека законодавецот за членовите на советот го утврдил правото на надоместок за присуство на седница и правото на надоместок на патни и дневни трошоци за членовите на советот.

Притоа, законодавецот правото на надоместок за присуство на седница на членовите на советот го утврдил и лимитирал и може да изнесува најмногу до 30% од просечната плата во Република Македонија исплатена во последните три месеци, а во однос на висината на патните и дневни трошоци на членовите на советот упатува на примена на прописите кои се однесуваат на државните службеници.

Овие одредби не предвидуваат право на други надоместоци на членовите на советот, како што е на пример за ангажираност на членовите на советот во деновите кога се склучуваат бракови.

Со оспорената одлука, Советот на општина Аеродром утврдил право на надоместок за патни и дневни трошоци за членовите кои учествуваат при склучување на бракови и ја утврдил висината на овој надоместок.

Оттаму, со оглед на тоа што Законот за локалната самоуправа не предвидува право на советниците на посебен надоместок за нивното учество при склучување на бракови, какво што право е определено во оспорената одлука, Судот утврди дека оспорената одлука не е во согласност со Законот за локалната самоуправа.

7. Врз основа на изнесеното, Судот одлучи како во точките 1 и 2 од оваа одлука.

8. Оваа одлука Судот ја донесе во состав од претседателот на Судот д-р Трендафил Ивановски и судиите Лилјана Ингилизова-Ристова, м-р Мирјана Лазарова Трајковска, Вера Маркова, Бранко Наумоски, Игор Спировски и д-р Зоран Сулејманов.

У.бр.193/2007
26 декември 2007 година на Уставниот суд на Република Скопје

Претседател
д-р Трендафил Ивановски, с.р.

ОСНОВЕН СУД СКОПЈЕ I - СКОПЈЕ

69.

СПИСОК НА ВЕШТИ ЛИЦА ВО ОСНОВНИОТ СУД СКОПЈЕ I СКОПЈЕ

р.бр	Име и Презиме	Училишна подготовка	Занимање	Стручност	Адреса и телефон
1	МОМИРОВСКА ЉИЉАНА	ВСС	дипл. економист	финансии	Бул.Партизански одреди бр. 74/37- Скопје тел.02/377-192
2	ВАНГЕЛИЈА АТАНАСОВСКА	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул. Васко Каранѓелски бр.23/3 - Скопје тел.070-639-188
3	ТРОИЌ МИХАЈЛО	ВСС	сообраќаен инженер	сообраќај	Ул. Варшавска бр. 19/4-3 Скопје тел. 070/697-803
4	ВИНКО ГАИЦА	ВСС	сообраќаен инженер	сообраќај	Ул. Крсте Мисирков бр.7 ТЦ Мавровка ламела Ц 2 кат -Скопје тел. 070/530-199
5	МАРИНКО САЗДОВСКИ	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул. Елисие Поповски бр.15-Скопје тел.070-262-236
6	ЛЕНА САЗДОВСКА	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул.Елисие Поповски бр.15-Скопје тел. 02/2430-836
7	СТАНКОВСКА ДОСТАНА	ВСС	дипл. економист	финансии	Бул.АВНОЈ бр.82/1-14 -Скопје тел.070/390-321
8	ТАНЕВСКА ЗАГОРКА	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул.Ѓорѓи Сугаре бр.2/2-11 -Скопје
9	НОШПАЛОСКИ ВЕСЕЛИН	ВСС	дипл.градежен инженер	градежништво	Ул. Женевска бр.1/23-Скопје тел. 02/373-194
10	ПЕКОВИЌ СЛАВИЦА	ВСС	дипл. економист	финансии	Бул.Јане Сандански бр.50/2-3-Скопје тел.070/225-706
11	ВИОЛЕТА ЖЕРНОВСКА	ВСС	дипл. хемиски инженер	-заштита при работа противпожарна заштита	Ул. Анкарска бр.23/3 Скопје
12	АЛАГОГЕВА РУЖИЦА	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул.Париска бр. 5-Штип тел.032/386-793
13	ДЕЛОВА ТЕМЈАНА	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул. Црногорска 8 б.б скопје тел. 2047- 915
14	МИЛАН КОСТОВ	ВСС	дипл. Земјоделски инженер	земјоделство	Ул. 11 Октомври бр. 22/7 Скопје тел. 3134-447
15	БОЖИДАР СТОЈЧЕВ	ВСС	дипл.градежен инженер	градежништво	Ул.Даме Груев бр.1/3-12 Скопје
16	КОВАЧЕВИЌ ПЕТАР	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул. Пресека бр.36 Скопје
17	ЈОВКОВСКА КАРА	ВСС	дипл.инженер архитект	архитектура	Ул. Дебарца бр.55 Скопје
18	ТАШКО БОЖИНОВСКИ	ВСС	дипл.машиински инженер	машиински факултет	Бул.Партизански одреди бр. 155-1/3- Скопје тел.2031-218
19	ИЛИЕВСКИ ЉУБЕН	ВСС	дипл.архитект	архитектура	Ул.Народен Фронт бр. 19-2/24 Скопје тел. 070/393-564
20	ТОМИСЛАВ НАУМОВСКИ	ВСС	дипл. инженер архитект	архитектура	Ул. Видоје Смилевски Бато бр.89/10 Скопје тел. 070/311-239
21	ЕЛИЗАБЕТА КАМЕЊАРСКА	ВСС	дипл. инженер архитект	архитектура и градежништво	Бул. Крсте Мисирков бр. 57 а Скопје тел. 3137-112

22	ЉИЉАНА ФИДАНОВСКА	ВСС	дипл.градежен инженер	градежништво	Ул.Каирска бр.11 Скопје тел. 070/233-141
23	БОРА МИЈАЛКОВ	ВСС	мед.факултет медицина на трудот	медицина на труд	тел.070/528-636
24	ИГНЕ КАСНИОСКИ	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул.Торонто бр.28 Скопје тел 335-349
25	ЉУБОМИР МАНЕВСКИ	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул.Костадин Кирков бр.14 Скопје 070/399-420
26	ЉИЉАНА БОГДАНОВСКА	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул.Даме Груев бр.7/7-11 Скопје 070/250-386
27	БЛАГОЈА ЃОРГИЕВСКИ	ВСС	дипл. економист	финансии	тел.3067-845
28	СТАМЕН СТОЈАНОСКИ	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул.Боро Кралевски бр.8/30-Скопје тел02/2464-789, моб.075-717-703
29	ПЕТРЕ РИСТЕСКИ	ВСС	медицински факултет- невропсихијатрија	невропсихијатрија	лекар во Воена болница Скопје
30	МИРЈАНА СТОЈЧЕВА	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул.Мишко Михајловски бр.17/15 Скопје тел.295-295
31	БЛАГОЈА ДЕЛЕВ	ВСС	дипл.градежен инженер	патишта и железници	Ул. Иво Лола Рибар бр. 72/1-16 Скопје моб. 070-517-050
32	СНЕЖАНА МИЛОШЕВА	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул. Јане Лукаровски бр.5/2 Скопје
33	АНТОНИО ГЕОРГИЕВ	ВСС	дипл. економист	финансии	Бул. АВНОЈ бр. 116/31 тел. 070/218-202
34	АТАНАС ТАНЕВСКИ	ВСС	земјоделски факултет	земјоделство	Ул.Ѓорѓи Сугаре бр.2/2-11 Скопје
35	МИРКО ПЕТРЕСКИ	ВСС	дипл. економист	финансии	Бул.АВНОЈ бр.68/4 Скопје тел.2454-808
36	ЃОРЃЕ КОСТОВ	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул.Атинска бр.1-3/9 Скопје тел.070/340-898
37	СИМЕОН ВЕЛКОВСКИ	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул.Народен Фронт бр.13/31 Скопје тел.075/383-045
38	СТОЈКА БОШКОВСКА	ВСС	дипл. економист	финансии	/
39	ПРЕДРАГ ЧОЛОВИЌ	ВСС	дипл.градежен инженер	градежништво	Ул.Мавровска бр.6 Скопје
40	МАРКО ВАСИЛЕВ	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул. Пиринска бр. 182 тел.3067786
41	ЗОРАН ЧАКАРОСКИ	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул.Думајска бр.24 Скопје тел. 3085867
42	ГОЦЕ ХРИСТОВ	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул. Октомвриска револуција бр.8/3-21 Скопје тел.3061100
43	АНТОНИО ВЕЉАНОВ	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул. Њуделхиска бр. 6/2-20 Скопје тел.3064906
44	СПИРО ГАВРИЛОСКИ	ВСС	дипл.машински инженер	енергетика	Ул. АФЖ бр.16 Скопје
45	ВЛАДИМИР МИХАИЛОВСКИ	ВСС	дипл.архитект	архитектура	Ул. Зеничка бр.27а Скопје
46	ТОНИ КОСТОВ	ВСС	дипл.машински инженер	машинство	Ул. Бојмија бр.6/19 Скопје
47	ЈОВАН ГОРОБИНСКИ	ВСС	дипл.машински инженер	машинство	Ул.Веселин Маслепа бр.1/2-15 Скопје
48	СЛАВКО БЕЛАЗЕЛКОВСКИ	ВСС	дипл.машински инженер	енергетика	Ул. Јане Сандански бр. 19/1-12Скопје 02/2455-740
49	ЕЛИЗА НЕШКОСКА	ВСС	дипл. економист	финансии	070/383 432 02/2446-211
50	ИЛЧО КАРОВ	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул. Коце Металец бр.15-1/2 Скопје
51	МИТРА ПОПОСКА	ВСС	дипл. економист	финансии	ВИДОЕ СМИЛЕВСКИ БАТО 23/16 Скопје тел. 02/2436-373
52	ПАНДЕ ВИДИНОВСКИ	ВСС	примариус доктор	медицина	Ул. Трифун хаџи-јанев бр.7-7/8 Скопје
53	ГОРДАНА ХАМАМЦИЕВА	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул.Ѓорѓе Ѓорески бр.28-а Скопје
54	ГЕОРГИЕВА ЉУПКА	ВСС	дипл. економист	финансии	ул. АФЖ бр.78 Скопје тел.02/2672-137
56	ЈОВАН ХРИСТОСКИ	ВСС	сообраќаен инженер	сообраќај	Ул.Нико Доага бр.59 Крушево тел 070/486-506
57	ЗДРАВКО ПЕЈОВСКИ	ВСС	сообраќаен инженер	сообраќај	Бул. АСНОМ бр.8/1-27 Скопје тел. 070/558-915

58	ВЕСНА ХРИЦИЌ	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул.Цветан Димов бр.29/2-47 Скопје
59	ИЛЕ ЦВЕТАНОВСКИ	ВСС	сообраќаен инженер	сообраќај	043/239-249
60	ВЛАДИМИР ВАСИЛЕВСКИ	ВСС	дипл.машински инженер	сообраќај	Ул.Ѓорче Петров бр.26-Б 2/2Скопје
61	СЛАВИЦА БЛАЖЕВСКА	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул.Коста Кирков Бр. 9/4 Скопје 070/350-542
62	ЉУПЧО ДИМУЛКОВ	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул.Илија Димовски бр.12-Б
63	МЕТОДИЈА ФРАНГОВСКИ	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул.Даме Груев 1-8/1 Скопје 02/3239-335
64	ЉУПЧО МАРКОВСКИ	ВСС	дипл.градежен инженер	градежништво	Ул.Мите Влаот бр.3а Скопје тел.08/2443-800 070/548-906
65	ДИМИТАР АНДОНОВСКИ	ВСС	дипл. економист	финансии	Бул.Јане Сандански бр.27/23 Скопје
66	ЉУБИЦА ЈОАНИДИС	ВСС	дипл. економист	финансии	Бул.Илинден бр.69/1-3Скопје
67	РОЗА ПЕРКОВСКА	ВСС	дипл.градежен инженер	градежништво	Ул.Владимир Комаров бр.10/24 Скопје тел.02/2463-266 070/225-948
68	ЈОВИЦА УТРИНОВСКИ	ВСС	медицински факултет	неврохирург	/
69	ГОРДАНА НОВЕСКА	ВСС	дипл. економист	финансии	ДТУ Пега Скопје Ул.11 Октомври бр.17 02/3226-026 070/355-924
70	ГОРДАНА ТОДЕВСКА	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул.29 Ноември бр.59-Скопје
71	ДАНИЦА ЈАКИМОВСКА	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул.Козјак бр.236 Скопје
72	ДИМИТАР ГЕНЧЕВ	ВСС	дипл.машински инженер	машинство	Ул.Леринска 48 а Скопје
73	СЛАВЧО ВАСЕВ	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул.Руѓер Бошковиќ бр.15-2/2 Скопје
74	СТЕФЧЕ ЃУРЧЕВСКИ	ВСС	дипл.градежен инженер	градежништво	Ул.Миладин Поповиќ бр.15 Скопје 02/3065-978 070/610-463
75	МИЛКА СИМОНОВСКА	ВСС	медицински факултет	општа медицина	Ул.4 Јули бр.2/3-7 Скопје
76	ТОДОР БОГДАНОВСКИ	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул.Шитска бр.12/4-5 Скопје
77	ЉУПЧО СТЕФАНОВСКИ	ВСС	дипл.машински инженер	машинство	Бул.Јане Сандански бр.21/4-2 Скопје
78	МИТРЕ НАСЕВСКИ	ВСС	дипл.градежен инженер	геодезија	Ул.Ѓорѓе Ѓорѓевски бр.48 Скопје
79	ГЛИГОР РИСТЕСКИ	ВСС	дипл.економист сообраќаен инженер железници	сообраќаен инженер железници	Ул.Јуриј Гаргарин бр.23/2-6 Скопје
80	ЃОРЃИ ТОДОРОВ	ВСС	технички факултет - сообраќаен инженер	сообраќај	Ул.Сава Михајлов бр.81Скопје
81	СЛАВКО АТАНАСОСКИ	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул.Ѓорче Петров бр.33 Скопје
82	НИКОЛА МАНАКОВСКИ	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул.Гаврил Радомир бр.7-а Скопје 02/2443-494 075/781-856
83	ВЕЛИКА ИВКОВСКА	ВСС	дипл.архитект	градежништво	Ул.Народен Фронт бр.33/51 Скопје
84	ЛЕПОСАВА КИТАНОВСКА	ВСС	дипл. економист	финансии	2036-613 075/606-690
85	БЛАГИЦА ПАЈЕВИЌ	ВСС	дипл. економист	финансии	Бул.Јане Сандански бр.76/16 Скопје 02/2450-298 070/465-975
86	ЈАСМИНА АРСОВСКА	ВСС	дипл. економист	финансии	Бул.Кочо Рацин бр.28/15 Скопје
87	ГОРАН ВОИНОВСКИ	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул.Владимир Комаров бр.38-1/22 Скопје тел.070/601-660
88	ДОБРИВОЈЕ ТАСЕВСКИ	ВСС	дипл.архитект	градежништво	Бул.Партизански одреди бр.76/12 Скопје тел.3077-052 070/532-253
89	МАКСИМ ТРАЈКОВСКИ	ВСС	дипл.архитект	архитектура	Ул.Јуриј Гагарин бр.51/36 Скопје

90	КОЧО ФИТЕСКИ	ВСС	дипл.архитект	архитектура	Ул.Прашка бр.6 Скопје
91	ЛИЛЈАНА МАРКОВСКА	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул.Методија Митески бр.8/2-1Скопје 3074-435, 02/2627-183
92	БРАНКА БУКРШЛИЕВА	ВСС	дипл. економист	финансии	Бул.АСНОМ бр.52/1-4 Скопје
93	ГОРАН ТАНЕСКИ	ВСС	дипл.шумарски инженер	шумарство	075/613-095
94	ОЛИВЕР СТОЈЧЕВ	ВСС	дипл. економист	финансии	Партизански одреди бр.93/2-8 Скопје
95	КАЛИНА СЛИВОВСКА АНДОНОВА	ВСС	дипл.електроинженер	електроника	Ул.М.Митевски бр.9-8-5 Скопје
96	СТЕВО НИКОЛОВСКИ	ВСС	сообраќаен инженер	сообраќај	Ул.Ацо Караманов бр.33 Скопје
97	СЛАВЧО СТОЈМЕНСКИ	ВСС	медицински факултет	травматологија	Кл.Центар -травматологија тел. 311- 6000/ 070-221-133
98	МИРЈАНА МАТЕСКА	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул.Лука Геров бр.40/3-20 Скопје
99	СОЃА ИВАНОВА	ВСС	дипл.машински инженер - сообраќај	машинство-сообраќај	Ул.Бертранд Расел бр.66 Скопје 070/365-184
100	АНЃА ГИНОСКА	ВСС	дипл. економист	финансии	Бул.Јане Сандански бр.78/1-5 Скопје
101	БЛАГОЈА СТОЈАНОВ	ВСС	дипл. економист	финансии	Горно Нерези б.б 070/581-843
102	РИСТО ЧИЛИМАНОВ	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул.Карпошово востание бр.8/2-1 Скопје 02/3073-092
103	ЗОРАН ВАСИЛЕВСКИ	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул.Васил Ѓоргов бр.22/29 Скопје 075/685-684
104	ЗДРАВКО ВАСИЛЕВСКИ	ВСС	дипл.електромашински инженер	електроника и машинство	Ул.Васил Ѓоргов бр.29/2-65 Скопје 075/696-614
105	МАРТА ФОТЕВА	ВСС	медицински факултет	др.по ортопедија	Кл.Центар -ортопедија
106	ПЕЦО ЈАКИМОВСКИ	ВСС	сообраќаен инженер	сообраќај	Ул.Алексо Демниевски бр.17/10 Скопје
107	ЕЛЕНА СТОЈАНОВА	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул.Рузвелтова бр.2/17 Скопје 02/3226- 759
108	БОЈАН СТОЈЧЕВ	ВСС	дипл.градежен инженер	градежништво	Ул.Даме Груев бр.1/3-12 Скопје тел.02/3212-611
109	АЛЕКСАНДРА БОШКОВСКА	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул.АФЖ бр.1-а Скопје 071/648-091
110	МИРЈАНА ПОПОСКА	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул.Јури Гагарин бр.47-3/8 Скопје 070/777-179
111	САШО МЛАДЕНОВСКИ	ВСС	медицински факултет	ортопедија и травматологија	Кл.Центар ортопедија и травматологија Мед.факултет тел. 02/3067-449 моб.075- 243-919
112	КАТЈА НИКОЛОВА	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул.Иво Лола Рибар бр.70-а/21 Скопје 071/350-221 3074-450
113	МЕНКА МАРКОВИЌ	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул.Симче Настевски бр.39-б Скопје 070/950-597
114	АЛЕКСАНДРА СТАНКОВСКА	ВСС	дипл.земјоделски факултет	земјоделство	Ул.Исаја Маџоски бр.44/2-5 Скопје тел. 070/553-066
115	ПЕТАР ПЕМОВ	ВСС	медицински факултет	невропсихијатрија	Никола Вапцаров бр.3/8 Скопје тел. 02/3237-281 071/646-672
116	ЗОРАН СПАСОВСКИ	ВСС	дипл.градежен инженер - архитектонски факултет	градежништво	Ул.Бојмија бр.6/13 Скопје
117	НИКОЛИНА ШАНДЕВСКА	ВСС	дипл.градежен инженер - архитектонски факултет	градежништво	Бул.Јане Сандански бр.62-3/10 Скопје

118	ЛАЗАР ПЕТРОВ	ВСС	дипл.градежен инженер - архитектонски факултет	градежништво	070/838-846
119	ХОЛИ УГРИНОВСКИ	ВСС	дипл.машински инженер	машинство	Ул.Пандилов Шишко бр.1/1-51 Скопје 070/262-982
120	ПАВЛЕ ПАВЛОВ	ВСС	медицински факултет	невропсихијатрија	Ул.Букурешка бр.11 Скопје 070/330-773
121	ИВАН БАРБОВ	ВСС	медицински факултет	невропсихијатрија	Ул.Водњанска бр.17 Ул.Иво Лола Рибар бр. 70/a/41 Скопје
122	ВИОЛЕТА НИКОЛОВСКА	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул.Крсте Гермов бр.27 Скопје 070/361-448
123	СТОЈАН АЛЕКСИЕВСКИ	ВСС	медицински факултет	невропсихијатрија	Ул.Дебарца бр.8 Скопје 070/783-761
124	ЛИЛЈАНА ИЛИЕВСКА	ВСС	медицински факултет	невропсихијатрија	075/538-564
125	ГРОЗДАН ТРАЈЧЕВСКИ	ВСС	дипл.градежен инженер	градежништво	Бул.Климент Охридски бр.54/3-10 Скопје 070/248-296
126	РАДЕ ПЕТРОВСКИ	ВСС	дипл.градежен инженер	градежништво	070/247-249
127	АЛЕКСАНДАР ШТЕРЈОВ	ВСС	дипл. економист	финансии	/
128	НАТКА ХРИСТОМАНОВА	ВСС	дипл.градежен инженер	градежништво	Народен Фронт бр.9/10 Скопје
129	АЛЕКСАНДАР ДИМОВСКИ	ВСС	дипл. економист	финансии	Бул.Јане Сандански бр.116-4/23 Скопје
130	ОЛГА АРSOVA	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул.Козле бр.78 Скопје
131	НЕНАД ЈОКСИМОВИЌ	ВСС	медицински факултет	интернист -гастро ентерохепатологија	070/235-760
132	ИВАН КИТАНОВ	ВСС	дипл. економист	финансии	070/274-971
133	КАЛЕ РАДЕВСКИ	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул.Петко Јанчвски бр.22-а Скопје тел.075/262-965
134	ИВАН АРСОВ	ВСС	дипл.електро инженер	електроника	Ул.Никола Парапунов бр.5/33 Скопје
135	ЕЛЕНА МАКЕЛАРСКА-СИМЕОНОВА	ВСС	дипл.градежен инженер - архитектонски факултет	градежништво	/
136	НАУМ БАКРЕВСКИ	ВСС	дипл.градежен инженер	градежништво	Ул.Иво Лола Рибар бр.74/3-13 Скопје 3074-155 070/574-287
137	ЈАКИМ ТУШЕВ	ВСС	дипл.градежен инженер	градежништво	Ул.Никола русински бр.12/2-16 Скопје 3074-647
138	ДАВОР ПЕТРОВСКИ	ВСС	дипл.сообраќајно технички инженер	сообраќај	Ул.Гемциска бр.4/2-3 Скопје
139	РОЗИКА ДЕЛОВСКА	ВСС	дипл.економист	финансии	Бул.јане Сандански бр.17/1-20 Скопје
140	ЗОРЕ ЗДРАВЕВСКИ	ВСС	дипл.електро машински инженер	електроника	Ул.Симче Настевски бр.19 -а Скопје 070/599-694
141	НИКОЛА ГИОВСКИ	ВСС	дипл.електро технички инженер	електроника	Ул. Модест Мусорски бр. 21Скопје 02/2530-332
142	РИСТЕ ГИОВСКИ	ВСС	дипл.машински инженер	машинство	Ул. Модест Мусорски бр. 21Скопје 075/593-366
143	ВАСИЛ СТАМБОЛИСКИ	ВСС	дипл.машински инженер	машинство	Ул.Пијанц бр.10Скопје 070/311-095
144	ЕЛИЗАБЕТА СПАСОВСКА	ВСС	дипл.машински инженер	машинство	Ул.Вера Јоџиќ бр.8 С.Страјковци Скопје 070/453-444
145	ЉУБОМИР КАРАНФИЛОВ	ВСС	дипл.градежен инженер	градежништво	Ул.Партение Зогравски бр.83 Скопје

146	КАТА ДРАКУЛОВСКА	ВСС	дипл.градежен инженер	градежништво	Ул.Њуделхиска бр.3 -4/17 Скопје 075/450-982
147	БРАНИСЛАВ БОШКОВИЌ	ВСС	дипл.елетро машински инженер	електротехника	Ул.Зегљане бр.22 б Скопје
148	ПЕТРАНКА МАТЕВСКА	ВСС	дипл.архитект	архитектура	Ул.Менделеева бр.58 Скопје
149	ЕМИЛ ЈАНЕВ	ВСС	дипл.градежен инженер	градежништво	Бул.Видоје Смилевски Бато бр.16/2-22 Скопје
150	ИВАН ВУКЕЛИЌ	ВСС	дипл.машински инженер	машинство	Ул.Васил Ѓоргов бр.33-1/96 Скопје 075/332-238
151	ЈУЛИЈАНА ИВАНОВА	ВСС	дипл.сообраќаен инженер	сообраќај	070/827-692
152	СТОЈАН ЈОРДАНОВ	ВСС	дипл. економист	финансии	Бул.АСНОМ бр.14-1/12 Скопје 070/250-434
153	ЉУБИЦА ЈАЧОВА	ВСС	дипл.архитект	архитектура	Ул.Никола Русински бр.4-1/4 Скопје 075/728-191
154	ЛЕПА СТОЈАНОВСКА	ВСС	дипл.градежен инженер	градежништво	Бул.АВНОЈ бр.78/1-17 Скопје 070/780-207
155	ПЕТРОВСКИ МИРОСЛАВ	ВСС	дипл.градежен инженер	градежништво	Ул. Кеј 13 бр.14/30 Скопје
156	ЃОРЃИ ТАНЕВСКИ	ВСС	дипл.градежен инженер	градежништво	Ул.Драга Стојанова бр.15 Скопје
157	ПЛАМЕНЧО ГАВРОВСКИ	ВСС	дипл.сообраќаен инженер	сообраќај	Ул.Мито Х. Јасмин бр.522/10 Скопје
158	СОЊА ЈОВЧЕВСКА	ВСС	дипл.инженер архитект	архитектура	Ул. Лирииска бр.66Скопје тел. 02 3082 493 моб .070-363855
159	ДРАГАН ВЕЛИЧКОВ	ВСС	дипл.инженер архитект	архитектура и градежништво	Bul.Jane Sandanski br.19/2-10 Скопје 02/313-306
160	СИЛВАНА ПЕТКОВСКА	ВСС	дипл.земјоделски инженер	земјоделство	Бул. Јане Сандански бр.27/42 Скопје
161	ВЛАДИМИР ТРПЕЗАНОВСКИ	ВСС	дипл.машински инженер	земјоделство	Ул. Теодосиј Синаитски бр.6-а Скопје
162	ГОРАН ИГНАТОВСКИ	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул.Владимир Комаров бр.12/4-19 Скопје
163	СЛАВКО КУЗМАНОВСКИ	ВСС	дипл.сообраќаен инженер	сообраќај	Бул. Јане Сандански бр.92-1/2 Скопје
164	ЉУБОМИР АТАНАСОВСКИ	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул.Лука Геров бр.52-4/1 Скопје 070-696908
165	ЗАХАРИ ИВАНОВ	ВСС	дипл. економист	финансии	Бул. Јане Сандански бр.62-2/18 Скопје
166	СЛОБОДАН АНДОНОВСКИ	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул. Коперникова бр.13-2/20 Скопје
167	БОБАН КОЦЕВСКИ	ВСС	дипл.градежен инженер	градежништво	Ул. Поток серава бр.21 Куманово
168	ЗОРАН МИЛОШЕВСКИ	ВСС	дипл. економист	финансии	Бул. Јане Сандански бр.81-1/19 Скопје
169	БОРО ЦВЕТКОВСКИ	ВСС	дипл.градежен инженер	градежништво	Ул. Букуреша бр.23 Скопје 075-461-530д. 02/3085-246
170	АНГЕЛИНА ДЕСОВСКА РИСТОВА	ВСС	дипл.градежен инженер	градежништво	Бул.Јане Сандански бр.39/3-6 Скопје
171	СТОЈАНОВСКИ ЖИВКО	ВСС	дипл.машински инженер	машинство	Бул. АВНОЈ бр. 78/1/17 Скопје
172	НАСИ М. ГРАЖДАНИ	ВСС	дипл. шумарски инженер	шумарство	Ул. 373 бр.1Скопје
173	СУЗАНА СТАМАТОВСКА	ВСС	дипл.градежен инженер	градежништво	Ул. Козле бр.88 бр.4/6 Скопје тел 3063262моментално седиште Мексичка 11-Скопје
174	АЛЕКСАНДАР МАТЕЕВ	ВСС	дипл.машински инженер	-заштита при работа	Ул. Струма бр.4/1-6
175	ГОРКА ТОДОРОВСКА	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул. Душан Тасковик бр.45/52-Скопје тел.02/2632-035
176	Д-Р ХРИСТИЈАН КОСТОВ	ВСС	медицински факултет	трауматолошка хирургија	
177	ГОРДАНА АЛЕКСОВСКА	ВСС	дипл. економист	финансии	Бул.Кузман Ј. Питу бр.26 ламела2 лок.3 Скопје02-2464-789

178	ИРЕНА СТОЈАНОВСКА	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул.Боро Кралевски бр.8/30 Скопје
179	АЛЕКСАНДРА СТОЈАНОВСКА	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул.Боро Кралевски бр.8/30 Скопје ТЕЛ 02/2464-789
180	НИКОЛА БУЖАРОВСКИ	ВСС	дипл.градежен инженер	архитектура и градежништво	Бул. Кочо Рацин бр.36-4/19 Скопје
181	ВИОЛЕТА ТОПАЛОВСКА	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул. Даме Груев бр.7/4-10-Скопје
182	МАРИЈА ВЕЉАНОВА	ВСС	дипл.инженер архитект	архитектура и градежништво	Бул Јане Сандански бр.86/5-23-Скопје
183	ЈЕЛИЦА ЦВЕТАНОВА - ДИМИТРОВСКА	ВСС	дипл.сообраќаен инженер	сообраќаен инженер	Ул. Никола Парапунов бр.3/3-Скопје
184	Д-Р ДИМИТАР БОНЕВСКИ	ВСС	медицински факултет	невропсихијатрија	Ул. Тодор Паница бр.5/12-Скопје
185	ДОЦ. Д-Р АНТОНИ НОВОТНИ	ВСС	медицински факултет	невропсихијатрија	Ул Роса Плавева бр.1а-Скопје
186	ЕЛИЗАБЕТА ДОМАЗЕТОВИЌ-ДВОРЧАНЕЦ	ВСС	дипл.градежен инженер	градежништво	
187	ПРЕДРАГ ЈОВАНОВ	ВСС	дипл.градежен инженер	градежништво	Ул. Железничка бр.56-Скопје
188	РЕФИКА МУРИЌ	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул. Благој Провиќ бр.46-Скопје тел 02/2614-083,071-335-770
189	ПЕТАР АНДРЕЕВСКИ	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул. Ленинградска бр.61-а Скопје тел.3161-057, 070-506-255
190	М-Р СОЃА ЧУЛЕВА	ВСС	дипл. економист	финансии	РЕВИЗИЈА ЧУЛЕВА Ул. Њуделхиска бр.4/3-Скопје
191	ДУБРАВКА БОКАН	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул. Ботун бр.5а -Скопје 075-953-122
192	ЦВЕТАНКА МАРКОВСКА	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул. Доситеј Обрадовиќ бр.1/1-6 Скопје тел.02/2771-668,070-873-901
193	АНИЦА ДИМОВСКА	ВСС	дипл.инженер архитект	архитектура и градежништво	Ул. Полог бр.43 -Скопје тел. 02/22735-092
194	ЗОРАН МИХАЈЛОВИЌ	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул. Сава Ковачевиќ бр.47-1/23-Скопје тел. 02/2771460
195	МИРКО ДИМОВСКИ	ВСС	дипл.инженер архитект	архитектура и градежништво	Ул. Полог бр.43 -Скопје тел. 02/22735-092
196	МИРОСЛАВ КРСТЕВСКИ	ВСС	дипл.машински инженер	машинство	Ул. Пиринска бр.14 -Скопје тел. 3064-560
197	ТАТЈАНА КРСТЕВСКА	ВСС	дипл.машински инженер	машинство	Ул.Партизански одреди бр.109-1/4-Скопје 02/3064-548
198	НИКОЛА ВЕЛКОВСКИ	ВСС	дипл.инженер архитект	архитектура и градежништво	Бул. АВНОЈ бр.90-Скопје
199	НИКОЛА ЕРМАНОСКИ	ВСС	сообраќаен факултет	сообраќај	Бул.Кузман Јосифовски Питу бр.30/3-Скопје 070-239-554
200	МИРЈАНА СТОЈАНОВА МИТРЕСКА	ВСС	дипл.инженер архитект	архитектура и градежништво	Ул.Водњанска бр.8-Скопје 076-542-371
201	ГОРАН МАРКОВСКИ	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул.Гаврил Лесновски бр.2-Скопје 070-504-630
202	ВЕРА ДИМИТРОВСКА	ВСС	дипл.градежен инженер	машинство	Ул.Букурешка бр.135 б
203	ВАНЃА НАКО РАДЕВСКА	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул. Ѓорѓе Ѓорѓевски бр.27/1
204	ЖАНИНА ЧЕРВАРОВА ИЛИЕВСКА	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул.Финска бр.78-Скопје
205	ЛИЛЈАНА БОЈАЦИЕВСКА	ВСС	дипл. економист	финансии	Бул.АВНОЈ бр.68/24-Скопје
206	ОРЦЕ СОКОЛОВСКИ	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул.Добромир Хрс бр.12-Скопје
207	Д-Р ЗОРА МИТИЌ	ВСС	медицински факултет	психијатрија	Ул. Иван Аговскибр.9/4-16 Скопје 070-260076
208	ЉУБЕ ПОСТОЛОВ	ВСС	технички факултет	сообраќај	Ул.Михаил и Ефтихи 02/2773-283, 070-595-435
209	ПЕРО СТЕФАНОВСКИ	ВСС	технички факултет	сообраќај	Јане Сандански бр.35/5-21-Скопје 070-267-998
210	ТРАЈКО ТОДОРЧЕВСКИ	ВСС	шумарски факултет	шумарство	
211	БОРИС ОГЃАНОВ	ВСС	дипл.градежен инженер	градежништво	Бул. Јане Сандански бр.7-1/7-Скопје 02/2469-092

212	ХИСЕН КУРТЕШИ	ВСС	дипл.машински инженер	машинство	с.Ваксинце Куманово 071-706-106
213	ВЛАДИМИР ЧАДИКОВСКИ	ВСС	медицински факултет	детска хирургија	Ул.Козле бр.88/4-3-Скопје
214	СОЛТИР ПЕТРУШЕВСКИ	ВСС	техничка воена академија	сообраќај	Бул Авној бр.24/4-28-Скопје 070-222-749
215	АЛЕКСАНДАР МАРЦЕКИЌ	ВСС	медицински факултет	психијатрија	Ул Фуштанска бр.13 Б -Скопје тел. 070-367-284, 02/3130373
216	СТАВРЕ ГРАМОВ	ВСС	медицински факултет	психијатрија	
217	ЛИДИЈА ХРИСТОВСКА	ВСС	дипломиран инженер-архитект	архитектура и градежништво	Ул. Ф.Рузвелт бр.4/31-Скопје тел.3133504,моб.070-399-654
218	ЈАГОДА НАСКО ВЕЉКОВСКА	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул. М.Тито бр.22-3/17-Скопје
219	ВЕЉКОВИЌ К. ТОМИСЛАВ	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул.47 бр.7-Скопје тел. 3122057, моб. 075-890-010
220	БРАНКО БЕЛДЕДОВСКИ	ВСС	дипл.машински инженер	машинство-моторни возила	Ул.Никола Парапунов бр.2/13-Скопје тел. 3111-001, моб.071-341-027
221	СНЕЖАНА ЛЕШКОВСКА	ВСС	дипломиран инженер-архитект	архитектура и градежништво	Бул.Јане Сандански бр.114-1/9-Скопје, тел.2446-619, моб.070-934-125
222	РОЗА МЛАДЕНОВСКА	ВСС	дипломиран инженер-архитект	архитектура и градежништво	Ул. Јури Гагарин бр.33/32-Скопје тел.325658, 070-490-805
223	МИЛАНЧЕ БОГДАНОВСКИ	ВСС	електро технички инженер	електротехника	с.Идризово нс.Дрма Ул.870 бр.129
224	НАТАША ГАИЦА	ВСС	дипл. економист	финансии	Бул. Партизански одреди бр.6/28-Скопје тел.02/3128-260
225	КРСТЕ СТРЕЗОВСКИ	ВСС	медицински факултет	др.по ортопедија	Ул.Востаничка бр.96 -Скопје тел.2734- 353, моб.070-24 55 87
226	РАНКО МАРКОВИЌ	ВСС	електро технички инженер	електротехника	Ул. Симче Настевски бр.39Б-Скопје тел.2670-905,раб.2464-562, моб.075-472- 877
227	ПЕТАР ВЕЛИЧКОВ	ВСС	дипл.градежен инженер	градежништво	Ул. Васил Ѓоргов бр.29/2-49-Скопје
228	НИКОЛА СУТОГЛУ	ВСС	дипл.машински инженер	машинство	Бул. Партизански одреди бр.6/2-Скопје тел.02/2460-240, 3227-361
229	ДАМЈАН ДАНИЛОВ	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул.Мито Х.В.Јасмин бр.22/47-Скопје тел.2436-362, моб.070-231-653
230	ЗЛАТКО ГИРОВ	ВСС	електро инженер	електро техника и машинство	Бул. Јане Сандански бр.107/2-8-Скопје 02/2549-827, моб.070-277-105
231	АНДОН САЗДОВ	ВСС	дипл.машински инженер	машинство-моторни возила	Бул. Јане Сандански бр.107/2-8-Скопје 02/2549-827,
232	ЛЕНЧЕ ЦВЕТКОВА	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул. Трета македонска бригада бр.72- Скопје тел.2448-430, моб.075-980-585
233	СУЗАНА ЦИЛВИЦИЕВА НИКОЛОВСКА	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул. Ѓорѓе Ѓорѓевски бр.85А-Скопје тел.277 82 12 моб.070-305-326
234	СЛОБОДАН ДИМИТРОВСКИ	ВСС	дипл.сообраќаен инженер	сообраќај	Ул.Велче Наумчевски бр.7 Скопје тел.203-22-38, моб.070-260-845
235	ЃОРЃИ ДИМИТРОВСКИ	ВСС	дипл.градежен инженер	градежништво	Ул. Коста Новаковиќ бр.46/1-8 Скопје, тел.324-67-39, моб.075-220-372
236	ВЛАТКО ДАНИЛОВ	ВСС	дипл. економист	финансии	Ул. Георги Стржевски бр. 4-А тел. 070/233-867

www.slvesnik.com.mk
contact@slvesnik.com.mk

Издавач: ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ц.о.-Скопје
бул. "Партизански одреди" бр. 29. Поштенски фах 51.
Директор и одговорен уредник - Тони Трајанов.
Телефони: +389-2-3298-860, 3290-471, 3290-449.
Телефакс: +389-2-3112-267.

Претплатата за 2008 година изнесува 9.200,00 денари.
„Службен весник на Република Македонија“ излегува по потреба.
Рок за рекламиции 15 дена.
Жиро-сметка: 30000000188798.
Депонент на Комерцијална банка, АД - Скопје.
Печат: ГРАФИЧКИ ЦЕНТАР ДООЕЛ, Скопје.

ISSN 0354-1622

2008004